

דוחות כספיים ליום 31 במרס 2021



כחול עסקי **החזקות עסקי ביטוח בע"מ**

דוחות כספיים **ליום 31 במרס 2021**

- 1 **דוח הדירקטוריון**
- 2 **תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים**
- 3 **נתונים כספיים מתוך הדוחות הכספיים המאוחדים ביניים המיוחסים לחברה עצמה (תקנה 38ד').**
- 4 **דוח בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי.**

כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ

דוח הדירקטוריון

תוכן עניינים

1-3	1.	תיאור בעלי השליטה בחברה	
1-3	2.	הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד	
1-3	2.1	מידע כספי לפי תחומי הפעילות (למידע בדבר מגזרי הפעילות, ראה ביאור 4 בדוחות הכספיים).	
1-10	2.2	נתונים עיקריים מהדוחות המאוחדים על המצב הכספי	
1-12	2.3	מקורות מימון	
1-13	3.	התפתחויות ושינויים מהותיים בסביבה המאקרו כלכלית בתקופת הדוח	
1-15	4.	מגבלות ופיקוח על עסקי התאגיד	
1-15	4.1	חיסכון ארוך טווח	
1-15	4.2	ביטוח כללי	
1-16	5.	חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם	
1-18	6.	היבטי ממשל תאגידי	
1-18	7.	גילוי בקשר עם הדיווח הפיננסי של התאגיד	
1-18	7.1	דיווח בדבר אומדנים חשבונאיים קריטיים	
1-18	7.2	התחייבויות תלויות	
1-18	7.3	הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי	

דוח הדירקטוריון על מצב ענייני התאגיד לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2021 (להלן: "דוח הדירקטוריון") סוקר את השינויים העיקריים בפעילות כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ (להלן: "החברה") בשלושת החודשים הראשונים לשנת 2021 (להלן: "תקופת הדוח").

דוח הדירקטוריון נערך בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970. דוח הדירקטוריון, ביחס לעסקי הביטוח, ערוך בהתאם לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (פרטי דין וחשבון), התשנ"ח-1998 ובהתאם לחוזרי הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן: "ממונה") ובהתחשב בכך שבידי המעיין בו מצוי גם הדוח התקופתי המלא של החברה לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020 (להלן: "הדוח התקופתי" ו/או "דוחות כספיים שנתיים").

1. תיאור בעלי השליטה בחברה

במכתב הממונה מיום 8 בדצמבר 2019, נקבע כי אין גורם המחזיק, במישרין או בעקיפין, באמצעי שליטה בחברה. לפרטים נוספים בדבר ההחזקות בחברה בתקופת הדוח ראה ביאור 1 בדוחות הכספיים.

2. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד

2.1 מידע כספי לפי תחומי הפעילות (למידע בדבר מגזרי הפעילות, ראה ביאור 4 בדוחות הכספיים).

א. תוצאות החברה בתקופת הדוח

הרווח הכולל לאחר מס לבעלי מניות החברה בתקופת הדוח הסתכם לסך של כ-402 מיליוני ש"ח, לעומת הפסד כולל בסך של כ-483 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הגידול ברווח בתקופת הדוח נובע בעיקר מתשואות גבוהות שהחברה השיגה בשוקי ההון כך שהמרווח הפיננסי בביטוח חיים הסתכם לסך של כ-520 מיליוני ש"ח והכנסות מהשקעות שלא הוקצו למגזרים הסתכמו לסך של כ-209 מיליוני ש"ח לעומת מרווח פיננסי בסך של כ-68 מיליוני ש"ח והפסדים מהשקעות שלא הוקצו למגזרים בסך של כ-189 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, אשר הושפעו אשתקד ממשבר הקורונה.

בנוסף, בתקופת הדוח החברה המשיכה בשיפור התוצאות העסקיות בהתאם לתוכנית האסטרטגית. כך שבתקופת הדוח חל שיפור בתוצאות חיתומיות בתחומי הביטוח כמפורט להלן בסעיפים 2.1.1-2.1.3.

הפרמיות שהורווחו ברוטו, דמי הגמולים ותקבולים בגין חוזי השקעה בתקופת הדוח הסתכמו לסך של כ-5,544 מיליוני ש"ח, לעומת סך של כ-5,205 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-6.5%, הגידול נובע בעיקר מפרמיות בביטוח כללי וכן מתקבולים בגין חיסכון טהור במגזר חיים, תוך שמירה על רמת הוצאות הדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

מנגד, בתקופת הדוח החברה הגדילה את עתודות הביטוח כך שבענף סיעוד גדלו העתודות במסגרת בדיקת נאותות העתודה (LAT) בסך של כ-76 מיליוני ש"ח, לעומת הקטנת עתודות בסך של כ-258 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בביטוח כללי, גדלו בתקופת הדוח עתודות הביטוח בשל סביבת הריבית בסך של כ-27 מיליוני ש"ח ללא השפעה בתקופה המקבילה אשתקד. השפעות אלו קוזזו חלקית בשל הקטנת העתודות בביטוח חיים בסך של כ-12 מיליוני ש"ח כתוצאה מהשפעות פיננסיות לעומת הגדלת עתודות בסך של כ-178 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הנכסים המנוהלים על ידי החברה הסתכמו ביום 31 למרס 2021 לסך של כ-246 מיליארדי ש"ח לעומת סך של כ-237 מיליארדי ש"ח ביום 31 בדצמבר 2020, גידול של כ-4%.

התשואה להון במונחים שנתיים בתקופת הדוח עמדה על שיעור של 25.5%, לעומת שיעור שלילי של 33.9% בתקופה המקבילה אשתקד, אשר הושפעה משוק ההון בשל משבר הקורונה.

2. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד (המשך)

2.1 מידע כספי לפי תחומי הפעילות (המשך)

א. תוצאות החברה בתקופת הדוח (המשך)

התוצאות בתקופת הדוח וברבעון ובתקופות המקבילות אשתקד, בהתאמה, כמפורט להלן, כוללות בין היתר, את ההשפעות המפורטות הבאות (לפרטים בדבר השפעות נוספות על תוצאות מגזרי הפעילות, ראה סעיף ג' להלן).

לשנת 2020	1-3		בלתי מבוקר	מבוקר
	2020	2021		
במיליוני ש"ח				
ביטוח חיים -				
הפסד בגין שינוי שיעור ריבית היוון בחישוב ההתחייבות להשלמה לעתודות לקיצבה ולגמלאות בתשלום				
144	(44)	47	(35)	(32)
הפסד בגין שינוי בעתודות לגמלה בעקבות הקטנת צפי ההכנסות העתידיות (פקטור K)				
סך הכל השפעת השינויים בריבית על ההתחייבות להשלמה לעתודות לקיצבה ולגמלאות בתשלום ⁽¹⁾				
112	(178)	12	-	(9)
שינוי הנחות אחרות בחישוב התחייבויות להשלמה לעתודה לקיצבה				
103	(178)	12	-	(9)
סך הכל השפעות מיוחדות ביטוח חיים ⁽¹⁾				
45	(2)	-	(27)	(30)
השפעת השלכות ועדת וינוגרד וקמיניץ ובהתחשב בפסק דין שניתן למל"ל ⁽²⁾				
השפעה ירידת הריבית על עתודות ביטוח כללי ⁽¹⁾				
15	(2)	(27)	-	(30)
סך הכל השפעות מיוחדות ביטוח כללי				
292	258	(76)	-	(30)
ביטוח סיעוד במגזר בריאות - בחינת נאותות עתודות (LAT)				

הערות:

- שינויים באומדנים ובהנחות עיקריות ששימשו בחישוב ההתחייבויות בעקבות השפעות פיננסיות לפרטים נוספים ראה ביאור 38(ה)1(ד) ובאור 38(ה)2(א) בדוחות הכספיים השנתיים.
- בחודש ספטמבר 2020 ניתן פסק דין של בית המשפט העליון בתיק בו המוסד לביטוח לאומי היה צד לו, במסגרתו קבע בית המשפט, כי היה על המוסד לביטוח לאומי להעמיד את תביעת השיבוב שהגיש על בסיס ריבית היוון בשיעור של 3% (חלף ריבית היוון בשיעור של 2% שנדרשה על ידי המוסד לביטוח לאומי). זאת בהתאם למסקנות ועדת קמיניץ (להלן: "השלכות ועדות וינוגרד וקמיניץ").

ב. אירועים אחרי תאריך המאזן

בהמשך לאמור בסעיף 9.2 לדוח תיאור עסקי התאגיד בדוחות הכספיים לשנת 2020, חברת מכלול נמצאת בהליך של הנפקה לציבור אשר אין וודאות כי יושלם.

2. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד (המשך)

2.1 מידע כספי לפי תחומי הפעילות (המשך)

ג. פרטים עיקריים נוספים והשפעות עיקריות נוספות לפי מגזרים להלן פירוט רכיבים עיקריים ברווח הכולל:

לשנת 2020	1-3		סעיף	במיליוני ש"ח
	2020	2021		
מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר		
366	(290)	424	2.1.1.1	ביטוח חיים
6	(5)	5	2.1.1.4	פנסיה
(2)	(3)	1	2.1.1.3	גמל
370	(298)	430		סך הכל חטיבת חיסכון ארוך טווח
49	(218)	10	2.1.2	ביטוח כללי
175	10	-	2.1.3	בראות
143	32	38	2.1.6	הוצאות מימון
381	(199)	202	2.1.4	אחר וסעיפים שאינם כלולים בתחומי הביטוח
832	(736)	605		סך הכל רווח (הפסד) כולל לפני מס
226	(251)	202		מיסים (הטבת מס) על הרווח הכולל
606	(485)	403		סך הכל רווח (הפסד) הכולל לתקופה, נטו ממס
602	(483)	402		מיוחס לבעלי המניות של החברה
4	(2)	1		מיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
10.6	(33.9)	25.5		תשואה להון במונחים שנתיים (באחוזים) *

(*) התשואה להון מחושבת על בסיס הרווח לתקופה המיוחס לבעלי המניות של החברה מחולק בהון לתחילת התקופה המיוחס לבעלי המניות של החברה.

2. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד (המשך)

2.1 מידע כספי לפי תחומי הפעילות (המשך)

2.1.1 חיסכון ארוך טווח

2.1.1.1 פעילות ביטוח חיים

הערה	Q1		ביטוח חיים
	2020	2021	
פרמיות שהורווחו ברוטו	1,492	1,467	
רווח (הפסד) כולל	(290)	424	
המעבר לרווח בתקופת הדוח נובע בעיקר מעלייה בתשואה ריאלית ברוטו בפוליסות משתתפות ברווחים בשיעור של 4.70% לעומת שיעור שלילי של 10.75% אשתקד בשל משבר הקורונה, כך שהמרווח הפיננסי בביטוח חיים הסתכם לסך של כ-520 מיליוני ש"ח לעומת מרווח פיננסי בסך של כ-68 מיליוני ש"ח אשתקד. מתוך הסכום, בתקופת הדוח נגבו דמי ניהול משתנים בסך של כ-248 מיליוני ש"ח לעומת העדר גביה אשתקד.			
כמו כן, בתקופת הדוח קטנו העתודות בשל השפעות פיננסיות בסך של כ-12 מיליוני ש"ח לעומת הגדלת עתודות בסך של כ-178 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.			
	1.9%	1.4%	שיעור הפדיונות של פוליסות ביטוח החיים מעתודה ממוצעת במונחים שנתיים
רווחי (הפסדי) השקעה שנזקפו למבטחים בפוליסות משתתפות ברווחים - להלן פרטים בדבר אומדן סכום רווחי (הפסדי) ההשקעה שנזקפו למבטחים בביטוח חיים וחזי השקעה משתתפים ברווחים, המחושבים על בסיס התשואה והיתרות של עתודות הביטוח בדוחות העסקיים של החברה (במיליוני ש"ח):			
	(7,049)	2,543	רווחי (הפסדי) השקעה שנזקפו למבטחים לאחר דמי ניהול

2.1.1.2 נתונים בדבר הפרמיות שהורווחו, דמי הניהול ומרווח פיננסי בביטוח חיים:

לשנת	Q1		במיליוני ש"ח
	2020	2021	
305	-	248	דמי ניהול משתנים
485	119	135	דמי ניהול קבועים
790	119	383	סך כל דמי ניהול
981	68	520	סך הכל מרווח פיננסי ודמי ניהול
5,094	1,327	1,261	פרמיות שוטפות
634	165	206	פרמיות חד פעמיות
5,729	1,492	1,467	סך הכל פרמיות שהורווחו ברוטו
44	23	10	פרמיות שוטפות
1,540	586	896	פרמיות חד פעמיות
1,584	608	906	סך הכל תקבולים בגין חיסכון טהור

פרטים בדבר שיעורי התשואות בפוליסות משתתפות ברווחים

פוליסות שהוצאו החל משנת 2004 (קרן " החדשה)			פוליסות שהוצאו בשנים 1992-2003 (קרן ")			במיליוני ש"ח
Q1			Q1			
לשנת	2020	2021	לשנת	2020	2021	
2020	2020	2021	2020	2020	2021	
6.37	(10.84)	4.41	6.38	(10.75)	4.70	תשואה ריאלית לפני תשלום דמי ניהול
5.29	(11.07)	4.16	4.92	(10.88)	3.88	תשואה ריאלית אחרי תשלום דמי ניהול
5.74	(11.28)	4.51	5.74	(11.20)	4.81	תשואה נומינלית לפני תשלום דמי ניהול
4.66	(11.51)	4.27	4.29	(11.32)	3.99	תשואה נומינלית אחרי תשלום דמי ניהול

(*) התשואה השלילית אשתקד נובעת בעיקרה בשל משבר הקורונה.

2. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד (המשך)

2.1 מידע כספי לפי תחומי הפעילות (המשך)

2.1.1 חיסכון ארוך טווח (המשך)

2.1.1.3 פעילות הגמל

הערה	Q1	
	2020	2021
רווח (הפסד) כולל	1	(3)
הקטון בהפסד והמעבר לרווח בתקופת הדוח נובע מגידול בהכנסות מדמי ניהול כתוצאה מגידול בתיק המנוהל וכן מהכנסות מהשקעות בתיק הנוסטרו בתקופת הדוח לעומת הפסדים מהשקעות בתקופה המקבילה אשתקד.		
דמי גמולים	609	621

2.1.1.4 פעילות הפנסיה

הערה	Q1	
	2020	2021
רווח (הפסד) כולל	5	(5)
הקטון בהפסד והמעבר לרווח בתקופת הדוח נובע מגידול בהכנסות מדמי ניהול כתוצאה מגידול בתיק המנוהל וכן מהכנסות מהשקעות בתיק הנוסטרו בתקופת הדוח לעומת הפסדים מהשקעות בתקופה המקבילה אשתקד.		
דמי גמולים	1,569	1,559

2.1.2 ביטוח כללי - להלן התפלגות הפרמיות והרווח הכולל

הערה	1-3	
	2020	2021
ביטוח כללי		
פרמיות ברוטו	796	685
הגידול בפרמיה נובע בעיקר מעסקי הפרט מרכב חובה ורכב רכוש וכן מגידול בביטוחי עסקים גדולים.		
רווח כולל	10	(218)
הגידול ברווח בתקופת הדוח נובע בעיקר מגידול בהכנסות מהשקעות העודפות על ההכנסות הנדרשות לכיסוי הגידול בהתחייבויות הביטוחיות. בנוסף חל שיפור חיתומי בעיקר בענפי הרכוש. מנגד בוצע הגדלת עתודות בשל השפעת סביבת הריבית בסך של כ-27 מיליוני ש"ח.		
רכב רכוש		
פרמיות ברוטו	234	206
רווח כולל לפני מס	15	(6)
הגידול בפרמיה נובע בעיקר מעסקי הפרט. המעבר לרווח התקופה נובע בעיקר מגידול בהכנסות מהשקעות.		
LR ברוטו	66%	69%
LR בשייר	59%	61%
CR ברוטו	92%	95%
CR בשייר	91%	92%

רכב חובה

פרמיות ברוטו	164	145
רווח (הפסד) כולל	(17)	(84)
הקטון בהפסד נובע בעיקר מגידול בהכנסות מהשקעות העודפות על ההכנסות הנדרשות לכיסוי הגידול בהתחייבויות הביטוחיות ביחס לאשתקד. מנגד, בוצעה הגדלת עתודות בשל השפעת סביבת הריבית בסך של כ-14 מיליוני ש"ח.		

2. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד (המשך)

2.1 מידע כספי לפי תחומי הפעילות (המשך)

2.1.2 ביטוח כללי - להלן התפלגות הפרמיות והרווח הכולל (המשך)

הערה	1-3	
	2020	2021
ענפי רכוש ואחרים		
הגידול בפרמיה נובע בעיקר מגידול בעסקים גדולים.	215	239
המעבר לרווח בתקופת הדוח נובע בעיקר מגידול בהכנסות מהשקעות העודפות על ההכנסות הנדרשות לכיסוי הגידול בהתחייבויות הביטוחיות. בנוסף חל שיפור חיתומי בענפי הרכוש.	(16)	16
LR ברוטו	22%	16%
LR בשייר	45%	25%
CR ברוטו	49%	40%
CR בשייר	99%	72%
ביטוח אשראי		
המעבר לרווח התקופה נובע מכך שתקופה מקבילה אשתקד גדלה עתודת הביטוח בעקבות משבר הקורונה.	27	29
רווח כולל	(15)	8
LR בשייר	124%	27%
CR בשייר	154%	54%
ענפי חבויות		
הגידול בפרמיה נובע בעיקר מגידול בעסקים גדולים.	92	130
הקיטון בהפסד נובע בעיקר מגידול בהכנסות מהשקעות העודפות על ההכנסות הנדרשות לכיסוי הגידול בהתחייבויות הביטוחיות. מנגד, בוצעה הגדלת עתודות בשל השפעת סביבת הריבית בסך של כ-12 מיליוני ש"ח.	(97)	(12)

2.1.3 ביטוח בריאות

הערה	Q1	
	2020	2021
הקיטון ברווח בתקופת הדוח נובע בעיקר מגידול בהפרשה בשל בדיקת נאותות העתודות (LAT) בסך של כ-76 מיליוני ש"ח, לעומת קיטון בהפרשה בסך של כ-258 מיליוני ש"ח אשתקד. קיטון זה קוזז בחלקו בשל גידול בהכנסות מהשקעות העודפות על ההכנסות הנדרשות לכיסוי הגידול בהתחייבויות הביטוחיות בתקופת הדוח, לעומת הפסדים מהשקעות בתקופה המקבילה אשתקד, בשל משבר הקורונה.	336	332
רווח (הפסד) כולל	10	-

2. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד (המשך)

2.1 מידע כספי לפי תחומי הפעילות (המשך)

2.1.3 ביטוח בריאות (המשך)

הערה	Q1	
	2020	2021
ענף סיעוד - רווח כולל		
פרט	111	(44)
המעבר להפסד בתקופת הדוח נובע בעיקר מגידול מהפרשה בשל בדיקת נאותות העתודות (LAT) בסך כ-79 מיליוני ש"ח, לעומת קיטון בסך של כ-255 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, השפעה זו קוזזה בחלקה מרווח בהכנסות מהשקעות לעומת הפסד בתקופה המקבילה אשתקד.		
קולקטיבים, לרבות קופות חולים	24	(67)
המעבר לרווח בתקופת הדוח לעומת הפסד בתקופה המקבילה אשתקד נובע בעיקר גידול בהכנסות מהשקעות העודפות על ההכנסות הנדרשות לכיסוי הגידול בהתחייבויות הביטוחיות לעומת הפסד בתקופה המקבילה אשתקד.		
ענף מחלות ואשפוז - רווח כולל		
זמן ארוך	24	(32)
המעבר לרווח נובע בעיקר מגידול בהכנסות מהשקעות בתקופת הדוח לעומת הפסד בתקופה המקבילה אשתקד.		
זמן קצר	(4)	(2)

פרטים בדבר רווחי ההשקעה שנזקפו למבטחים בפוליסות ביטוח בריאות מסוג סיעוד משתתף ברווחים:

פוליסות סיעוד משתתף ברווחים

מסוג פרט וקולקטיב

לשנת	Q1	
	2020	2021
במיליוני ש"ח		
רווחי ההשקעה שנזקפו למבטחים	47	(121)
	63	

2.1.4 אחר וסעיפים שאינם כלולים בתחומי הביטוח

1-3	
במיליוני ש"ח	2020
	2021
סך הכל רווח (הפסד) כולל לפני מס	202
	(199)
תקופת הדוח - הקיטון בהפסד והמעבר לרווח בתקופת הדוח נובע בעיקר מהכנסות מהשקעות בסך של כ-209 מיליוני ש"ח בתקופת הדוח לעומת הפסדים מהשקעות בסך של כ-189 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.	

2.1.5 הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות הנהלה וכלליות הסתכמו לסך של כ-225 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ-222 מיליוני ש"ח אשתקד.

2.1.6 הוצאות המימון בפעילות שאינה מוקצית למגזרים

הוצאות המימון נובעות בעיקר מכתבי התחייבות הנדחים, בתקופת הדוח הוצאות המימון הסתכמו בסך של כ-38 מיליוני ש"ח לעומת סך של כ-32 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נובע, בין היתר, בשל עליה במדד המחירים הידוע לצרכן בשיעור של כ-0.1% לעומת ירידה בשיעור של כ-0.5% אשתקד.

2. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד (המשך)

2.2 נתונים עיקריים מהדוחות המאוחדים על המצב הכספי

2.2.1 נכסים

שיעור	ליום	ליום 31 במרס	ליום 31 במרס	במיליוני ש"ח
השינוי	31 בדצמבר	2020	2021	
%	2020	2020	2021	
1	33,183	31,872	33,635	השקעות פיננסיות אחרות
				נכסים מנוהלים עבור אחרים (שאינם נוסטרו) בקבוצה (במיליוני ש"ח):
4	79,565	66,187	82,639	עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
4	37,348	33,765	38,666	עבור עמיתי קופות גמל ¹
5	86,859	71,650	91,294	עבור עמיתי קרנות פנסיה ²
4	203,772	171,602	212,599	סך הכל נכסים מנוהלים עבור אחרים
4	236,955	203,474	246,234	סך הכל נכסים מנוהלים
2	12,014	10,707	12,304	(*) מתוך הסכום, סך הנכסים המנוהלים על ידי עתודות הוותיקה

1. הדוחות הכספיים המאוחדים אינם כוללים את הנכסים המנוהלים בקופות הגמל (למעט בגין קופת גמל שכלל ביטוח קיבלה על עצמה התחייבות לתשואה שנתית מינימלית מובטחת) וקרנות הפנסיה. לפרטים נוספים, ראה ב"אור (א)2 בדוחות הכספיים השנתיים.

2.2.2 התחייבויות פיננסיות

נכון לתאריך המאזן, לקבוצה יש כתבי התחייבות נדחים שהונפקו לצרכי הון ויתרות המשמשות לפעילות השוטפת, לחברה אין יתרות חוב מלבד יתרות לפעילות שוטפת.

2.2.3 הון ודרישות הון

א. דרישות הון בהתאם להוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי¹

על חברות הביטוח בקבוצה חלות הוראות משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II. בהתאם להנחיות הממונה, חברות ביטוח בקבוצה חישבו את יחס כושר הפירעון הכלכלי לימים 31 בדצמבר 2019 ו-31 בדצמבר 2018. על פי מכתב שפרסם הממונה במרס 2020, נקבע כי חברת ביטוח פטורה מחישוב ומדיווח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 30 ביוני 2020. כמו כן בהתאם למכתב הממונה למנהלי חברות הביטוח מחודש מרס 2021, נקבע כי דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31 בדצמבר 2020 יפורסם עד ליום 30 ביוני 2021. כמו כן, מאפשר המכתב שלא לפרסם לציבור דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 30 ביוני 2021.

יצוין כי חישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי מבוסס על נתונים ומודלים העשויים להיות שונים מאלה בהם עושה החברה שימוש במסגרת הדיווח הכספי, ואשר מתבססים, בין היתר, על תחזיות והנחות הנשענות, בעיקרן על ניסיון העבר. בפרט, וכמפורט בחוזר משטר כושר פירעון כלכלי, חישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי, מבוסס, במידה רבה, על מודל חישוב הערך הגלום. לפרטים נוספים בדבר דרישות ההון שחלות על חברות בקבוצה ראה ב"אור 16(ה) בדוחות הכספיים.

ביום 29 לאוקטובר 2020, אישרה כלל ביטוח ופירסמה את דוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 31 בדצמבר 2019 אשר מפורסם באתר האינטרנט של הקבוצה בכתובת

<https://www.clalbit.co.il/aboutclalinsurance/financialstatementsandpressrelease/>

למידע נוסף, לרבות תיאור כללי של משטר כושר פירעון כלכלי, העקרונות הכלליים עליהם מבוסס המשטר, מתודולוגיית החישוב של המאזן הכלכלי ושל ההון הנדרש לכושר פירעון, הוראות לתקופת הפריסה, סקירה כללית של הוראות הממונה על שוק ההון הקשורות לדוח יחס כושר פירעון כלכלי, הגדרות מושגים מרכזיים, הערות והבהרות יש לקרוא גם את סעיפים 1, 3.2, 4.1 ו-5.1 לדוח יחס כושר פירעון כלכלי של כלל ביטוח ליום 31 בדצמבר 2019.

החישוב שערכה כלל ביטוח ליום 31 בדצמבר 2019 בוקר² על ידי רואי החשבון המבקרים.

2. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד (המשך)

2.2 נתונים עיקריים מהדוחות המאוחדים על המצב הכספי (המשך)

2.2.3 הון ודרישות הון (המשך)

א. דרישות הון בהתאם להוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי (המשך)

להלן נתונים אודות יחס כושר פירעון וסף הון של כלל ביטוח לפי משטר Solvency II.

1. יחס כושר פירעון כלכלי

2018	2019	ליום 31 בדצמבר
מבוקר	במיליוני ש"ח	
9,119	12,082	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
5,999	7,673	הון נדרש לכושר פירעון
3,120	4,409	עודף
152%	157%	יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)
השפעת פעולות הונות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון כלכלי של החברה		
-	450	גיוס מכשירי הון
9,119	12,532	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
3,120	4,859	עודף
152%	163%	יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)

לפרטים בדבר יחס כושר הפירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה, וללא התאמת תרחיש מניות ובדבר יעד יחס כושר הפירעון ומגבלות החלות על החברה לעניין חלוקת דיבידנד ראה סעיף 3 להלן.

לאירועים בתקופת הדוח ולאחר תאריך הדוח ולהשפעתם הפוטנציאלית על יחס כושר הפירעון ראה סעיף 2.1(א)-(ג) לעיל.

2. סף ההון (MCR)

2018	2019	ליום 31 בדצמבר
מבוקר	במיליוני ש"ח	
1,620	1,918	סף ההון (MCR)
6,444	8,629	הון עצמי לעניין סף ההון

3. יחס כושר פירעון ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות

בהתאם למכתב שפירסמה הרשות, בחודש אוקטובר 2017, (להלן: "המכתב") חברת ביטוח תהיה רשאית לחלק דיבידנד רק אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס כושר פירעון לפי חוזר סולבנסי בשיעור של לפחות 100%, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה. היחס האמור יחושב ללא ההקלה שניתנה בגין הפרש מקורי המיוחס לרכישת פעילות של קופות גמל וחברות מנהלות. בנוסף, נקבעו במכתב הוראות דיווח לממונה.

2. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד (המשך)

2.2 נתונים עיקריים מהדוחות המאוחדים על המצב הכספי (המשך)

2.2.3 הון ודרישות הון (המשך)

א. דרישות הון בהתאם להוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי (המשך)

3. יחס כושר פירעון ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות (המשך)

להלן נתונים על יחס כושר פירעון כלכלי של החברה כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה. יחס זה נמוך מיחס כושר הפירעון הנדרש על פי המכתב.

יחס כושר פירעון ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות

2018	2019	ליום 31 בדצמבר
מבוקר ⁽²⁾		במיליוני ש"ח
9,413	9,267	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
9,327	9,588	הון נדרש לכושר פירעון
86	(321)	עודף (גירעון)
101%	97%	יחס כושר פירעון כלכלי באחוזים
השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון כלכלי של החברה		
-	450	גיוס מכשירי הון
9,413	9,717	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
87	129	עודף (גירעון)
101%	101%	יחס כושר פירעון כלכלי באחוזים
עודף ההון לאר פעולות הוניות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון כלכלי, ביחס ליעד הדירקטוריון (ראה סעיף ב' להלן):		
-	108%	יעד יחס כושר הפירעון הכלכלי של הדירקטוריון (אחוזים)
-	(638)	חוסר הון ביחס ליעד

1. דרישת ההון חלה על כלל ביטוח, לרבות איחוד של כלל ביטוח אשראי.

2. הביקורת של חישובי יחס כושר הפירעון נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

ב. יעד ההון של החברה

בחודש מרס 2020 קבע דירקטוריון כלל ביטוח יעד הון התחלתי ליחס כושר פירעון, בהתאם למשטר כושר פירעון כלכלי, בשיעור של 108% והוא יתפתח בהדרגה לשיעור של 118% בשנת 2024. עוד קבע דירקטוריון כלל ביטוח שיעד ההון יבחן מעת לעת בין היתר בהתאם להתפתחויות עסקיות ורגולטוריות. מובהר בזאת, כי אין בקביעת היעד האמור כדי להבטיח שכלל ביטוח תעמוד בו בכל עת ואין בו כדי להוות התחייבות של כלל ביטוח לחלוקת דיבידנד.

עוד יצוין כי לאור הכניסה לתוקף של התיקון המצוין בביאור 16(ה)3 בדוחות הכספיים השנתיים, צפוי כי הדבר יביא לבחינה מחודשת של יעד ההון.

2.3 מקורות מימון

החברה רואה חשיבות גדולה בשמירה וקיום של יתרות מזומנים מספקות, באופן שיאפשר לה לעמוד בפירעון התחייבויותיה השוטפות, ערבויות וכתבי שיפוי שנתנה להתחייבויות של חברות מוחזקות בבעלות מלאה (ראה ביאור 38(ד)1) בדוחות הכספיים השנתיים), וכן בתמיכה, ככל שנדרשת, בצרכי ההון של כלל ביטוח וצרכי נזילות בגין פעילותן של חברות מוחזקות אחרות בקבוצה. מקורות מימון נוספים כוללים, בין היתר, חלוקות דיבידנדים מחברות מוחזקות, ואפשרות למימוש החזקות בחברות מוחזקות, גיוס חוב מהמערכת הבנקאית ואו מהציבור וכן גיוס הון.

2.3.1 אמצעים נזילים ומסגרות אשראי^(*)

להלן נתונים בדבר אמצעי הנזילות העיקריים של החברה:

בסמוך למועד פרסום הדו"ח	יתרה ליום 31 במרס 2021	במיליוני ש"ח
132 **	190	אמצעים נזילים של החברה (סולו)

(*) נכון לתקופת הדוח, לחברה לא קיימות מסגרות אשראי.

(**) לפרטים בדבר רכישת מלוא מניות דוידוף הסדרים פיננסים סוכנות ביטוח חיים (2006) בע"מ, על ידי חברת בת של החברה, כלל סוכנויות בע"מ לאחר תאריך המאזן, ראה ביאור 8(ב) בדוחות הכספיים.

2. הסברי הדירקטוריון למצב עסקי התאגיד (המשך)

2.3 מקורות מימון (המשך)

2.3.2 מאפייני מימון

- א. החברה, בהיותה חברת החזקות, בוחנת בהקשר של סוגיית המימון והנזילות את שווי נכסיה מול התחייבויותיה וכן את קיומם של אמצעים נזילים בידיה, והערכת נגישות סבירה לאמצעים כאמור, הדרושים לצורך פעילותה.
- ב. פעילות החברה (השקעות, הוצאות הנהלה וכלליות ודיבידנדים) ממומנת, בדרך כלל, מדיבידנדים המתקבלים ומגיוס הון מחברות מוחזקות, מהלוואות מתאגידים בנקאיים ומתמורה ממימוש נכסים.
- ג. לפרטים בדבר התנועות הכספיות העיקריות בחברה (סולו), ראה הנתונים על תזרימי המזומנים המיוחסים לחברה עצמה (סולו), הנכללים בדוח הביניים.
- ד. לפרטים בדבר רווחים ראויים לחלוקה של החברה, המותאמים לדרישות ההון של החברה ובדבר הון ודרישות הון בגופים המוסדיים המאוחדים ובחברות נוספות בקבוצה, ראה ביאור 16 בדוחות הכספיים השנתיים.

3. התפתחויות ושינויים מהותיים בסביבה המאקרו כלכלית בתקופת הדוח

פרמטר	נתונים לתקופה
התפתחות במשק ובתעסוקה בישראל	על-פי נתוני הלמ"ס (אומדן שלישי לרבעון הרביעי של 2020), עלה התוצר המקומי הגולמי ברבעון הרביעי בשיעור של-6.5% בחישוב שנתי, במחירים קבועים ולאחר ניכוי השפעת העונתיות. זאת לאחר עליה מהותית בתוצר ברבעון שלישי עם היציאה מהסגרים הראשון והשני. ברמה השנתית ב-2020 נרשמה ירידה בתוצר בשיעור של כ-2.6%. ע"פ התחזית המאקרו כלכלית של בנק ישראל מאפריל 2021, עם ההתאוששות הצפויה ביציאה ממשבר הקורונה ולאור היקף התחסנות האוכלוסייה, צפויה עליה בתוצר בשיעור של כ-6.3% בשנת 2021. בשנת 2022 צפויה המשך התאוששות המשק יצמח בשיעור של כ-5%. על פי נתוני סקר כוח אדם של הלמ"ס לחודש מרס 2021 (מנוכה עונתיות, לעומת פברואר 2021): • אחוז הבלתי מועסקים מכוח העבודה בקרב בני 15 ומעלה - 5.4% (5.1% בפברואר). • שיעור האבטלה המורחב עומד על 12.1% (לעומת 17.2%). • אחוז בני 15 ומעלה בכוח העבודה - 60.7% (לעומת 60.3%). • שיעור התעסוקה בקרב בני 15 ומעלה - 57.4% (לעומת 57.2%). • אחוז הבלתי מועסקים מכוח העבודה בקרב בני 25-64 4.9% (לעומת 4.6%). • אחוז בני 25-64 בכוח העבודה 78.5% (לעומת 77.7%). • שיעור התעסוקה בקרב בני 25-64 74.7% (לעומת 74.1%). על פי נתונים דו-שבועיים של הלמ"ס: • אחוז הבלתי מועסקים למחצית הראשונה של אפריל - 4.7% ללא שינוי לעומת מחצית השנייה של מרס 2021. • שיעור האבטלה המורחב עומד על 10.6% לעומת 11.6% במחצית השנייה של מרס 2021.
נתוני האינפלציה	לאור שיפור מהותי בתחלואת הקורונה, ההשתחררות ממדיניות הסגרים וכתוצאה מכך ההתאוששות בפעילות הכלכלית ועליה בצריכה ובביקושים בענפי משק שונים, ברבעון הראשון עלה מדד המחירים הידוע לצרכן בשיעור של כ-0.1%. בשניים עשר החודשים האחרונים ירד המדד הידוע בשיעור של כ-0.4%.
שערי חליפין	במהלך הרבעון הראשון של 2021 התחזק השקל מול הדולר בשיעור של כ-1.15%, וכן נחלש מול היורו בשיעור של כ-1%. יתרות מטבע החוץ בבנק ישראל הסתכמו בסוף חודש מרס 2021 בכ-185.7 מיליארדי דולרים, לעומת כ-173 מיליארד בסוף 2020. בנק ישראל ביצע רכישות של כ-12 מיליארדי דולר שהם כ-40% מתוכנית הרכישות המוצהרת לשנת 2021.
התפתחות שיעור הריבית והתשואות	לעניין השפעת סביבת הריבית הנמוכה, ראה ביאור 8 (א) לדוחות הכספיים. ריבית בנק ישראל עומדת על שיעור של 0.1%. בנק ישראל הפעיל במשבר וממשיך להפעיל תוכניות שונות (הלוואות בריבית שלילית לבנקים לטובת הלוואות לעסקים) וכלים שונים (כגון רכישות מט"ח ורכישות אג"ח מדינה וקונצרני) לעידוד הפעילות הכלכלית במשק. לפי ההצהרות של הבנק בחודשים האחרונים הריבית צפויה להישאר נמוכה לאורך זמן וכן ככל שידרש ישתמש הבנק בכל הכלים העומדים לרשותו.

3. התפתחויות ושינויים מהותיים בסביבה המאקרו כלכלית בתקופת הדוח (המשך)

נתונים לתקופה			פרמטר
לשנת 2020	Q1		התפתחויות בשוק ההון בישראל ובעולם (במונחי מטבע מקומי)
	2020	2021	באחוזים מדדי מניות בישראל
(10.9)	(21.0)	7.0	ת"א 35
18.1	(21.6)	6.1	ת"א 90
(3.0)	(21.0)	6.1	ת"א 125
29.4	(23.3)	5.2	ת"א צמיחה
מדדי אג"ח בישראל			
0.8	(4.9)	0.3	כללי
(0.6)	(7.7)	1.9	תלבווד צמודות
(0.1)	(8.1)	0.2	תלבווד שקלי
1.2	(2.9)	0.4	ממשלתי צמוד מדד
1.3	(1.1)	(1.5)	ממשלתי שקלי
מדדי מניות בעולם			
7.0	(21.2)	8.8	דאו ג'ונס
43.5	(12.4)	3.3	נאסד"ק
16.0	(20.0)	6.3	ניקיי טוקיו
(7.1)	(27.1)	9.3	קאק פריז
(14.3)	(25.6)	4.1	פוטסי לונדון
3.5	(25.5)	9.4	דאקס פרנקפורט
14.1	(20.5)	4.4	MSCI WORLD

לפרטים בדבר ההשלכות על התוצאות הכספיות, ראה סעיף 2 לעיל וביאור 5 בדוח הכספי.

הרבעון הראשון של שנת 2021 הושפע במידה רבה ממגמות נגיף הקורונה ומתן החיסונים שמשמעותן היא תחילת הקלות בסגרים בחלקים מהעולם, ומנגד, המשך סגרים בחלק ממדינות העולם, שטרם החלו לחסן או טרם חיסנו חלקים נרחבים מהאוכלוסייה. הממשלות והבנקים המרכזיים המשיכו בצעדי תמרוץ פסיקאליים ומוניטריים חסרי תקדים לתמיכה במשק.

התפתחויות במצב הכלכלי בעולם

ארה"ב - במהלך רבעון ראשון 2021 החלה ארה"ב את מבצע החיסונים. מבצע החיסונים עזר להורדת התחלואה בארה"ב ולתחילת הקלות בהגבלות החברתיות שהונהגו בחודשי המגיפה. ההקלה בהגבלות תרמה להתאוששות הכלכלה האמריקאית, שצמחה ברבעון הראשון בכ-6.4% (לעומת רבעון קודם, במונחים שנתיים) וה"פד" הותיר את הריבית ברמה של 0.25%-0.0%. הפד משמר את תוכנית רכישת האג"ח חסרת התקדים בקצב של 120 מיליארד דולר בחודש. במקביל, הממשל הציג תוכנית תמיכה פסיקאלית שכוללת מענקים ותמיכה לאזרחים וחברות במטרה לתמוך בעסקים שנפגעו מהמשבר באזרחים ובמובטלים. שוק העבודה המשיך בשיפור ושיעור האבטלה ירד לרמה של 6% תוך שנרשם שיפור במספר מקומות העבודה החדשים שנפתחים מדי חודש.

אירופה - מדינות האיחוד האירופי המשיכו לסבול ברבעון הראשון של 2021 מהתפשטות הקורונה, בשל עיכוב של פרויקט החיסונים, אשר הביאו לגל נוסף של עלייה בתחלואה. מדינות האיחוד הכריזו על סגרים והגבלות חברתיות נוספות, אשר הביאו להתכווצות כלכלת אירופה ב-1.8% ברבעון הראשון 2021 (לעומת רבעון מקביל, במונחים שנתיים). הבנק המרכזי האירופי ממשיך בתוכניות רכישת נכסים. בחודשים אפריל-מאי 2021 מבצע החיסונים והתחסנות האוכלוסייה המבוגרת הגביר את הקצב ונראה כי מדינות אירופה נמצאות בדרך לחיסון מרבית האוכלוסייה בחודשים הבאים. למעשה, אם אכן תתממש הערכה זו, יוסרו המגבלות החברתיות ונוכל לראות התאוששות כלכלית משמעותית יותר באירופה. מבחינת שוק העבודה, שיעור האבטלה עומד על 8.3% נכון לתום הרבעון הראשון.

סין - נגיף הקורונה תחת שליטה ולמעשה אין כלל מגבלות במדינה. ברבעון הראשון 2021 צמחה כלכלת סין בקצב של 18.3% (לעומת רבעון מקביל, במונחים שנתיים). במהלך הרבעון הראשון 2021, ותודות להתאוששות הכלכלית של המדינה ויציאה מהמשבר הבריאותי, החל הבנק המרכזי בצעדי צמצום מוניטרי הן בהיצע הכסף והן בהורדת קצב מתן הלוואות. מבחינת היחסים הבינלאומיים מול ארה"ב, על אף חילופי הממשל בארה"ב לא חל שינוי ביחסי החוץ.

4. מגבלות ופיקוח על עסקי התאגיד

בפרק זה יסקרו תמצית חוקים, תקנות, חוזרים וניירות עמדה מהותיים ביותר או טיטות של חוקים, תקנות, חוזרים וניירות עמדה מהותיים ביותר, החלים על פעילות החברות בקבוצה ואשר הינם מהותיים לפעילותן, שפורסמו על ידי הכנסת, הממשלה או הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון, לפי העניין, לאחר מועד פרסום הדוחות הכספיים השנתיים.

4.1 חיסכון ארוך טווח

4.1.1 ביטוח אובדן כושר עבודה קבוצתי

בחודש מאי 2021 פורסמה טיטות תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (ביטוח אובדן כושר עבודה קבוצתי), התשפ"א-2021 (להלן: "טיטות תקנות אכע קבוצתי"), במסגרתן מוצע לקבוע הוראות נוספות לעניין פוליסות ביטוח אובדן כושר עבודה קבוצתי, אשר תכליתן להגביר את השקיפות למבוטח לגבי זכויותיו במסגרת הפוליסה או השינויים בה.

ההוראות שנוספו במסגרת טיטות תקנות אכע קבוצתי מתייחסות, בין היתר, לקבלת הסכמת המבוטח מראש כתנאי לציורו לפוליסת אובדן כושר עבודה קבוצתי, להעלאת הפרמיה ולשינוי היקף הכיסוי הביטוחי; לחובות המבוטח לשלוח הודעות בעת ביצוע שינויים בתנאי הפוליסה ובעת סיום הכיסוי הביטוחי במסגרתה; ולהיקף הכיסוי הביטוחי הנדרש במסגרת פוליסת ביטוחי לאובדן כושר עבודה פרטית המוצעת בסיום הפוליסה הקבוצתית והגבלת גובה הפרמיה שניתן לגבות בגינה.

תחילת ההוראות טיטות התקנות, ככל שתתקבלנה, ביום פרסומן. ההוראות תחולנה על פוליסות ביטוח אובדן כושר עבודה קבוצתיות שיכרתו מיום התחילה ועל חידוש פוליסות קבוצתיות מאותו יום, אף אם נכרתו לפני כן.

כלל ביטוח לומדת את טיטות תקנות אכע קבוצתי.

4.1.2 תקנות ההשקעה

בהמשך לאמור בסעיף 10.5.4.1 לפרק תיאור עסקי התאגיד בדוחות התקופתיים של החברה לשנת 2020 בדבר תקנות ההשקעה, החוזר המאוחד וכללי ההשקעה, בחודש מאי 2021 אישרה וועדת הכספים של הכנסת תיקונים לתקנות ההשקעה, אשר כוללים בין היתר: (א) מגבלה לפיה משקיע מוסדי לא יוכל להחזיק למעלה מ-20% מיחידות קרן סל, תחול רק על קרנות סל שהן צד קשור לגוף המוסדי; (ב) מתן אפשרות למשקיע מוסדי לרכוש במסגרת הנפקה, באמצעות כספי עמיתים בלבד, אמצעי שליטה בהיקף של מעל 20% ועד 15% או 29% (בהתאם להון עצמי של התאגיד) מאמצעי שליטה בתאגידים מסוימים בתחום התשתיות בישראל, כאשר ההיקף המצטבר של השקעות מסוג זה יוגבל לשיעור של עד 4% מהשווי המשוער של נכסי משקיע מוסדי; (ג) מתן אפשרות למשקיע מוסדי להשקיע באגרות חוב היברידיות בישראל בכפוף להתקיימות מס' תנאים.

בנוסף, התיקונים כוללים הקלות בסוגי ההשקעות המותרות לקרנות וותיקות. בהקשר זה יצוין כי עתודות הוותיקה הינה קרן פנסיה ותיקה.

להערכת הגופים המוסדיים בקבוצה, אין לתיקונים האמורים השלכות מהותיות על הגופים המוסדיים או על כללי ההשקעה ביחס לכספי עמיתים.

הערכות הגופים המוסדיים בקבוצה בקשר עם תיקון תקנות ההשקעה הינו מידע צופה פני עתיד, המתבסס על הערכות והנחות של הגופים המוסדיים בקבוצה, נכון למועד פרסום הדוח והתוצאה בפועל עשויה להיות שונה באופן מהותי מזו שנחזתה והיא תלויה, בין היתר, באופן יישומו בפועל.

4.2 ביטוח כללי

4.2.1 אחריות למתן שירותים רפואיים

בהמשך לאמור בסעיף 7.1.1.1(ב)(3) לפרק תיאור עסקי התאגיד בדוחות התקופתיים של החברה לשנת 2020 בעניין הסדר מיוחד בביטוח חובה לעניין אחריות למתן שירותים רפואיים, בחודש מאי 2021 פרסם משרד האוצר להערות הציבור טיטות הודעה בדבר עלות אספקת השירותים לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975 וטיטות צו פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (מימון עלות אספקת השירותים), התשפ"א-2021, אשר במסגרתן מוצע לעדכן את השיעור שגובות חברות הביטוח מהמבוטחים (אשר נועד לממן את עלות אספקת השירותים לנפגעי תאונות דרכים על ידי קופות החולים) לשיעור של 12.66% מדמי הביטוח, החל מ-1 בינואר 2022, וזאת חלק שיעור של 9.4% שנגבה כיום.

5. חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהול

השפעת סיכוני השוק על התוצאות העסקיות

בהתאם לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים) התש"ל-1970, הדיווח בדבר חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהול מתייחס לחשיפות של החברה והחברות המאוחדות שלה, למעט מבטחים בארץ. בתקופת הדוח לא חלו שינויים מהותיים בחשיפה לסיכוני שוק של החברה ובדרכי ניהול, לעומת הדוחות הנספיים השנתיים.

דוח בסיסי הצמדה ליום 31 במרס 2021

סך הכל	חברת ביטוח בישראל	פריטים אחרים לא נכספים	מטבע חוץ				מטבע ישראלי		באלפי ש"ח	
			אחר	ליש"ט	יורו	דולר	מדד	צמוד		
1,235,793	1,176,771	59,022	-	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים	
13,001	3,213	9,788	-	-	-	-	-	-	נכסי מיסים נדחים	
2,034,845	2,034,845	-	-	-	-	-	-	-	הוצאות רכישה נדחות	
200,329	190,029	10,300	-	-	-	-	-	-	רכוש קבוע	
497,270	402,443	94,827	-	-	-	-	-	-	נכס זכות שימוש	
138,519	101,983	36,536	-	-	-	-	-	-	השקעות בחברות כלולות	
3,128,698	3,128,698	-	-	-	-	-	-	-	נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה	
1,246,304	1,243,362	2,942	-	-	-	-	-	-	נדל"ן להשקעה אחר	
4,175,006	4,175,006	-	-	-	-	-	-	-	נכסי ביטוח משנה	
3,569	3,186	-	-	-	-	-	383	-	נכסי מיסים שוטפים	
676,810	657,008	922	-	-	-	250	8,618	10,012	חייבים ויתרות חובה	
751,579	748,519	-	-	-	-	-	-	3,060	פרמיות לגביה	
73,064,156	73,064,156	-	-	-	-	-	-	-	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה	
									השקעות פיננסיות אחרות	
5,844,103	5,714,134	-	-	-	-	6,853	58,526	64,590	נכסי חוב סחירים	
22,142,319	22,142,066	-	-	-	-	-	253	-	נכסי חוב שאינם סחירים	
1,886,774	1,886,693	81	-	-	-	-	-	-	מניות	
3,761,548	3,755,044	289	-	-	-	-	6,215	-	אחר	
5,910,555	5,910,555	-	-	-	-	-	-	-	מזומנים ושוי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה	
2,804,834	2,578,659	-	-	-	254	197	-	225,724	מזומנים ושוי מזומנים אחרים	
129,516,012	128,916,370	214,707	-	-	254	7,300	73,995	303,386	סך הכל נכסים	

5. חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהול (המשך)

השפעת סיכוני השוק על התוצאות העסקיות (המשך)
דוח בסיסי הצמדה ליום 31 במרס 2021 (המשך)

חברת ביטוח	פריטים לא	מטבע חוץ			מטבע ישראלי		בלפי ש"ח
		אחר	ליש"ט	יורו	דולר	לא צמוד	
סך הכל	בישראל	אחר	ליש"ט	יורו	דולר	לא צמוד	התחייבויות
31,820,924	31,820,924	-	-	-	-	-	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
81,096,462	81,096,462	-	-	-	-	-	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
624,418	624,418	-	-	-	-	-	התחייבות מיסים נדחים
83,936	63,206	-	-	-	-	20,730	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
583,502	472,352	-	-	-	-	111,150	התחייבויות בגין חכירה
3,689,546	3,585,935	-	-	-	-	103,611	זכאים ויתרות זכות
63,673	62,830	-	-	-	-	843	התחייבויות מיסים שוטפים
4,794,327	4,794,327	-	-	-	-	-	התחייבויות פיננסיות
122,756,788	122,520,454	-	-	-	-	111,993	סך כל ההתחייבויות
6,759,224	6,395,916	-	-	254	7,300	(37,998)	סך הכל חשיפה

6. היבטי ממשל תאגידי

נוהל מפגשים בין נושאי משרה לבין בעלי מניות

בהתאם לעמדה משפטית מספר 101-24: הקשר ("Engagement") בין תאגיד מדווח לבין המשקיעים בניירות הערך שלו" שפרסמה הרשות לניירות ערך בחודש מרס 2021 (להלן: "עמדת סגל הרשות"), לפיה מומלץ לתאגידים לשקול לפרסם את עיקרי הנהלים בעניין קשרי משקיעים, על מנת להנגיש למשקיעים את האופן בו ניתן ליזום ולקיים ממשקים עימו, לעודד את מעורבותם בענייני התאגיד ולייצר ודאות לכלל המשקיעים בדבר קיומם של ממשקים אלו, ובהמשך לאמור בסעיף 11.3.1.2 לדוח תיאור עסקי התאגיד ליום 31 בדצמבר 2020, לעניין נוהל החברה לקיום מפגשים בין נושאי משרה לבין בעלי מניות שאימץ הדירקטוריון ביום 3 בנובמבר 2020 (להלן: "הנוהל"), ניתן למצוא את עיקרי הנוהל באתר החברה: <https://www.clalbit.co.il/aboutclalinsurance/>

7. גילוי בקשר עם הדיווח הפיננסי של התאגיד

7.1. דיווח בדבר אומדנים חשבונאיים קריטיים

לעניין שימוש באומדנים ושיקול דעת בעריכת דוחות כספיים, ראה ב"אור 2 (ב) בדוחות הכספיים.

7.2. התחייבויות תלויות

בדוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של החברה נכללה הפניית תשומת לב לאמור ב"אור 7 בדוחות הכספיים, בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

7.3. הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

7.3.1. תקנות ניירות ערך

בחודש דצמבר 2009 פורסמו **תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים) (תיקון מס' 3) התש"ע-2009**, העוסקות במעקב הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי בתאגיד, אשר מטרתן לשפר את איכות הדיווח הכספי והגילוי בתאגידים מדווחים.

בתיקון מיום 7 ביולי 2011, נקבע כי תאגיד המאחד או המאחד באיחוד יחסי תאגיד בנקאי או גוף מוסדי, רשאי לבחור ליישם בהתייחס לבקרה הפנימית בתאגיד הבנקאי או בגוף המוסדי בלבד, את מתכונת הערכת אפקטיביות הבקרה הפנימית הקבועה בדין האחר החל עליהם בנושא זה, ככל שקיימת מתכונת כזו לגבי הדוח הרבעוני.

בהתאם לכך, בנוסף להצהרות המנהלים ולדוח בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית, שניתן במסגרת הדוח התקופתי, מצורפים גילוי והצהרות מנהלים בהתייחס לבקרה הפנימית בגופים המוסדיים המאוחדים, אשר חלות עליהם הוראות הממונה.

7.3.2. הוראות הממונה לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

הממונה פרסם בשנים האחרונות מספר חוזרים (להלן: "חוזרי הממונה") שנועדו ליישם את דרישות סעיף 302 וסעיף 404 של ה-SOX Act, בחברות ביטוח, בחברות המנהלות קרנות פנסיה וקופות גמל, בקרנות פנסיה ובקופות גמל (להלן: "הגופים המוסדיים").

בהתאם, כללו כלל ביטוח והגופים המוסדיים המאוחדים, המידע בכפוף להוראות הדין והדיווח ובמועדים כפי שנקבעו בהוראות אלו.

7. גילוי בקשר עם הדיווח הפיננסי של התאגיד (המשך)

7.3. הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי (המשך)

7.3.3. סעיף 302 וסעיף 404 של ה-SOX Act - אחריות ההנהלה לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

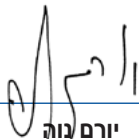
בהתאם לחוזרי הממונה המבוססים על סעיף 302 וסעיף 404 של ה-SOX Act, וכפי שפורט בדוחות הדירקטוריון הקודמים של כלל ביטוח, כלל ביטוח פעלה ופועלת באופן שוטף ליישום ההליך הנדרש בהתאם להוראות האמורות, שכולל בחינה של תהליכי העבודה והבקורות הפנימיות המבוצעות, וזאת על פי השלבים ובמסגרת המועדים שנקבעו בחוזרים. במסגרת זאת, אימצה כלל ביטוח את מודל הבקרה הפנימי של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO), המהווה מסגרת מוגדרת ומוכרת המשמשת לצורך הערכת הבקרה הפנימית.

הנהלת כלל ביטוח (הגוף המוסדי), בשיתוף המנכ"ל, משנה למנכ"ל כלל ביטוח מנהל החטיבה הפיננסית וסמנכ"ל בכיר מנהל אגף חשבונאות ראשית של כלל ביטוח, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של כלל ביטוח. על בסיס הערכה זו, המנכ"ל, משנה למנכ"ל כלל ביטוח מנהל החטיבה הפיננסית וסמנכ"ל בכיר מנהל אגף חשבונאות ראשית של כלל ביטוח, הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של כלל ביטוח הינן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שכלל ביטוח נדרשת לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבעה הממונה ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך הרבעון המסתיים ביום 31 במרס 2021 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

הצהרות המנהלים בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי, בהתייחס לתהליכים הרלוונטיים, בהתאם לחוזרי הממונה מצורפות בדוח.

הדירקטוריון מביע את הערכתו לעובדים, למנהלים ולסוכנים של חברות הקבוצה על תרומתם להישגי הקבוצה.


יורם נוה
מנהל כללי


חיים סאמט
יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 30 במאי 2021

כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים

ליום 31 במרס 2021

(בלתי מבוקרים)

תוכן העניינים

עמוד	
2-3	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
2-4	דוחות על המצב הכספי מאוחדים ביניים
2-6	דוחות רווח והפסד מאוחדים ביניים
2-7	דוחות על הרווח הכולל מאוחדים ביניים
2-8	דוחות על השינויים בהון מאוחדים ביניים
2-11	דוחות על תזרימי המזומנים מאוחדים ביניים
	ביאורים בדוחות הכספיים מאוחדים ביניים
2-14	ביאור 1: כללי
2-18	ביאור 2: בסיס עריכת דוחות הביניים
2-19	ביאור 3: עיקרי המדיניות החשבונאית
2-20	ביאור 4: דיווח מגזרי
2-29	ביאור 5: מכשירים פיננסיים
2-36	ביאור 6: ניהול ודרישות הון
2-37	ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות
2-89	ביאור 8: אירועים נוספים בתקופת הדיווח ולאחריה
	נספח בדוחות הכספיים מאוחדים ביניים - פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של חברות הביטוח המאוחדות הרשומות בישראל
2-92	



קוסט פורר גבאי את קסירר
רח' מנחם בגין 144 א'
תל-אביב 6492102
טל. 03-6232525
פקס. 03-5622555
www.ey.com



סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רח' הארבעה 17, תא דואר 609
תל-אביב 6100601
03-6848000

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ וחברות בנות שלה (להלן: "הקבוצה"), הכולל את הדוח התמציתי המאוחד על המצב הכספי ליום 31 במרס 2021 ואת הדוחות התמציתיים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 "דיווח כספי לתקופות ביניים", ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, וכן הם אחראים לעריכת מידע כספי לתקופת ביניים זו לפי פרק ד' של תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970, עד כמה שתקנות אלה חלות על תאגיד המאחד חברות ביטוח. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל בדבר "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מברורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34, ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.

בנוסף לאמור בפיסקה הקודמת, בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ממלא, מכל הבחינות המהותיות, אחר הוראות הגילוי לפי פרק ד' של תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970, עד כמה שתקנות אלה חלות על תאגיד המאחד חברות ביטוח.

פסקת הדגש עניין (הפניית תשומת לב)

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, הגנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 7 לדוחות הכספיים ביניים מאוחדים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

סומך חייקין
קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון
מבקרים משותפים
רואי חשבון

תל-אביב,
30 במאי 2021

דוחות על המצב הכספי מאוחדים ביניים

ליום 31 בדצמבר 2020	ליום 31 במרס		ביאור	באלפי ש"ח
	2020	2021		
מבוקר	בלתי מבוקר			
נכסים				
1,255,264	1,280,550	1,235,793		נכסים בלתי מוחשיים
12,236	11,906	13,001		נכסי מיסים נדחים
1,996,644	2,041,317	2,034,845		הוצאות רכישה נדחות
208,036	214,029	200,329		רכוש קבוע
502,043	533,833	497,270		נכס זכות שימוש
136,104	228,332	138,519		השקעות בחברות מוחזקות המטופלות בשיטת השווי המאזני
3,043,442	3,170,566	3,128,698		נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
1,209,486	1,272,553	1,246,304		נדל"ן להשקעה אחר
3,629,329	3,541,829	4,175,006		נכסי ביטוח משנה
9,689	192,451	3,569		נכסי מיסים שוטפים
627,677	2,353,532	676,810		חייבים ויתרות חובה
650,952	764,413	751,579		פרמיה לגבייה
70,798,761	56,180,062	73,064,156	5	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
			5	השקעות פיננסיות אחרות:
5,823,747	4,757,145	5,844,103		נכסי חוב סחירים
22,092,629	22,852,829	22,142,319		נכסי חוב שאינם סחירים
1,692,465	1,216,908	1,886,774		מניות
3,574,299	3,045,524	3,761,548		אחרות
33,183,140	31,872,406	33,634,744		סך כל ההשקעות הפיננסיות האחרות
5,273,150	4,783,897	5,910,555		מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
1,948,922	2,103,470	2,804,834		מזומנים ושווי מזומנים אחרים
124,484,875	110,545,146	129,516,012		סך כל הנכסים
79,564,525	66,186,691	82,638,642	5	סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על המצב הכספי מאוחדים ביניים

באלפי ש"ח	ליום 31 במרס		ליום 31 בדצמבר
	2020	2021	
הון	מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר
הון מניות	155,448	155,448	155,448
פרמיה על מניות	1,638,770	1,638,205	1,640,140
קרנות הון	969,936	482,510	1,132,407
יתרת עודפים	3,535,095	2,938,082	3,773,398
סך כל ההון המיוחס לבעלי המניות של החברה	6,299,249	5,214,245	6,701,393
זכויות שאינן מקנות שליטה	56,685	50,847	57,831
סך כל ההון	6,355,934	5,265,092	6,759,224
התחייבויות			
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה	31,078,895	31,151,927	31,820,924
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה	77,291,364	65,211,492	81,096,462
התחייבויות מיסים נדחים	540,825	367,081	624,418
התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו	83,486	80,351	83,936
התחייבויות בגין חכירה	580,567	585,183	583,502
זכאים ויתרות זכות	3,965,383	3,010,865	3,689,546
התחייבויות מיסים שוטפים	64,647	801	63,673
התחייבויות פיננסיות	4,523,774	4,872,354	4,794,327
סך כל ההתחייבויות	118,128,941	105,280,054	122,756,788
סך כל ההון וההתחייבויות	124,484,875	110,545,146	129,516,012

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

30 במאי 2021

תאריך אישור הדוחות הכספיים

י"ר הדירקטוריון

חיים סאמט

יורם נוק

מנהל כללי

ערן צ'רנינסקי

משנה למנכ"ל

מנהל חטיבה פיננסית

טל כהן

סמנכ"ל בכיר

מנהל אגף חשבונאות ראשית

דוחות רווח והפסד מאוחדים ביניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס		
	2020	2021	
מבוקר	בלתי מבוקר		באלפי ש"ח
9,494,300	2,419,485	2,457,726	פרמיות שהורווחו ברוטו
1,466,514	347,568	392,590	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
8,027,786	2,071,917	2,065,136	פרמיות שהורווחו בשייר
5,050,742	(7,587,806)	3,711,898	רווח מהשקעות, נטו והכנסות מימון
1,246,681	232,275	498,724	הכנסות מדמי ניהול
311,268	77,206	80,494	הכנסות מעמלות
645	125	10	הכנסות אחרות
14,637,122	(5,206,283)	6,356,262	סך כל ההכנסות
11,989,849	(5,518,862)	5,972,617	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
(974,301)	(183,817)	(736,788)	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
11,015,548	(5,702,679)	5,235,829	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
1,931,289	487,794	481,820	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
933,903	221,750	225,189	הוצאות הנהלה וכלליות
2,492	-	-	ירידת ערך נכסים בלתי מוחשיים
9,062	2,364	1,470	הוצאות אחרות
154,699	20,267	53,803	הוצאות מימון
14,046,993	(4,970,504)	5,998,111	סך כל ההוצאות
(4,192)	(2,438)	1,060	חלק בתוצאות חברות מוחזקות המטופלות בשיטת השווי המאזני, נטו
585,937	(238,217)	359,211	רווח (הפסד) לפני מיסים על הכנסה
143,274	(79,500)	118,594	מיסים (הטבת מס) על הכנסה
442,663	(158,717)	240,617	רווח (הפסד) לתקופה
מיוחס ל:			
438,676	(157,720)	239,673	בעלי המניות של החברה
3,987	(997)	944	זכויות שאינן מקנות שליטה
442,663	(158,717)	240,617	רווח (הפסד) לתקופה
רווח (הפסד) למניה המיוחס לבעלי המניות של החברה:			
6.48	(2.33)	3.54	רווח (הפסד) בסיסי למניה (בש"ח)
6.48	(2.33)	3.54	רווח (הפסד) מדולל למניה (בש"ח)
מספר המניות ששימשו לחישוב הרווח למניה:			
67,645	67,645	67,645	בסיסי
67,645	67,645	67,645	מדולל

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על הרווח הכולל מאוחדים ביניים

באלפי ש"ח	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
	2021	2020	
מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	
רווח (הפסד) לתקופה	240,617	(158,717)	442,663
רווח כולל אחר:			
פריטי רווח כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל			
הועברו או יועברו לרווח והפסד:			
הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ שנזקפו לקרן הון	8,047	7,465	(20,761)
הפרשי תרגום מטבע חוץ שנזקפו לרווח והפסד	-	(650)	9,568
שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לקרן הון	466,872	(554,255)	474,417
שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד	(236,008)	(39,828)	(344,942)
הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד	6,696	75,787	112,395
רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה שהועבר או יועבר לרווח והפסד, לפני מס	245,607	(511,481)	230,677
מס (הטבת מס) בגין נכסים פיננסיים זמינים למכירה	81,083	(177,191)	80,817
מס (הטבת מס) בגין רכיבים אחרים	1,851	1,717	(2,425)
מס (הטבת מס) בגין פריטי רווח כולל אחר לתקופה שהועברו או יועברו לרווח והפסד	82,934	(175,474)	78,392
רווח (הפסד) כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל			
הועבר או יועבר לרווח והפסד, נטו ממס	162,673	(336,007)	152,285
פריטי רווח כולל אחר שלא יועברו לרווח והפסד:			
רווחים (הפסדים) אקטואריים מתוכנית הטבה מוגדרת	-	13,425	15,723
מס (הטבת מס) בגין פריטי רווח כולל אחר שלא יועברו לרווח והפסד	-	3,984	5,112
רווח (הפסד) כולל אחר שלא יועבר לרווח והפסד, נטו ממס	-	9,441	10,611
רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה	162,673	(326,566)	162,896
סך הכל רווח (הפסד) כולל לתקופה	403,290	(485,283)	605,559
מיוחס ל:			
בעלי המניות של החברה	402,144	(483,261)	601,743
זכויות שאינן מקנות שליטה	1,146	(2,022)	3,816
סך הכל רווח (הפסד) כולל לתקופה	403,290	(485,283)	605,559

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

זכויות שאינן מקבוצת שלטון		מיוחס לבעלי המניות של החברה									
סך הכל הון	שליטה	קרן הון מעסקאות עם בעלי זכויות שאינן קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה קרן תרגום פרמיה על מניות הון מניות									
		קרן הון	מעסקאות עם בעלי זכויות שאינן	קרנות הון	אחרות	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה	קרן תרגום	פרמיה על מניות	הון מניות		
6,355,934	56,685	6,299,249	3,535,095	(39,309)	180,329	852,376	(23,460)	1,638,770	155,448	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2021 (בלתי מבוקר)	
240,617	944	239,673	239,673	-	-	-	-	-	-	יתרה ליום 1 בינואר 2021	
										רווח (הפסד) לתקופה	
8,047	-	8,047	-	-	-	-	8,047	-	-	פריטי רווח (הפסד) כולל אחר:	
466,872	423	466,449	-	-	-	466,449	-	-	-	הפריטי תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ שנקרפו לקרן הון	
(236,008)	(119)	(235,889)	-	-	-	(235,889)	-	-	-	שני, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנקרפו לקרן הון	
6,696	2	6,694	-	-	-	6,694	-	-	-	שני, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר	
(82,934)	(104)	(82,830)	-	-	-	(80,979)	(1,851)	-	-	לדוח רווח והפסד	
162,673	202	162,471	-	-	-	156,275	6,196	-	-	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר	
403,290	1,146	402,144	239,673	-	-	156,275	6,196	-	-	לדוח רווח והפסד	
-	-	-	(1,370)	-	-	-	-	1,370	-	הטבת מס בגין פריטי רווח כולל	
6,759,224	57,831	6,701,393	3,773,398	(39,309)	180,329	1,008,651	(17,264)	1,640,140	155,448	רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה, נטו ממס	
										סך הכל רווח כולל לתקופה	
										עסקאות עם בעלי המניות שנקרפו ישירות לחון:	
										פיק'עת כתבי אופציה לעובדים בנריים	
										יתרה ליום 31 במרס 2021	

דוחות על השינויים בהון מאוחדים ביניים (המשך)

זכויות שאינן מקנות שליטה		מיוחס לבעלי המניות של החברה																	
סך הכל הון		קרן הון מעסקאות עם בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה										קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה		קרן תרגום		פרמיה על מניות		הון מניות	
5,750,375	52,869	5,697,506	3,088,161	(39,309)	180,329	691,091	(14,692)	1,636,478	155,448	באלפי ש"ח								לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020 (מבוקר)	יתרה ליום 1 בינואר 2020
442,663	3,987	438,676	438,676	-	-	-	-	-	-	רווח לתקופה								פריטי רווח (הפסד) כולל אחר:	
(20,761)	-	(20,761)	-	-	-	-	(20,761)	-	-	הפריש תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ שנתקפו לקרן הון									
9,568	-	9,568	-	-	-	-	9,568	-	-	הפריש תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ שנתקפו לרווח והפסד									
474,417	(262)	474,679	-	-	-	474,679	-	-	-	שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנתקפו לקרן הון									
(344,942)	(119)	(344,823)	-	-	-	(344,823)	-	-	-	שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שחשבו לקרן הון והפסד									
112,395	29	112,366	-	-	-	112,366	-	-	-	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שחשבו לקרן הון והפסד									
15,723	92	15,631	-	-	-	-	-	-	-	רווחים אקטואריים מתוכנית הטבה מוגדרת									
(83,504)	89	(83,593)	(5,081)	-	-	(80,937)	2,425	-	-	הטבת מס (מס) בגין פריטי (הפסד) רווח כולל									
162,896	(171)	163,067	10,550	-	-	161,285	(8,768)	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה, נטו ממס									
605,559	3,816	601,743	449,226	-	-	161,285	(8,768)	-	-	סך הכל רווח (הפסד) כולל לתקופה									
-	-	-	(2,292)	-	-	-	-	2,292	-	עסקאות עם בעלי המניות שנתקפו ישירות להון:									
6,355,934	56,685	6,299,249	3,535,095	(39,309)	180,329	852,376	(23,460)	1,638,770	155,448	מיומש ופקיעת כתבי אופציה לעובדים בכירים									
יתרה ליום 31 בדצמבר 2020																			

הביאורים המפורטים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על תזרימי המזומנים מאוחדים ביניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס		נספח	באלפי ש"ח
	2020	2021		
מבוקר	בלתי מבוקר			
			(א)	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
(1,295,034)	(2,139,425)	1,815,126		לפני מיסים על הכנסה
41,905	99,275	(113,554)		מס הכנסה שהתקבל (ששולם)
(1,253,129)	(2,040,150)	1,701,572		מזומנים נטו שנבעו (ששימשו) מפעילות שוטפת
				תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
15	-	-		תמורה מממוש רכוש קבוע
15,154	-	-		תמורה מממוש השקעות בחברות מוחזקות אחרות
				תמורה מממוש השקעה בנכסים פיננסיים זמינים למכירה על ידי
19,298	-	40,364		חברות שאין חברות ביטוח ופיננסים
				השקעה בנכסים פיננסיים זמינים למכירה על ידי חברות שאין חברות
(152,163)	-	(35,079)		ביטוח ופיננסים
(47,415)	(47,321)	-		השקעה במניות והלוואות בחברות מוחזקות
(22,970)	(3,494)	(707)		השקעה ברכוש קבוע
(191,541)	(39,698)	(36,642)		השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
(379,622)	(90,513)	(32,064)		מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
				תזרימי מזומנים מפעילות מימון
(22,168)	-	(111,938)		פירעון כתבי התחייבות נדחים
(44,049)	(16,223)	(10,063)		פירעון התחייבות בגין חכירה
(128,091)	(49,451)	(48,543)		ריבית אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים, ששולמה
(194,308)	(65,674)	(170,544)		מזומנים נטו ששימשו לפעילות מימון
(64,231)	(29,658)	(5,647)		השפעת התנודות בשערי החליפין על יתרות המזומנים ושווי מזומנים
(1,891,290)	(2,225,995)	1,493,317		גידול (קטון) נטו במזומנים ושווי מזומנים
9,113,362	9,113,362	7,222,072	(ב)	מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
7,222,072	6,887,367	8,715,389	(ג)	מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

דוחות על תזרימי המזומנים מאוחדים ביניים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס		
	2020	2021	
מבוקר	בלתי מבוקר		באלפי ש"ח
			(א) תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת לפני מסים על ההכנסה ^{(1) (2)}
442,663	(158,717)	240,617	רווח (הפסד) לתקופה
			פריטים שאינם כרוכים בתזרימי מזומנים:
4,192	2,438	(1,060)	חלק החברה בהפסדי (ברווחי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
766	221	-	דיבידנד שנתקבל מחברות מוחזקות המטופלות בשיטת השווי המאזני
(366,015)	(292,983)	742,029	שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
5,458,360	(6,621,512)	3,805,098	שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
24,560	(20,113)	(38,201)	שינוי בהוצאות רכישה נדחות
(77,519)	9,981	(545,677)	שינוי בנכסי ביטוח משנה
88,447	22,471	21,461	פחת רכוש קבוע ונכס זכות שימוש
231,412	56,775	56,113	הפחתה של נכסים בלתי מוחשיים
2,492	-	-	ירידת ערך נכסים בלתי מוחשיים
1	-	-	הפסד ממימוש רכוש קבוע
(19)	(1)	(16)	הפסד (רווח) מנכס זכות שימוש
143,345	32,693	37,763	ריבית והפרשי הצמדה שנצברו בגין כתבי התחייבויות נדחים
379,270	671,104	386,497	ריבית שנצברה ושערך התחייבויות לתאגידים בנקאיים ואחרים
90,453	(45)	(21,670)	שינוי בשווי הוגן של נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
25,229	11,653	(3,299)	שינוי בשווי הוגן של נדל"ן להשקעה אחר
			הפסדים (רווחים) נטו, מהשקעות פיננסיות עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה
(2,274,816)	7,444,253	(3,260,760)	תלויי תשואה
143,274	(79,500)	118,594	מסים (הטבת מס) על הכנסה
			הפסדים (רווחים) נטו מהשקעות פיננסיות אחרות:
(22,223)	(32,582)	(40,315)	נכסי חוב סחירים
102,122	(71,963)	(174,661)	נכסי חוב שאינם סחירים
17,373	83,798	(95,214)	מניות
(57,954)	53,419	(134,856)	אחרות
			השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה:
(120,998)	(73,151)	(63,586)	רכישת נדל"ן להשקעה
84,473	-	-	תמורה ממכירת נדל"ן להשקעה
(6,126,484)	(1,226,854)	995,365	רכישות נטו של השקעות פיננסיות
			תקבולים (השקעות) ממכירת נכסים פיננסיים זמינים למכירה ונדל"ן להשקעה
			בעסקי ביטוח:
213,935	925,367	(14,871)	נכסי חוב סחירים
275,355	(311,009)	124,974	נכסי חוב שאינם סחירים
(256,063)	(87,858)	3,959	מניות
(717,840)	(585,677)	113,294	אחרות
(44,228)	(29,623)	(26,604)	רכישת נדל"ן להשקעה אחר
50,684	-	-	תמורה ממכירת נדל"ן להשקעה אחר

(1) תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת כוללים תזרימי מזומנים בגין רכישות ומכירות נטו של השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה הנובעים מהפעילות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה.

(2) במסגרת תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת כוללים תזרימי מזומנים בגין דיבידנד וריבית שהתקבלו, המפורטים בנספח ד'. הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על תזרימי המזומנים מאוחדים ביניים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס		באלפי ש"ח
	2020	2021	
מבוקר	בלתי מבוקר		
(א) תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת לפני מיסים על ההכנסה (המשך)			
			שינויים בפריטים אחרים בדוח על המצב הכספי, נטו
(1,580)	22	(1,846)	ניירות ערך המוחזקים למסחר על ידי חברות מאוחדות שאינן חברות ביטוח
171,109	(1,554,746)	392,938	חייבים ויתרות חובה
49,196	(64,265)	(100,627)	פרמיה לגביה
769,054	(240,528)	(700,763)	זכאים ויתרות זכות
2,940	(2,493)	450	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
(1,295,034)	(2,139,425)	1,815,126	סך הכל תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת לפני מיסים על ההכנסה
(ב) מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה:			
6,554,645	6,554,645	5,273,150	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
2,558,717	2,558,717	1,948,922	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
9,113,362	9,113,362	7,222,072	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
(ג) מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה:			
5,273,150	4,783,897	5,910,555	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
1,948,922	2,103,470	2,804,834	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
7,222,072	6,887,367	8,715,389	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה
(ד) תזרימי מזומנים בגין ריבית ודיבידנד שהתקבלו, הכלולים בפעילות השוטפת:			
2,015,450	357,894	318,796	ריבית שהתקבלה
322,670	109,988	333,138	דיבידנד שהתקבל

הביאורים המצורפים בדוחות הכספיים המאוחדים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאור 1: כללי

א. הישות המדווחת

כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ (להלן: "החברה") הינה חברה תושבת ישראל, אשר התאגדה בישראל וכתובתה הרשמית היא רחוב ראול וולנברג 36, תל אביב. ניירות הערך של החברה רשומים למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב-יפו.

הדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 במרס 2021 (להלן: "הדוחות הכספיים"), כוללים את אלה של החברה ושל החברות הבנות שלה (להלן יחד: "הקבוצה"), וכן את זכויות הקבוצה בעסקאות משותפות ובחברות כלולות.

נכון למועד פרסום הדוח, החברה הינה חברה ללא גרעין שליטה.

ביום 8 בדצמבר 2019 נתקבל אצל החברה מכתב מאת הממונה ("מכתב הממונה"), לפיו, בין היתר, הודיע הממונה כי לאור השינויים שחלו בשיעורי ההחזקה של אי די בי חברה לפתוח בע"מ ("אי די בי פתוח")¹ בחברה, קיים הממונה בחינה של סוגיית השליטה בחברה. בהתאם למכתב הממונה, במסגרת הבחינה האמורה התקבלו בנושא גם עמדות משרד המשפטים, רשות ניירות ערך ורשות התחרות. ממצאי הבחינה האמורה, אשר לעמדת הממונה, מתבססים על מצגי החברה, העלו כי נכון למועד המכתב, אין גורם המחזיק, במישרין או בעקיפין, באמצעי שליטה בחברה באופן המקים חובה לקבל היתר שליטה בחברה בהתאם לסעיף 32(ב) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 ("חוק הפיקוח") ולפיכך על החברה לקבל מאת הממונה היתר שליטה בכלל חברה לביטוח ("כלל ביטוח"). בהמשך לאמור, ביום 19 באוקטובר 2020, נתקבל אצל החברה מכתב מאת הממונה בנושא "עדכון בדבר מתווה הפעלת אמצעי שליטה בכלל ביטוח" (אשר החליף את מכתב הממונה בנדון מיום 21 ביולי 2020) המפרט, בין היתר, את התייחסות הממונה להסדרים אשר יחולו על הפעלת אמצעי שליטה של החברה בכלל ביטוח לרבות לעניין מינוי דירקטורים בכלל ביטוח ובחברה והשתתפות באסיפה הכללית של כלל ביטוח ("מתווה הפעלת אמצעי השליטה"). ביום 30 בנובמבר 2020 נתקבל מאת הממונה מכתב הבהרות בקשר עם מתווה הפעלת אמצעי השליטה. לפרטים נוספים בעניין מתווה השליטה לרבות מינוי דירקטורים בחברה ובכלל ביטוח ראו סעיף ג(2) להלן. הדיונים בין החברה לממונה בקשר עם המכתבים האמורים טרם מוצגו.

ב. התפתחויות בתקופת הדוח לגבי השליטה וההחזקות בחברה

בהתאם להוראות חוק הפיקוח, החזקה של יותר מחמישה אחוזים מסוג מסוים של אמצעי שליטה בגוף מוסדי מותנית בקבלת היתר להחזקת אמצעי שליטה מאת הממונה ושליטה בגוף מוסדי או בסוכנות ביטוח מחייבת גם היא היתר מאת הממונה.

נכון למועד פרסום הדוח, למיטב ידיעת החברה התקבל אצל מספר גופים היתר להחזקת אמצעי שליטה, מהם שני גופים מוסדיים.

בימים 11 ו-12 במאי 2020 התקבל אצל כלל ביטוח העתק מכתביו של הממונה למר משה (מורי) ארקין ולמר אלפרד אקירוב (לכל אחד בנפרד), בו הוא מבהיר, בעקבות הדיווחים מהימים 6 ו-10 במאי 2020 (ראה סעיף ג(1) להלן) כי היתר האחזקה שניתן למר ארקין להחזקת עד 8% ממניות החברה והיתר האחזקה שניתן למר אקירוב להחזקת עד 10% ממניות החברה מיום 5 באפריל 2020 אינו מאפשר להם או למי מטעמם, לפעול, לבד או ביחד עם אחרים, באופן שיביא להכוננת פעילות כלל ביטוח, בין היתר באמצעות מעורבות בתהליכי קבלת החלטות לגבי מינוי דירקטורים ונושאי משרה בה.

יובהר כי נכון למועד פרסום הדוח, חובת הדיווח לחברה, אודות החזקותיהם של בעלי מניות בחברה, חלה על בעלי עניין, כהגדרתם בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, בלבד וכן כי אין לחברה מידע אודות סטטוס היתרי ההחזקה או שינויים שחלו בהם, מעבר לאמור לעיל.

ג. התפתחויות בתקופת הדוח לעניין מינוי דירקטורים בחברה ובכלל ביטוח

1. מינוי יו"ר דירקטוריון

ביום 20 באוגוסט 2020, חדל לכהן מר דני נוח כיו"ר דירקטוריון וכדירקטור בחברה ובכלל ביטוח.

ממועד זה כיהנה הגב' מלי מרגליות כיו"ר דירקטוריון זמני בחברה עד ליום 4 בפברואר 2021.

ביום 4 בפברואר 2021 מונה מר חיים סאמט כיו"ר הדירקטוריון של החברה. בכלל ביטוח לא מונה יו"ר דירקטוריון זמני או קבוע בהתאם להנחיית הממונה.

2. הוראות הממונה לעניין מינוי דירקטורים בחברה ובכלל ביטוח

במהלך התקופה בה כיהן נאמן למניות השליטה בחברה התקבלו מהממונה הוראות שונות שעניינן מינוי דירקטורים בקבוצה, לרבות באמצעות ועדה למינוי דירקטורים בכלל ביטוח ובחברה בראשות השופטת (בדימוס) שרה גדות שמונתה על ידי הממונה בשנת 2015 להמליץ בפני הנאמן על מועמדים ראויים לכהונה כדירקטורים ("ועדת גדות"). בהתאם להמלצות ועדת גדות, בוצעו מעת לעת מינויים של דירקטורים ודירקטורים חיצוניים בחברה ובכלל ביטוח.

1. בהתאם להוראות הממונה, במהלך התקופה שבין שנת 2017 ועד לחודש ינואר 2021 נמכרו כל המניות של החברה שהוחזקו בידי אי די בי פתוח, במישרין ובאמצעות נאמן למניות השליטה בחברה, חלקן באמצעות עסקאות החלף, אשר למועד הדוח הסתיימו כולן.

ביאור 1: כללי (המשך)

ג. התפתחויות בתקופת הדוח לעניין מינוי דירקטורים בחברה ובכלל ביטוח (המשך)

2. הוראות הממונה לעניין מינוי דירקטורים בחברה ובכלל ביטוח (המשך)

במכתב הממונה מיום 8 בדצמבר 2019, במסגרתו נקבע כי אין גורם המחזיק, במישרין או בעקיפין, באמצעי שליטה בחברה, קבע הממונה כי בשים לב לחזקה הקבועה בהגדרת "מבטח" בהתאם לסעיף 31(א) לחוק הפיקוח, התכליות הקיימות בחוק הפיקוח לעניין הסדרים למינוי דירקטורים במבטח בלא שולט, חלות הן בעניינה של החברה והן בעניינה של כלל ביטוח². בנוסבות אלה, מצא לנכון לקבוע בתנאי היתר השליטה בכלל ביטוח, כי בלי לגרוע מהוראות כל דין, דרך מינוי דירקטורים בחברה ובכלל ביטוח, תהיה באופן דומה למנגנונים הקבועים כיום בחוק הפיקוח, לעניין מינוי דירקטורים במבטח ללא שולט, וזאת בלי לפגוע בזכותו של בעל מניות אחר להציע מועמדים לפי דין, ככל שקיימת לו זכות כאמור.

ביום 2 ביולי 2020 ובהמשך להודעת יו"ר הדירקטוריון בקשר עם סיום כהונתו (ראו סעיף ג(1) לעיל) פנה דירקטוריון החברה לממונה בפנייה מקדמית לקבלת עמדתו בקשר עם החלטת דירקטוריון החברה לפעול לחיזוק דירקטוריון כלל ביטוח באמצעות מינוי דירקטורים נוספים מבין הדירקטורים המכהנים בחברה (שאינם דירקטורים חיצוניים) לדירקטוריון כלל ביטוח. ביום 2 ביולי 2020 נתקבלה אצל החברה תשובת הממונה לפיה טרם מונתה ועדת איתור למינוי דירקטורים בכלל ביטוח ("ועדת איתור") וכי הפעלת אמצעי שליטה ביחס להרכב דירקטוריון כלל ביטוח ובפרט מינוי דירקטורים בכלל ביטוח על ידי דירקטוריון החברה בכובעו כנציג החברה כבעל המניות בכלל ביטוח, טרם הענקת היתר שליטה, תהווה פעולה שלא בהתאם להוראות הממונה. בנוסף, הודיע הממונה כי קיימת עילת התנגדות סבירה מכוח סעיף 41 לחוק הפיקוח למינוי דירקטורים המכהנים בחברה כדירקטורים בכלל ביטוח וזאת בשל חשש ממשי, בשל מצב העניינים הנוכחי לקיומו של ניגוד עניינים לפי סעיף 41(ט)א לחוק הפיקוח.

בימים 21 ביולי 2020, 19 באוקטובר 2020 ו-30 בנובמבר 2020, נתקבלו אצל החברה מאת הממונה מכתבים בקשר עם מתווה הפעלת אמצעי שליטה בכלל ביטוח הכוללים בין היתר התייחסות לאופן מינוי דירקטורים בכלל ביטוח ובחברה, כמפורט להלן.

עמדת הממונה כפי שבאה לידי ביטוי במכתבו האחרון כאמור אשר לגבי נשלחו הבהרות מאת הממונה ביום 30 בנובמבר 2020, הינה כי נוכח המבנה התאגידי של הקבוצה לפיו כלל ביטוח הינה חברה פרטית הנשלטת על ידי החברה שהיא חברה ציבורית שאין בה שולט סופי ומתוך מטרה להגשים את תכליות חוק הפיקוח בעניין מבטח ללא שולט ולקבוע הסדר מקיף וראוי ביחס למבנה האחזקה בכלל ביטוח בעת הזו, יש צורך ביצירת מתווה אשר יבטיח את הגשמת התכליות הרלבנטיות, בהתאם לעקרונות, אשר עיקרם מפורט להלן. בהתאם למתווה הפעלת אמצעי השליטה, עקרונות אלה יעוגנו, בין היתר, במסגרת היתר השליטה שינתן לחברה, מכח סמכותו של הממונה לפי סעיף 32(ב) לחוק הפיקוח, כדלקמן: על כלל ביטוח יחולו ההוראות לעניין "מבטח ללא שולט" ובכלל זה הוראות סעיפים 41(יא) ו-41(יב) לחוק הפיקוח והוראות חוזר הדירקטוריון לעניין מבטח ללא שולט בכפוף להתאמות שיפורטו להלן. תוקם ועדה חיצונית אשר תמליץ על מינוי דירקטורים בכלל ביטוח בהתאם להוראות חוק הפיקוח לעניין מבטח ללא גרעין שליטה³.

לאור זאת, קבע הממונה מתווה לבחירת דירקטורים כמפורט במכתביו שעיקריו:

- א. כל הדירקטורים בכלל ביטוח (למעט דח"צים ודב"תים) יובאו למינוי באסיפה הכללית אחת לשנה.
- ב. דירקטוריון החברה יהיה רשאי להציע מועמדים לדירקטוריון כלל ביטוח (על אף האמור בהוראות הדין ביחס למבטח ללא שולט - הדירקטוריון יהיה רשאי להציע יותר ממועמד אחד);
- ג. דירקטוריון כלל ביטוח יהיה רשאי להציע מועמדים מטעמו אולם לא יהיה רשאי למנות דירקטורים בכלל ביטוח;
- ד. ועדת האיתור גם היא תציע מועמדים לדירקטוריון כלל ביטוח. ועדת האיתור תציע מועמדים לכהונה כמספר הדירקטורים המירבי שמינויים ידון באסיפה. במקרה של מינוי דירקטורים שלא במסגרת האסיפה הכללית השנתית ועדת האיתור תמליץ לפחות על כפל מקומות.
- ה. לשם הבטחת עצמאותו ואי תלותו של דירקטוריון חברת הביטוח, ובמסגרת סמכות הממונה לאישור נושאי משרה, הממונה יביא בחשבון, בין היתר, קיומו של רוב דירקטורים שמונו בדירקטוריון כלל ביטוח על ידי ועדת האיתור והעדר זיקה, כהגדרתה בסעיף 240 (ב) לחוק החברות, התשנ"ט-1999, בשינויים המחויבים, בין המועמד לכהונה כדירקטור לבין כלל החזקות. עוד הובהר, כי ביחס לדירקטורים שועדת האיתור תמליץ לאסיפה הכללית של כלל ביטוח על מינויים, כהונה כדירקטור בחברה, לא תהווה לכשעצמה בעיני הממונה, עילה למניעת כהונה כדירקטור⁴ וכי אין באמור כדי לגרוע מהאפשרות למינוי מי שמכהן כדירקטור בחברה כדירקטור בכלל ביטוח, בכפוף לשיקול דעת הממונה. עוד הובהר כי במסגרת שיקול דעת הממונה, הממונה עשוי לאשר גם הרכב דירקטוריון שבו מספר הדירקטורים שמונו מקרב מומלצי ועדת האיתור יהיה נמוך מרוב הדירקטורים, אך סביר בנוסבות העניין.

² בהתאם למכתב הממונה, בהתאם להגדרות המופיעות בסעיף 31א לחוק הפיקוח, נחשבות הן החברה והן כלל ביטוח "כמבטח" לצורך בחינת השליטה בכלל ביטוח.

³ ביום 12 בינואר 2021 הודיע הממונה כי שר האוצר מינה את הוועדה, בהתאם להוראות סעיף 41א לחוק הפיקוח לעניין מינוי דירקטורים בכלל ביטוח.

סדרי עבודתה של הוועדה יקבעו בהתאם לסעיף 41א לחוק הפיקוח. חברי הוועדה לעניין כלל ביטוח הינם: יו"ר הוועדה - השופט (בדימוס) יוסף (ספי) אילון; פרופ' אפרים צדקה; מר אברהם רינות; ד"ר אדטו רחל (דירקטורית בלתי תלויה בכלל ביטוח); פרופ' שדה בן עמי אורלי (דירקטורית בלתי תלויה בכלל ביטוח). בהתאם למידע שנמסר לחברה, הועדה פירסמה ביום 26 בינואר 2021 את נהלי עבודתה. בהמשך לנהל עבודת הוועדה, אשר קצב 180 יום לעבודתה, פנה דירקטוריון כלל ביטוח לוועדה בהתאם לסעיף 14 לנהל העבודה והודיע לה כי החליט על כינוסה של אסיפת בעלי מניות שעל סדר יומה, בין היתר, עומד מינוי דירקטורים. האסיפה תתכנס ביום 12 בספטמבר 2021 או בסמוך למועד זה. ביום 12 באפריל 2021 פירסמה ועדת האיתור, קול קורא להגיש לוועדה מועמדות לכהונה כדירקטור בכלל ביטוח עד ליום 29 באפריל 2021. בקול הקורא צוין כי בשים לב לצרכי כלל ביטוח, מספר הדירקטורים הנדרש הוא עד שבעה דירקטורים רגילים ו"דירקטור בלתי תלוי" אחד.

⁴ דירקטורים שהוצעו על ידי ועדת גדות לכהונה בדירקטוריון כלל ביטוח, יחשבו על ידי הממונה כדירקטורים שהוצעו על ידי ועדת האיתור.

ביאור 1: כללי (המשך)

ג. התפתחויות בתקופת הדוח לעניין מינוי דירקטורים בחברה ובכלל ביטוח (המשך)

2. הוראות הממונה לעניין מינוי דירקטורים בחברה ובכלל ביטוח (המשך)

1. הובהר כי מספר הדירקטורים המכהנים בדירקטוריון כלל ביטוח יכול שייקבע על ידי האסיפה הכללית של כלל ביטוח, וזאת מבלי לגרוע מהוראות חוזר הדירקטוריון לעניין גוף מוסדי ומסמכויות הממונה בכלל.

2. יו"ר הדירקטוריון יהיה מבין מומלצי הוועדה, עם זאת הדירקטוריון יוכל לבחור את היו"ר שלא מבין מומלצי הוועדה, אולם במקרה כזה יידרש לנמק את החלטתו ויידרש לצרפה במקרה של שוויון קולות, ליו"ר יהיה קול מכריע.

בהתאם למתווה לא נקבעו הוראות של הממונה ביחס למינוי דירקטורים בחברה ואולם נקבע כי מי שהציע את מינויים של שליש מהדירקטורים המכהנים בחברה והצעתו זו התקבלה, יראה כבעל שליטה בה ובהתאם עשוי להידרש לקבלת היתר שליטה מאת הממונה.

הדיונים בין החברה לממונה בקשר עם מכתביו בעניין הפעלת אמצעי השליטה כאמור טרם מוצו.

בחודשים פברואר ומאי 2020 אישרה האסיפה הכללית של כלל ביטוח את הארכת כהונתם של דירקטורים בלתי תלויים בכלל ביטוח, בהתאם להמלצת ועדת איתור פנימית המורכבת מדירקטורים (רוב חיצוניים) שהוקמה על פי חוזר הדירקטוריון⁵.

ביום 16 בדצמבר 2020 לקראת כינוסה של האסיפה הכללית השנתית של כלל ביטוח, הודיע הממונה לחברה כי בשים לב לכך שטרם הסתיימו הליכי המינוי של ועדת האיתור ולאור האמור במתווה בסעיף 3 למתווה השליטה, נוכח המתווה ונוכח תפקידיה של ועדת האיתור במינוי דירקטורים במבטח בלא שולט, יש להמתין למינוי ועדת האיתור טרם ביצוע שינויים בדירקטוריון כלל ביטוח. בהתאם, לא חל שינוי בהרכב דירקטוריון כלל ביטוח באסיפה הכללית השנתית והדירקטורים המכהנים המשיכו בכהונתם בהתאם להחלטת האסיפה מיום 25 באפריל 2021, עד למועד האסיפה השנתית שצפויה להתקיים בחודש ספטמבר 2021.

בנוסף, לאור סיום 3 תקופות כהונתו של מר יוסי יגיל כדירקטור חיצוני בחברה ובכלל ביטוח, ובהתאם לאישור הממונה, קיבלה האסיפה הכללית של כלל ביטוח ביום 23 במאי 2021 החלטה למנות את הגב' איריס לוונשטיין, המכהנת כדירקטורית בלתי תלויה בכלל פנסיה וגמל, כדירקטורית חיצונית בכלל ביטוח.

בשים לב להיות החברה חברה ללא גרעין שליטה, להוראות הממונה כפי שפורסמו מעת לעת וכחלק מהיערכות דירקטוריון החברה לקראת האסיפה הכללית השנתית, מינה הדירקטוריון בחודש ספטמבר 2020 ועדת דירקטוריון מיוחדת, אשר תשמש בין השאר כוועדה ממליצה לדירקטוריון בקשר עם גיבוש רשימת קריטריונים מומלצים למינוי דירקטורים בחברה ותמליץ על מועמדים מתאימים נוספים לכהונה בדירקטוריון החברה ("ועדת האיתור של החברה").

חברי ועדת האיתור של החברה היו מר סמי מועלם ופרופ' יוסף יגיל, דירקטורים חיצוניים בחברה וגב' חנה מזל (מלי) מרגליות, יו"ר הדירקטוריון הזמנית דאז, אשר שימשה גם כיו"ר הוועדה. ביום 3 בנובמבר 2020, מינה דירקטוריון החברה את מר צבי זיו, לשעבר מנכ"ל בנק הפועלים, ומי שיכהן בחבר בוועדת גדות כאמור לעיל, כמשקיף בוועדה.

ועדת האיתור של החברה קיימה 13 ישיבות ובפעילותה הסתייעה גם ביועצים משפטיים חיצוניים ובחברת השמה חיצונית בעלת התמחות באיתור בכירים. כחלק מפעילות ועדת האיתור של החברה, פירסמה החברה קול קורא למועמדים מתאימים להביא את מועמדותם בפני ועדת האיתור של החברה וכן לבעלי מניות עיקריים, שאינם נמנים על גופים מוסדיים, המחזיקים לפחות 1% מזכויות ההצבעה בחברה, להציע מועמדים מטעמם לכהונה בדירקטוריון החברה, בכפוף למגבלות על פי דין ורגולציה (לרבות דיני התחרות)⁶ וזאת עד למועדים שנקבעו ופורסמו על ידה ("הקול הקורא").

ועדת האיתור של החברה יזמה פגישות עם בעלי מניות מסוימים המחזיקים לפחות 1% מזכויות ההצבעה (לפי המידע המצוי ברשותה) ושאינם גופים מוסדיים, וקיימה פגישות עם מספר בעלי מניות כאמור שרצו בכך על מנת לשמוע את עמדתם בנוגע להליך מינוי הדירקטורים בחברה ועל הצעת מועמדים ראויים בעיניהם לכהונה בדירקטוריון החברה.

בהמשך לקול הקורא שפירסמה החברה, הוגשו לחברה למעלה מ-70 פניות של מועמדים, במקביל התקיימו דיונים בוועדת האיתור של החברה ולאחר מכן בדירקטוריון בקשר עם גודל, הרכב ופרופיל הדירקטוריון הראוי, שיעור הדירקטורים החיצוניים/בלתי תלויים, גיוון מגדרי ועוד. כמו כן, נבחנו והוגדרו בהתאם לצרכי החברה פרופילים מומלצים של מועמדים שרצוי שירכיבו את דירקטוריון החברה. בנוסף, נקבעו תנאים נוספים לכהונה בדירקטוריון החברה מעבר לתנאי הכשירות הקבועים בדין ובכלל זה שכדירקטור בחברה לא יכהן אדם השולט בתאגיד ריאלי משמעותי, אדם הקשור לשולט כאמור או נושא משרה בתאגיד ריאלי משמעותי וכן מי שאינו רשאי לכהן כדירקטור במבטח בהתאם להוראות הממונה.

ביום 3 בינואר 2021 מונו באסיפה 3 מבין הדירקטורים שהומלצו על ידי בעלי מניות, 2 דירקטורים מכהנים ודירקטור חיצוני שהומלץ על ידי הדירקטוריון.

5. בהתאם להבהרת הממונה, ובהתאם להוראות סעיף 5(3) לחוזר, על אף דרישת סעיף 52 לחוזר לפיו ועדת האיתור נדרשת בין היתר, לאתר מועמדים מתאימים לכהונה כדירקטור בלתי תלוי, בעת חידוש כהונתו של מי שמכהן כדירקטור חיצוני בגוף המוסדי, רשאית ועדת האיתור שלא לקיים הליך לאיתור מועמדים נוספים בהתאם להוראות סעיף 52 לחוזר, זאת בלבד שהוועדה בחנה את כישוריו של הדירקטור האמור ואת התאמתו לתפקיד לפי סעיף 52(ב) לחוזר.

6. לעמדת הממונה בקשר עם מעורבותם של גופים מוסדיים בהליך הצעת הדירקטורים בחברה, ראו דיווח מיידי של החברה מיום 4 באוקטובר 2020 הנזכר להלן.

ביאור 1: כללי (המשך)

ג. התפתחויות בתקופת הדוח לעניין מינוי דירקטורים בחברה ובכלל ביטוח (המשך)

2. הוראות הממונה לעניין מינוי דירקטורים בחברה ובכלל ביטוח (המשך)

ביום 6 במאי 2021 סיים את תקופת כהונתו השלישית (והאחרונה על פי דין) דירקטור חיצוני בחברה, פרופ' יוסף יגיל. על מנת לשמר את הרכב דירקטוריון הקיים הכולל שלושה דירקטורים חיצוניים, ביום 21 באפריל 2021 פירסמה כלל החזקות דוח מיידי בעניין כינוס אסיפה כללית מיוחדת, שעל סדר יומה בחירה ומינוי של דירקטור חיצוני אחד מבין שני מועמדים לכהונה כדירקטור חיצוני. נוכח ההליך המורכב שבוצע בשנת 2020 לקראת האסיפה השנתית כאמור לעיל ופרק הזמן הקצר שחלף מאז ביצועו, סבר דירקטוריון החברה כי אין מקום לבצע הליך חוזר מלא לאיתור מועמדים פוטנציאליים לבחירת דירקטור חיצוני, ולפיכך בחר בדרך של איתור מועמדים מבין רשימת המועמדים שאיננה ועדת האיתור של כלל החזקות שהתקיימה בינואר 2021, אשר הינם כשירים לכהן כדירקטורים חיצוניים ובעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית.

ביום 4 במאי 2021 פנתה לחברה אלרוב נדל"ן ומלונאות בע"מ ("אלרוב"), אשר הינה בעלת מניות מהותית בחברה, בבקשה להציג את מועמדותו של מועמד נוסף לכהונה כדירקטור חיצוני בחברה ("חיאק"), בנוסף למועמדים אותם הציע הדירקטוריון. דירקטוריון החברה דן בבקשה האמורה ומצא אותה להיות מסוג הנושאים המתאימים להיות נידונים באסיפה הכללית של החברה מבלי שנבחנה מועמדותו על ידי הדירקטוריון. בהתאם דחה הדירקטוריון את מועד האסיפה ליום 17 ביוני 2021.

3. השלכות

למועד הדוח, אין ביכולתה של החברה להעריך את מלוא השפעת תוצאות האירועים האמורים עליה, וזאת בין היתר נוכח העובדה כי היא מקיימת דיונים עם הממונה ביחס למתווה היתר השליטה, אשר הוראותיו, בנוסחן הנוכחי, מגבילות באופן ניכר את מידת השפעתה של החברה ביחס להתנהלותה של כלל ביטוח וביחס למינוי נושאי משרה בה ונוכח אי הודאות ביחס להרכב דירקטוריון כלל ביטוח, אשר עתיד להשתנות עם סיום עבודת ועדת האיתור. אי הודאות האמורה מתקיימת גם נוכח שינויים נוספים אשר יכול ויתרחשו בעתיד בחברה, לאור מבנה האחזקות בה, בהיותה חברה ללא גרעין שליטה ולאור העובדה שהוראות חוק הפיקוח ביחס למבטח ללא שולט, אינן חלות עליה, בשל המבנה התאגידי השונה של חברות הביטוח הגדולות בישראל, בהשוואה למבנה המקובל בבנקים, לפיהן חברות הביטוח, לרבות כלל ביטוח, הינן חברות פרטיות הנשלטות על ידי חברת אחזקות ובכללן החברה, שהיא חברה ציבורית ללא גרעין שליטה.

כמו כן מכלול השינויים והאירועים המפורטים לעיל יכול וישליכו, בין היתר, על מוניטין החברה וחברות הקבוצה. יצוין כי העברה עתידית של השליטה בחברה לצד שלישי, יכול ותשפיע על סעיפים בהסכמים מסוימים של חברות בקבוצה עם צדדים שלישיים (לרבות מבטחי משנה) ועלול להצריך, בעקבות התקיימות נסיבות של שינוי שליטה כאמור, הידברות עם צדדים שלישיים אלה להמשכת תוקפם של ההסכמים.

ביאור 2: בסיס עריכת דוחות הביניים

א. הצהרה על עמידה בתקני דיווח כספי בינלאומיים

תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים נערכה בהתאם ל- IAS 34, דיווח כספי לתקופות ביניים, ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 ואינם כוללים את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותם ביחד עם הדוחות הכספיים המאוחדים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020 (להלן: "הדוחות הכספיים השנתיים"). כמו כן, דוחות אלו נערכו בהתאם להוראות פרק ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970, עד כמה שתקנות אלה חלות על תאגיד המאחד חברות ביטוח.

ב. שימוש באומדנים ושיקול דעת

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים ביניים בהתאם ל-IFRS ובהתאם לחוק הפיקוח והתקנות שהותקנו על פיו, הנחיות הממונה, והוראות פרק ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970, ככל שאלו רלוונטיות, נדרשת הנהלת הקבוצה להשתמש בשיקול דעת, בהערכות, באומדנים ובהנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

שיקול הדעת של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הקבוצה וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בדוחות הכספיים השנתיים.

בהקשר זה ראה ביאור 8 (א) להלן, בדבר עדכון אומדנים אקטואריים, בין היתר, לאור סביבת הריבית הנמוכה והשפעתה על שיעור ההיוון בחישוב עתודות ביטוח חיים וסיעוד.

ג. פרטים על שיעורי השינוי שחלו במדד המחירים לצרכן ובשערי החליפין היציגים של האירו, הדולר ושל הליש"ט:

שער החליפין	שער החליפין	שער החליפין	מדד בדגין	מדד ידוע	היציג של האירו	היציג של הדולר	היציג של ליש"ט
באחוזים							
לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום							
31 במרס 2021	0.8	0.1	(0.8)	3.7	4.4		
31 במרס 2020	(0.1)	(0.5)	0.6	3.2	(3.5)		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020	(0.7)	(0.6)	1.7	(7.0)	(3.7)		

שער החליפין	שער החליפין	שער החליפין	
היציג של האירו	היציג של הדולר	היציג של ליש"ט	
3.913	3.334	4.587	ליום 31 במרס 2021
3.900	3.565	4.399	ליום 31 במרס 2020
3.944	3.215	4.392	ליום 31 בדצמבר 2020

המדיניות החשובה ביותר של הקבוצה היא שינויים בנכסיהם, הינה ללא שינויים מהמדיניות החשובה ביותר שינויים בשותפים.

תקן/פרשנות/תחיקון		נושא		השפעות עיקריות		תחילה והוראות מעבר		השפעות עיקריות צפויות	
תחיקונים ל- IAS 39 מכשירים פיננסיים: הכרה ומדידה,	IFRS 7 מכשירים פיננסיים: גילויים, IFRS 16, IFRS 4 חוזי ביטוח, ו-1 הכירור, רפורמת שיעורי ריבוח (עוגן benchmark)	שלב 2 ("התיקונים")	דמי הכירה התלויים במדד או בשער.	שניוני תנאי הכירה מסוימים הנובעים מהרפורמה יסופלו כעדכון פיננסיים או התחייבויות פיננסיות. ישות תעדכן את הריבית האפקטיבית של המכשיר הפיננסי במקום להכיר ברווח או בהפסד.	בעת שניוני תנאים מסוימים הנובעים מהרפורמה של נכסים פיננסיים או התחייבויות פיננסיות, ישות תעדכן את הריבית האפקטיבית של המכשיר הפיננסי במקום להכיר ברווח או בהפסד.	התיקונים כוללים הקלות פרקטיות לגבי הטיפול החשבונאי בשניוני תנאי חוזים הנובעים מרפורמת ריביות העגון (רפורמה אשר עתידה להביא לכיטולם של שיעורי ריבית כמו ה-LIBOR וה-EURIBOR), כך לדוגמה:	התיקונים יושמו באופן רטרואקטיבי החל מיום 1 בינואר 2021 על ידי תיקון יוצרת הפליחה של ההון של תקופת הדיווח השנתית בה אומץ התיקון ווללא הגעה מחדש של מספרי השוואה.	התיקונים ייושמו באופן פרופורטיבי לתקופות שנדווחות המתחילות ביום 1 בינואר 2023 והוא חל על שניוניים במדיניות חשבונאות ובאומדנים חשבונאיים המתרחשים בתחילת אותה תקופה או אחריה. ישנן מקדמים אפשריים.	ליישום התיקון לא צפויה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הקבוצה.
תקן/פרשנות/תחיקון		תקן ל- IAS 8 מדיניות חשבונאיות, באומדנים חשבונאיים ושטעויות	גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה שלפני יישומם:	במודש פברואר 2021, פרסם ה-IASB תיקון לתקן חשבונאות בינלאומי 8: מדיניות חשבונאיות, שינויים באומדנים חשבונאיים ושטעויות (להלן: "התיקון"). מטרת התיקון הינה להציג הגדרה חדשה של המונח "אומדנים חשבונאיים".	אומדנים חשבונאיים מוגדרים כ"סכומים כספיים בדוחות הכספיים הכפופים לאי דואות במדידה". התיקון מבהיר מהם שניוניים באומדנים חשבונאיים וכיצד הם נבדלים משניוניים במדיניות החשבונאית ומתיקוני שטעויות.	נושא	תחילה והוראות מעבר	השפעות עיקריות צפויות	

ב.

ביאור 4: דיווח מגזרי

א. כללי

הקבוצה פועלת במגזרי הפעילות הבאים:

1. חיסכון ארוך טווח

מגזר חיסכון ארוך טווח כולל ביטוח חיים, כיסויים נלווים (נספחים) וניהול קרנות פנסיה וקופות גמל. המגזר כולל חיסכון לטווח ארוך (במסגרת פוליסות ביטוח לסוגיהן, קרנות פנסיה וקופות גמל, לרבות קרנות השתלמות) וכן כיסויים ביטוחיים של סיכונים שונים, כגון: מוות, נכות, אובדן כושר עבודה, ביטוחי בריאות הנמכרים כנספח לפוליסת ביטוח חיים ועוד. בהתאם להוראות הממונה מפורט מגזר חיסכון ארוך טווח לפי הענפים הבאים: גמל, פנסיה וביטוח חיים.

2. ביטוח בריאות

מגזר ביטוח בריאות כולל את פעילות הקבוצה בענפי ביטוח בריאות. המגזר כולל ביטוח סיעודי, ביטוח הוצאות רפואיות, ניתוחים, השתלות, תאונות אישיות (ענף בריאות לזמן ארוך), נסיעות לחו"ל, ביטוח שיניים, עובדים זרים ועוד.

3. ביטוח כללי

מגזר ביטוח כללי כולל את ענפי החבויות והרכוש, ביטוחי אשראי, תאונות אישיות ואחרים. בהתאם להוראות הממונה, מפורט מגזר ביטוח כללי לפי הענפים הבאים: רכב חובה, רכב רכוש, ענפי רכוש ואחרים וענפי חבויות אחרים, כדלקמן:

• ענף רכב חובה

ענף רכב חובה מתמקד בכיסוי אשר רכישתו על ידי בעל הרכב או הנוהג בו היא חובה על פי דין ואשר מעניק כיסוי לנזק גוף (לנהג הרכב, לנוסעים ברכב או להולכי רגל) כתוצאה משימוש ברכב מנועי.

• ענף רכב רכוש

ענף רכב רכוש מתמקד בכיסוי נזקי רכוש לרכב המבוטח ונזקי רכוש שהרכב המבוטח יגרום לצד שלישי.

• ענפי רכוש ואחרים

יתר ענפי הרכוש שאינם רכב וחבויות וכן ענפי ביטוח אחרים, כגון ערבויות ותאונות אישיות (ענף בריאות לזמן קצר).

• ביטוח אשראי באמצעות חברה מאוחדת

ענפי ביטוח אשראי וסיכונים סחר חוץ.

• ענפי חבויות אחרים

ענפי החבויות מיועדים לכיסוי של חבויות המבוטח בגין נזק שהוא יגרום לצד שלישי. ענפים אלו כוללים: אחריות כלפי צד ג', אחריות מעבידים, אחריות מקצועית ואחריות המוצר.

4. אחר

כולל מגזרי פעילות אשר אינם עומדים בספים הכמותיים לדיווח, פעילות אשראי ומימון וסוכנויות ביטוח.

5. פעילות שאינה מוקצית למגזרים

פעילות זו כוללת את מטה הקבוצה שעיקרו ההון, ההתחייבויות שאינן בעסקי הביטוח והנכסים המוחזקים כנגדם בכלל ביטוח, וכן את היתרות והתוצאות הנפרדות של החברה.

ב. עונתיות

1. מגזר חיסכון ארוך טווח

ככלל, ההכנסות מפרמיות בביטוח חיים וההכנסות מדמי ניהול מקרנות פנסיה וקופות גמל אינן מתאפיינות בעונתיות וכן לא קיימת עונתיות לעניין תביעות.

עם זאת, עקב עיתוי סיום שנת המס, מתקיימת עונתיות מסוימת בהפקדות של פרמיות/דמי גמולים למוצרי חיסכון פנסיוני בחודש דצמבר מאחר שבחודש זה מופקדים סכומי כסף ניכרים, על ידי שכירים ועצמאיים המפקידים באופן יזום שלא במסגרת שכרם, וזאת במטרה למצות את הטבות המס, וכן על ידי מעסיקים המשלימים חובות בגין שנת המס או מפקידים הפקדות חד פעמיות, בדרך כלל בגין חוב ותק פיצויים. בנוסף, קיימים חודשים מסוימים, המשתנים משנה לשנה, שבהם היקף הפרמיות/דמי הגמולים עשוי להיות גבוה יותר, וזאת בעיקר, לאור תשלומים חד פעמיים אשר משולמים על ידי המעסיקים לעובדים ואשר בגינם מופרשים דמי גמולים.

ביאור 4: דיווח מגזרי (המשך)

ב. עונתיות (המשך)

2. מגזר ביטוח כללי

ככלל, ההכנסות מפרמיות במגזר ביטוח כללי אינן מתאפיינות בעונתיות מובהקת. עם זאת, הפרמיות ברבעון הראשון של השנה גבוהות מהפרמיות ברבעונים האחרים וזאת בעיקר בגלל חידוש הסכמי הביטוח של מבוטחים עסקיים ושל ציי רכב גדולים בתחילת השנה הקלנדרית המייצגים עונתיות מסוימת. השפעתה של עונתיות זו על הרווח המדווח מנוטרלת באמצעות ההפרשה לפרמיה שטרם הורווחה.

במרכיבי ההוצאות האחרים, כגון תביעות, ובמרכיבי ההכנסות האחרים, כגון הכנסות מהשקעות, לא ניכרת עונתיות מובהקת. עם זאת, ראוי לציין כי בעונות החורף ברבעון הראשון או ברבעון הרביעי של השנה או בשניהם, ניכרת לעיתים עלייה בתביעות בעיקר בענפי הרכוש, וכתוצאה מכך קטן הרווח המדווח לתקופה.

ביאור 4: דיווח מגדרי (המשך)

ג. דיווח על מגדרי הפעילות

היסכון ארוך טווח

[illegible]

ביאור 4: דיווח מגזרי (המשך)
ג. דיווח על מגזרי הפעילות (המשך)

לשנה		לשנה		לשנה		לשנה		לשנה	
שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020		שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021		שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020		שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021		שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020	
לשנה	אחר	לשנה	כללי	לשנה	בראות	לשנה	בראות	לשנה	בראות
שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2021
מבוקר	מבוקר	מבוקר	מבוקר	מבוקר	מבוקר	מבוקר	מבוקר	מבוקר	מבוקר
-	-	2,471,385	592,160	659,030	1,296,408	336,183	331,949	פרמיות שהורווחו ברוטו	פרמיות שהורווחו ברוטו
-	-	1,254,137	294,447	337,265	65,602	14,989	16,870	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
-	-	1,217,248	297,713	321,765	1,230,806	321,194	315,079	פרמיות שהורווחו בשייר	פרמיות שהורווחו בשייר
3,284	2,424	201	8,882	(52,540)	46,963	128,032	(141,633)	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
-	-	-	-	-	-	-	-	הכנסות מדמי ניהול	הכנסות מדמי ניהול
145,011	35,901	37,666	217,740	47,459	50,798	5,134	1,668	הכנסות (הוצאות) מעמלות	הכנסות (הוצאות) מעמלות
17	6	5	39	6	10	-	-	הכנסות אחרות	הכנסות אחרות
148,312	38,331	37,872	1,443,909	292,638	419,536	1,363,972	181,229	סך כל ההכנסות	סך כל ההכנסות
-	-	1,500,422	357,158	939,829	619,989	(100,864)	298,590	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוץ ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוץ ביטוח וחוזי השקעה, ברוטו
-	-	778,818	209,735	243,131	489,644	(122,531)	285,095	חלקים של מבטחי המשנה בתשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוץ ביטוח וחוזי השקעה בשייר	חלקים של מבטחי המשנה בתשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוץ ביטוח וחוזי השקעה בשייר
-	-	(721,604)	(147,423)	(696,698)	(130,345)	(21,667)	(13,495)	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוץ ביטוח וחוזי השקעה בשייר	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוץ ביטוח וחוזי השקעה בשייר
104,882	26,814	26,243	558,484	131,311	135,387	510,384	127,128	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
15,972	4,128	4,701	82,049	19,389	19,748	77,761	17,508	הוצאות הנדלה וכלליות	הוצאות הנדלה וכלליות
607	126	235	-	-	-	-	-	הוצאות (הכנסות) אחרות	הוצאות (הכנסות) אחרות
992	228	207	(2,163)	3,452	7,025	5,549	(682)	הוצאות (הכנסות) מימון	הוצאות (הכנסות) מימון
122,453	31,296	31,386	1,417,188	363,887	405,291	1,083,338	21,423	סך כל ההוצאות	סך כל ההוצאות
167	-	842	(4,292)	(1,250)	50	(702)	(244)	חלק בתוצאות חברות מוחזקות מטופלות בשיטת השוויו	חלק בתוצאות חברות מוחזקות מטופלות בשיטת השוויו
26,026	7,035	7,328	22,429	(72,499)	14,295	279,932	159,562	רווח (הפסד) לפני מיסים על ההכנסה	רווח (הפסד) לפני מיסים על ההכנסה
2,678	1,973	-	26,163	(145,364)	(4,099)	(104,511)	(149,295)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים על ההכנסה	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים על ההכנסה
28,704	9,008	7,328	48,592	(217,863)	10,196	175,421	10,267	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מיסים על ההכנסה	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לפני מיסים על ההכנסה
ליום 31 בדצמבר 2020	ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 31 בדצמבר 2020	ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 31 בדצמבר 2020	ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 31 בדצמבר 2020	ליום 31 בדצמבר 2021	ליום 31 בדצמבר 2020	ליום 31 בדצמבר 2021
מבוקר	מבוקר	מבוקר	מבוקר	מבוקר	מבוקר	מבוקר	מבוקר	מבוקר	מבוקר
-	-	6,473,735	6,449,624	7,160,870	2,783,448	2,799,912	2,810,047	התחייבויות בגין חוץ ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה	התחייבויות בגין חוץ ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
-	-	-	-	-	995,436	983,280	1,038,601	התחייבויות בגין חוץ ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה	התחייבויות בגין חוץ ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

ביאור 4: דיווח מגדרי (המשך)
ג. דיווח על מגדרי הפעילות (המשך)

[illegible]

ביאור 4: דיווח מגזרי (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי ענפי ביטוח עיקריים הכלולים במגזר ביטוח כללי.

ענפי חביונות				ענפי חביונות ואחרים ⁽¹⁾			
לשנה		לשנה		רכב חובה		לשנה	
לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
באלפי ש"ח							
מבוקר		מבוקר		מבוקר		מבוקר	
422,980	92,161	130,343	531,941	144,934	163,846	163,846	163,846
202,609	22,258	70,396	235,875	60,797	66,982	66,982	66,982
220,371	69,903	59,947	296,066	84,137	96,864	96,864	96,864
(5,945)	(14,966)	(8,113)	(58,343)	(36,439)	(24,000)	(24,000)	(24,000)
214,426	54,937	51,834	237,723	47,698	72,864	72,864	72,864
(1,874)	(21,817)	18,770	11,462	(21,917)	18,312	18,312	18,312
14,643	2,848	5,538	51,183	13,706	10,986	10,986	10,986
227,195	35,968	76,142	300,368	39,487	102,162	102,162	102,162
310,703	50,076	550,977	473,195	103,387	227,683	227,683	227,683
(69,017)	(555)	(494,662)	(292,383)	(61,978)	(135,900)	(135,900)	(135,900)
241,686	49,521	56,315	180,812	41,409	91,783	91,783	91,783
99,735	23,450	27,140	79,450	18,081	17,745	17,745	17,745
9,074	2,069	2,147	15,365	3,354	3,486	3,486	3,486
101	21	37	(104)	1,907	3,810	3,810	3,810
350,596	75,061	85,639	275,523	64,751	116,824	116,824	116,824
(1,373)	(399)	16	(2,060)	(600)	24	24	24
(124,774)	(39,492)	(9,481)	22,785	(25,864)	(14,638)	(14,638)	(14,638)
10,618	(57,259)	(2,251)	10,951	(57,932)	(2,197)	(2,197)	(2,197)
(114,156)	(96,751)	(11,732)	33,736	(83,796)	(16,835)	(16,835)	(16,835)
סך כל הרואות		סך כל הרואות		סך כל הרואות		סך כל הרואות	
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר	
2020	2020	2021	2020	2020	2021	2020	2021
מבוקר		מבוקר		מבוקר		מבוקר	
2,556,333	2,529,608	3,063,577	2,433,094	2,307,301	2,550,326	2,550,326	2,550,326
1,079,219	1,052,849	1,562,058	1,014,270	865,530	1,121,799	1,121,799	1,121,799
1,477,114	1,476,759	1,481,519	1,418,824	1,441,771	1,428,527	1,428,527	1,428,527

⁽¹⁾ ענפי חביונות ואחרים כוללים בעיקר תוצאות ענפי ביטוח חבות צד ג, מנהלים ומעבידים אשר הפעילות בגנים בתקופות הדוח מהווה כ-82% ובתקופה המקבילה אשתדך ובשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2020 מהווה כ-78% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ביאור 4: דיווח מגדרי (המשך)

ד. נתונים נוספים לגבי ענפי ביטוח עיקריים הכלולים במגזר ביטוח כללי (המשך)

מכירת רכוש

[illegible]

(1) ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח רכוש עסקיים דירות והנדסה אשר הפעילות בגנם בתקופת הדוח, בתקופה המקבילה אשתדק ובשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2020 מהווה כ-78% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ביאור 4: דיווח מגזרי (המשך)

ה. נתונים נוספים אודות מגזר ביטוח חיים וחיסכון ארוך טווח

נתונים לתקופה של שלשה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2021 (בלתי מבוקר)

פוליסות ביטוח חיים (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה	פוליסת ביטוח חיים ללא מרכיב חיסכון סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		משנת 2004			
	פרט	קבוצתי	סך הכל	תלוי	שאונו תלוי	עד שנת
				תשואה	תשואה	2003
באלפי ש"ח	עד שנת 1990 ⁽¹⁾	עד שנת 2003	תשואה	תשואה	תלוי	פרט
פרמיות ברוטו:	42,147	390,440	204	852,434	167,912	13,461
תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות	-	-	-	905,856	-	-
לעתודות ביטוח	141,740	307,741	(180)	70,659	-	-
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול ⁽²⁾	215,452	2,519,281	859	1,712,765	96,645	19,590
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	215,452	2,519,281	859	1,712,765	96,645	19,590
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה	-	-	25	139,807	-	-
סך הרווח (הפסד) הכולל	172,284	289,422	(636)	(35,356)	(706)	(947)

נתונים לתקופה של שלשה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2020 (בלתי מבוקר)

פוליסות ביטוח חיים (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה	פוליסת ביטוח חיים ללא מרכיב חיסכון סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		משנת 2004				
	קבוצתי	פרט	תלוי	שאונו תלויי	עד שנת	עד שנת	
			תשואה	תשואה	2003	1990 ⁽¹⁾	
באלפי ש"ח	סך הכל						
פרמיות ברוטו:	1,492,036	20,379	158,231	852,206	119	413,865	47,236
תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות							
לעתודות ביטוח	608,247	-	-	608,247	-	-	-
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול ⁽²⁾	68,402	-	-	62,230	(279)	56,038	(49,587)
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	(5,495,722)	12,169	78,223	(1,496,784)	122	(4,151,316)	61,864
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה	(300,113)	-	-	(300,104)	(9)	-	-
סך הפסד הכולל	(290,236)	(4,986)	(42,981)	(21,869)	(3,124)	(191,496)	(25,780)

נתונים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020 (מבוקר)

פוליסות ביטוח חיים (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה	פוליסת ביטוח חיים ללא מרכיב חיסכון סיכון הנמכר כפוליסה בודדת		משנת 2004				
	קבוצתי	פרט	תשואה	תשואה	עד שנת	עד שנת	
					2003	1990 ⁽¹⁾	
באלפי ש"ח	סך הכל						
פרמיות ברוטו:	5,731,150	68,793	644,906	3,262,135	347	1,579,943	175,026
תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות							
לעתודות ביטוח	1,584,017	-	-	1,584,017	-	-	-
מרווח פיננסי כולל דמי ניהול ⁽²⁾	981,051	-	-	257,155	(343)	524,728	199,511
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו	9,601,852	53,736	363,848	4,355,948	348	4,231,139	596,833
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה	157,974	-	-	157,919	55	-	-
סך הרווח (הפסד) הכולל	365,847	(3,853)	(43,960)	(168,354)	(207)	192,726	389,495

הערות:

- המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיעודות.
 - המרווח הפיננסי כולל רווחים (הפסדים) מהשקעות שנזקפו לרווח כולל אחר, אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות.
- המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על ההכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות.
- בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס הקטנת הזקיפה לחיסכון במערכות החברה.

ביאור 4: דיווח מגזרי (המשך)

ו. נתונים נוספים אודות מגזרי ביטוח בריאות

נתונים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2021 (בלתי מבוקר)

סך הכל	בריאות אחר **		סיעודי		באלפי ש"ח
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט	
333,038	3,470 *	254,367 *	9,612	65,589	פרמיות ברוטו
298,590	2,798	121,126	1,827	172,839	תשלומים ושינויים בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
12,640	(688)	13,328	-	-	רווח כולל אחר
391	(3,615)	24,055	24,368	(44,417)	סך הרווח הכולל

(*) מתוכם פרמיות פרט בסך של 236,642 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 21,195 אלפי ש"ח.

(**) הכיסוי המהותי ביותר הכלול בבריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל.

נתונים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2020 (בלתי מבוקר)

סך הכל	בריאות אחר **		סיעודי		באלפי ש"ח
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט	
334,264	10,368 *	245,460 *	10,967	67,469	פרמיות ברוטו
(100,864)	6,970	110,455	24,091	(242,380)	תשלומים ושינויים בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
(149,295)	(2,463)	(49,684)	(50,631)	(46,517)	רווח כולל אחר
10,267	(1,568)	(32,681)	(66,684)	111,200	סך הרווח הכולל

(*) מתוכם פרמיות פרט בסך של 224,193 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 31,635 אלפי ש"ח.

(**) הכיסוי המהותי ביותר הכלול בבריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל.

נתונים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020 (מבוקר)

סך הכל	בריאות אחר **		סיעודי		באלפי ש"ח
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט	
1,292,742	15,497 *	969,472 *	40,522	267,251	פרמיות ברוטו
619,989	4,583	407,063	166,853	41,490	תשלומים ושינויים בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
(104,511)	732	(5,035)	(48,414)	(51,794)	רווח כולל אחר
175,421	(1,051)	78,655	(88,880)	186,697	סך הרווח הכולל

(*) מתוכם פרמיות פרט בסך של 892,306 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 92,663 אלפי ש"ח.

(**) הכיסוי המהותי ביותר הכלול בבריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל.

ביאור 5: מכשירים פיננסיים

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

1. הרכב:

ליום 31 בדצמבר 2020	ליום 31 במרס		באלפי ש"ח
	2020	2021	
מבוקר	בלתי מבוקר		
3,043,442	3,170,566	3,128,698	נדל"ן להשקעה (*)
			השקעות פיננסיות
24,263,517	23,160,348	23,767,083	נכסי חוב סחירים
6,696,981	6,329,718	6,965,627	נכסי חוב שאינם סחירים
19,770,339	12,740,075	22,428,906	מניות
20,067,924	13,949,921	19,902,540	השקעות פיננסיות אחרות
70,798,761	56,180,062	73,064,156	סך הכל השקעות פיננסיות (*)
5,273,150	4,783,897	5,910,555	מזומנים ושוי מזומנים
449,172	2,052,166	535,233	אחר (**)
79,564,525	66,186,691	82,638,642	סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה

(*) נמדד בשווי הוגן דרך רווח והפסד.
 (**) היתרה כוללת בעיקר פרמיה לגבייה, יתרות מבטחי משנה, בטחונות בגין פעילות בחוזים עתידיים וכן עסקאות בניירות ערך שטרם נסלקו לתאריך הדוחות הכספיים.

2. מידע נוסף בדבר השווי ההוגן

א. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

ליום 31 במרס 2021				באלפי ש"ח
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
				השקעות פיננסיות:
23,767,083	-	3,471,855	20,295,228	נכסי חוב סחירים
6,965,627	31,689	6,933,938	-	נכסי חוב שאינם סחירים
22,428,906	1,542,127	-	20,886,779	מניות
19,902,540	5,518,630	2,476,990	11,906,920	השקעות פיננסיות אחרות (*)
73,064,156	7,092,446	12,882,783	53,088,927	סך הכל השקעות פיננסיות
1,134,166	-	1,045,232	88,934	(*) מזה בגין נגזרים

במהלך התקופה לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

ליום 31 במרס 2020				באלפי ש"ח
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
				השקעות פיננסיות:
23,160,348	-	2,911,204	20,249,144	נכסי חוב סחירים
6,329,718	54,970	6,274,748	-	נכסי חוב שאינם סחירים
12,740,075	866,160	-	11,873,915	מניות
13,949,921	4,252,430	1,505,542	8,191,949	השקעות פיננסיות אחרות (*)
56,180,062	5,173,560	10,691,494	40,315,008	סך הכל השקעות פיננסיות
514,012	-	403,384	110,628	(*) מזה בגין נגזרים

במהלך התקופה לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

ביאור 5: מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. מידע נוסף בדבר השווי ההוגן (המשך)

א. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2020				
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
באלפי ש"ח				
מבוקר				
השקעות פיננסיות:				
24,263,517	-	3,019,453	21,244,064	נכסי חוב סחירים
6,696,981	44,425	6,652,556	-	נכסי חוב שאינם סחירים
19,770,339	1,148,302	-	18,622,037	מניות
20,067,924	4,544,158	2,717,765	12,806,001	השקעות פיננסיות אחרות *
70,798,761	5,736,885	12,389,774	52,672,102	סך הכל השקעות פיננסיות
1,696,738	-	1,611,094	85,644	(*) מזה בגין נגזרים

במהלך התקופה לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

ב. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

באלפי ש"ח				
נכסי חוב				
השקעות				
סך הכל	פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים	
בלתי מבוקר				
5,736,885	4,544,158	1,148,302	44,425	יתרה ליום 1 בינואר 2021
926,678	618,128	305,818	2,732	סך הרווחים שהוכרו ברווח והפסד
603,711	474,314	128,581	816	רכישות
(117,962)	(117,962)	-	-	מכירות
(822)	-	-	(822)	פידיונות
(6,903)	(8)	(6,848)	(47)	תקבולי ריבית ודיבידנד
(49,141)	-	(33,726)	(15,415)	העברות מתוך רמה 3 *
7,092,446	5,518,630	1,542,127	31,689	יתרה ליום 31 במרס 2021
סך הרווחים לתקופה שנכללו ברווח				
והפסד בגין נכסים פיננסיים המוחזקים ליום				
900,483	618,192	279,811	2,480	31 במרס 2021

באלפי ש"ח				
נכסי חוב				
השקעות				
סך הכל	פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים	
בלתי מבוקר				
4,524,621	3,708,770	746,971	68,880	יתרה ליום 1 בינואר 2020
163,295	154,770	16,639	(8,114)	סך הרווחים (ההפסדים) שהוכרו ברווח והפסד
591,204	484,004	107,200	-	רכישות
(94,668)	(94,668)	-	-	מכירות
(4,280)	-	-	(4,280)	פידיונות
(6,612)	(446)	(4,650)	(1,516)	תקבולי ריבית ודיבידנד
5,173,560	4,252,430	866,160	54,970	יתרה ליום 31 במרס 2020
סך הרווחים (ההפסדים) לתקופה שנכללו				
ברווח והפסד בגין נכסים פיננסיים המוחזקים				
163,053	154,693	16,639	(8,279)	ליום 31 במרס 2020

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. מידע נוסף בדבר השווי ההוגן (המשך)

ב. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

נכסי חוב	השקעות	פנינסיות אחרות	סך הכל
שאינם סחירים	מניות	בלתי מבוקר	באלפי ש"ח
68,880	746,971	3,708,770	4,524,621
(3,853)	90,424	30,923	117,494
-	345,269	1,323,342	1,668,611
-	-	(516,819)	(516,819)
(15,371)	-	-	(15,371)
(5,231)	(34,362)	(2,058)	(41,651)
44,425	1,148,302	4,544,158	5,736,885
סך הרווחים (ההפסדים) לתקופה שנכללו ברווח והפסד בגין נכסים פיננסיים המוחזקים			
(7,127)	90,424	36,434	119,731
ליום 31 בדצמבר 2020			

(*) בגין נכסים אשר החל בגינם שימוש בציטוט והועברו מרמה 3.

ב. השקעות פיננסיות אחרות

1. נכסי חוב שאינם סחירים - הרכב ושווי הוגן (*):

ליום 31 במרס 2021		
ערך בספרים	שווי הוגן	
בלתי מבוקר		
אגרות חוב ממשלתיות		
אג"ח חץ ופיקדונות באוצר	16,476,203	26,933,045
נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה	5,000,516	5,746,606
פיקדונות בבנקים	665,600	781,948
סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים	22,142,319	33,461,599
ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)	88,585	
ליום 31 במרס 2020		
ערך בספרים	שווי הוגן	
בלתי מבוקר		
אגרות חוב ממשלתיות		
אג"ח חץ ופיקדונות באוצר	16,760,412	26,957,660
נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה	5,371,842	5,753,634
פיקדונות בבנקים	720,575	797,957
סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים	22,852,829	33,509,251
ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)	86,212	

ביאור 5: מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

1. נכסי חוב שאינם סחירים - הרכב ושווי הוגן (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2020		ערך בספרים	שווי הוגן	מבוקר	באלפי ש"ח
אגרות חוב ממשלתיות					
אג"ח חץ ופיקדונות באוצר					
נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה					
פיקדונות בבנקים					
26,706,571	16,278,710				
5,913,552	5,160,996				
766,590	652,923				
33,386,713	22,092,629				סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים
89,503		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)			
* השווי ההוגן של אגרות חוב מיועדות חושב על פי מועד הפירעון של ההתחייבויות מבטיחות תשואה.					
השווי ההוגן של פיקדונות באוצר חושב על פי מועד הפירעון החוזי.					

2. מידע נוסף בדבר השווי ההוגן

א. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלה להלן מציגה ניתוח של הנכסים הפיננסיים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס עיתי. תוך שימוש בשיטת הערכה בהתאם לרמות השונות בהיררכיה. לפירוט בדבר הרמות בהיררכיה, ראה ביאור 2(ה)3 בדוחות הכספיים השנתיים.

ליום 31 במרס 2021				
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
באלפי ש"ח				
השקעות פיננסיות:				
5,844,103	-	143,949	5,700,154	נכסי חוב סחירים
2,352	-	2,352	-	נכסי חוב שאינם סחירים
1,886,774	714,858	-	1,171,916	מניות
3,761,548	2,278,371	136,950	1,346,227	השקעות פיננסיות אחרות (*)
11,494,777	2,993,229	283,251	8,218,297	סך הכל השקעות פיננסיות
143,304	-	136,950	6,354	(*) מזה בגין נגזרים

במהלך התקופה לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

במהלך התקופה לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

ליום 31 במרס 2020			
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1
בלתי מבוקר			
באלפי ש"ח			
השקעות פיננסיות:			
4,757,145	-	112,710	4,644,435
נכסי חוב סחירים			
2,807	-	2,807	-
נכסי חוב שאינם סחירים			
1,216,908	346,169	-	870,739
מניות			
3,045,524	1,921,430	83,950	1,040,144
השקעות פיננסיות אחרות (*)			
9,022,384	2,267,599	199,467	6,555,318
סך הכל השקעות פיננסיות			
101,434	-	83,950	17,484
(*) מזה בגין נגזרים			
במהלך התקופה לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.			

במהלך התקופה לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

ביאור 5: מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. מידע נוסף בדבר השווי ההוגן (המשך)

א. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2020				
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
באלפי ש"ח				
השקעות פיננסיות:				
5,823,747	-	88,593	5,735,154	נכסי חוב סחירים
2,283	-	2,283	-	נכסי חוב שאינם סחירים
1,692,465	546,540	-	1,145,925	מניות
3,574,299	2,151,421	253,608	1,169,270	השקעות פיננסיות אחרות (*)
11,092,794	2,697,961	344,484	8,050,349	סך הכל השקעות פיננסיות
256,934	-	253,608	3,326	(*) מזה בגין נגזרים

במהלך התקופה לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

ב. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

השקעות			
סל הכל	פיננסיות אחרות	מניות	
בלתי מבוקר			באלפי ש"ח
2,697,961	2,151,421	546,540	יתרה ליום 1 בינואר 2021
			סך הרווחים שהוכרו:
76,777	73,226	3,551	ברווז והפסד
221,766	114,456	107,310	ברווז כולל אחר
205,635	142,158	63,477	רכישות
(202,879)	(202,879)	-	מכירות
(2,016)	(11)	(2,005)	תקבולי ריבית ודיבידנד
(4,015)	-	(4,015)	העברות מתוך רמה 3 (*)
2,993,229	2,278,371	714,858	יתרה ליום 31 במרס 2021
			סך הרווחים לתקופה שנכללו ברווח והפסד בגין נכסים פיננסיים
68,420	67,164	1,256	המוחזקים ליום 31 במרס 2021

השקעות			
סל הכל	פיננסיות אחרות	מניות	
בלתי מבוקר			באלפי ש"ח
2,124,852	1,805,874	318,978	יתרה ליום 1 בינואר 2020
			סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו:
(20,557)	(18,463)	(2,094)	ברווז והפסד
37,840	27,795	10,045	ברווז כולל אחר
204,145	176,701	27,444	רכישות
(70,454)	(70,454)	-	מכירות
(8,227)	(23)	(8,204)	תקבולי ריבית ודיבידנד
2,267,599	1,921,430	346,169	יתרה ליום 31 במרס 2020
			סך ההפסדים לתקופה שנכללו ברווח והפסד בגין נכסים
(20,580)	(18,486)	(2,094)	פיננסיים המוחזקים ליום 31 במרס 2020

(*) בגין נכסים אשר החל בגינם השימוש בציטוט והועברו מרמה 3.

ביאור 5: מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. מידע נוסף בדבר השווי ההוגן (המשך)

ב. נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

השקעות	פיננסיות אחרות	סך הכל	מניות
מבוקר			
2,124,852	1,805,874	318,978	באלפי ש"ח
יתרה ליום 1 בינואר 2020			
סך הרווחים (הפסדים) שהוכרו:			
22,577	43,734	(21,157)	ברווח והפסד
188,585	136,731	51,854	ברווח כולל אחר
657,755	506,571	151,184	רכישות
(369,380)	(341,380)	(28,000)	מכירות
(24,027)	(109)	(23,918)	תקבולי ריבית ודיבידנד
97,599	-	97,599	העברות אל רמה 3 ¹
2,697,961	2,151,421	546,540	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020
סך הרווחים (ההפסדים) לתקופה שנכללו ברווח והפסד בגין			
26,509	47,666	(21,157)	נכסים פיננסיים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2020

(*) ההשקעה ב-Technologies IDE אשר בעבר טופלה לפי שיטת השווי המאזני, מטופלת כהשקעה פיננסית. לפרטים נוספים, ראה ביאור 9(א) בדחות הכספיים השנתיים.

ג. התחייבויות פיננסיות

1. הרכב שווי הוגן:

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 במרס			
2020		2020		2021	
ערך		ערך		ערך	
בספרים		בספרים		בספרים	
שווי הוגן		שווי הוגן		שווי הוגן	
מבוקר		בלתי מבוקר			
באלפי ש"ח					
התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רוח והפסד:					
התחייבות בשל מכשירים פיננסיים נגזרים, מכירה בחסר והתחייבויות לרכישה חוזרת (REPO) ^(*)					
462,365	462,365	790,177	790,177	843,229	843,229
113,169	111,938	115,240	111,938	-	-
4,245,354	3,983,043	3,899,423	3,987,695	4,204,874	3,967,528
כתבי התחייבות נדחים סחירים					
סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת					
4,358,523	4,094,981	4,014,663	4,099,633	4,204,874	3,967,528
בניכוי ריבית לשלם בגין כתבי התחייבות נדחים המוצג בסעיף זכאים ויתרות זכות					
	33,572		17,456		16,430
4,820,888	4,523,774	4,804,840	4,872,354	5,048,103	4,794,327
סך הכל התחייבויות פיננסיות					
295,326	295,326	612,046	612,046	312,266	312,266
(*) מזה בגין התחייבויות תלויות תשואה					
(1) ההלוואה נפרעה במלואה בפירעון מוקדם ביום 16 במרס 2021. בהתאם לתנאי ההלוואה.					

ביאור 5: מכשירים פיננסיים (המשך)**ג. התחייבויות פיננסיות (המשך)****2. שווי הוגן של התחייבויות פיננסיות, בחלוקה לרמות**

הטבלה להלן מציגה ניתוח של ההתחייבויות הפיננסיות הנמדדות בשווי הוגן על בסיס עיתי, תוך שימוש בשיטת הערכה בהתאם לרמות השונות בהיררכיה. לפירוט בדבר הרמות בהיררכיה, ראה ביאור 2(ה)3 בדוחות הכספיים השנתיים.

ליום 31 במרס 2021			
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1
באלפי ש"ח			
נגזרים	-	420,801	25,437
מכירה בחסר	-	-	39,646
התחייבות לרכישה חוזרת (REPO)	-	-	357,345
סך הכל	-	420,801	422,428

ליום 31 במרס 2020			
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1
באלפי ש"ח			
נגזרים	-	653,254	136,923
סך הכל	-	653,254	136,923

ליום 31 בדצמבר 2020			
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1
באלפי ש"ח			
נגזרים	-	415,719	22,223
מכירה בחסר	-	-	24,423
סך הכל	-	415,719	46,646

ד. טכניקות הערכה ותהליכי הערכה המיושמים בחברה**נכסי חוב שאינם סחירים***

השווי ההוגן מחושב לפי מודל המבוסס על הערך הנוכחי המתקבל מהיוון תזרימי המזומנים, על פי שיעור ריבית להיוון. השווי ההוגן של אג"ח ח"צ מחושב על-פי מח"מ אקטוארי ועל ידי היוון תזרימי מזומנים חזויים, בהתבסס על עקום ריבית חסרת סיכון.

(*) שיעורי ההיוון לחישוב השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים, הנקבע באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם, מתבססים בעיקרם על התשואות של אגרות חוב ממשלתיות והמרווחים של אגרות חוב קונצרניות כפי שנמדדו בבורסה לניירות ערך בתל אביב-יפו. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי קבוצת "מרווח הוגן", חברה המספקת ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים לשערוך נכסי חוב לא סחירים. המודל של מרווח הוגן מתבסס על חלוקת השוק הסחיר לעשירונים בהתאם לתשואה לפידיון של נכסי החוב וקביעת מיקום של הנכס הלא סחיר באותם עשירונים וזאת בהתאם לפרמיית הסיכון הנגזרת ממחירי עסקאות/הנפקות בשוק הלא סחיר.

לפרטים נוספים, ראה ביאורים 3(ו)1 ו-14(ו)3(1), (3), (4) בדוחות הכספיים השנתיים.

ביאור 6: ניהול ודרישות הון

א. דיבידנדים וניהול ודרישות הון של החברה

בהמשך לאמור בביאור 16(ג) ו-ד) לדוחות השנתיים, יתרת הרווחים הראויים לחלוקה לתאריך הדוח, בהתאם לחוק החברות הינה בסך של כ-4 מיליארדי ש"ח. האפשרות לחלוקת דיבידנד מושפעת גם מיכולתן של חברות מוחזקות לחלק דיבידנד בכפוף לדרישות ההון וצרכי הנזילות שלהן.

ב. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס SOLVENCY II החל על חברות ביטוח בקבוצה

בהתאם למשטר כושר פירעון כלכלי, על פי החישוב שביצעו חברות הביטוח בקבוצה ליום 31 בדצמבר 2019, עומדות בדרישות ההון והן בעלת עודף הון מעל ההון הנדרש בהתאם להוראות לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות. כמו כן, בהתחשב בהשפעת פעולות הונית מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסומו (ראה ביאור 25(ב) לדוחות הכספיים השנתיים), הן עומדות בדרישות ההון ללא התאמה להוראות לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות.

החישוב שערכה החברה ליום 31 בדצמבר 2019, נבדק על ידי רואי החשבון המבקרים בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי. תקן זה רלוונטי לביקורת חישובי הסולבנסי ואיננו מהווה חלק מתקני הביקורת החלים על דוחות כספיים. יודגש כי התחזיות וההנחות, שהיוו בסיס להכנת דוח יחס כושר פירעון כלכלי, מבוססות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. החישוב מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים, על פעולות ההנהלה וכן על דפוס ההתפתחות העתידי של מרווח הסיכון, שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס לחישוב. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהחישוב, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות בחישוב.

בדוח המיוחד של רואה החשבון המבקרים צויין כי הם לא בדקו את נאותות סכום הניכוי בתקופת הפריסה ליום 31 בדצמבר 2019, פרט לבדיקה כי סכום הניכוי אינו עולה על הסכום המהווה הצפוי של מרווח הסיכון וההון הנדרש לכושר הפירעון בגין סיכוני ביטוח חיים ובריאות בשל עסקים קיימים במשך תקופת הפריסה בהתאם לדפוס ההתפתחות העתידי של ההון הנדרש המשפיע הן על חישוב שחרור ההון הצפוי והן על שחרור מרווח הסיכון הצפוי כמפורט בהוראות לעניין חישוב מרווח הסיכון. כמו כן, מופנית תשומת הלב לאמור בדוח יחס כושר פירעון בדבר אי הודאת הנגזרת משינויים רגולטורים וחשיפה לתליות שלא ניתן להעריך את השפעתה על יחס כושר הפירעון.

לפרטים נוספים, ראה סעיף 3.2.2 לדוח הדירקטוריון.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות

להלן פרטים בדבר תובענות שאינן במהלך העסקים הרגיל, כדלקמן: תובענות מהותיות⁷ שהגשתי כתובענה ייצוגית אושרה; בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות; תובענות ייצוגיות מהותיות ושאין מהותיות שהסתיימו במהלך תקופת הדוח ועד לחתימתו ותביעות מהותיות אחרות כנגד חברות הקבוצה.

סכומי התביעות שלהלן מוצגים בסכומים נכונים למועד הגשתן, כפי שצינו על ידי התובעים, אלא אם צוין אחרת.

א. תובענות ייצוגיות

בשנים האחרונות, כחלק ממגמה כללית בשווקים בהם פועלת הקבוצה, ניכר גידול משמעותי בהיקף הבקשות לאישור תובענות ייצוגיות המוגשות כנגד חברות הקבוצה וכן בכמות התובענות כלפי חברות הקבוצה שבתי המשפט מכירים בהן כתובענות ייצוגיות. המגמה האמורה, אשר נובעת בין היתר, מחקיקתו של חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006 (להלן: "החוק"), מריבוי תובענות ומגישות בתי המשפט, מגדילה באופן מהותי את פוטנציאל החשיפה של החברה להפסדים בגין פסיקה לרעת חברות הקבוצה בתובענות ייצוגיות המוגשות כנגדן.

תובענה ייצוגית, כהגדרתה בחוק הינה תובענה המנוהלת בשם קבוצה אנונימית של בני אדם, שלא ייפו מראש את כוחו של התובע המייצג לכך, ואשר מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה.

ראשיתו של ההליך, בבקשה בכתב שמגיש התובע היחיד לבית המשפט אליו מוגשת תביעתו האישית, ובבקשה זו הוא מבקש לאשר את תביעתו האישית כתובענה ייצוגית. רק במידה שתתקבל הבקשה לאישור התובענה כייצוגית תוגדר התובענה כ"תובענה ייצוגית", והתובע יהפוך ל"תובע מייצג".

תובענה ייצוגית ניתן להגיש רק בתביעה כמפורט בחוק או בעניין שנקבע בהוראת חוק מפורשת כי ניתן להגיש בגינו תובענה ייצוגית. יצוין כי החל משנת 2006, ההגדרה של תביעה שניתן להגיש במסגרתה בקשה לאישור תביעה ייצוגית כלפי חברות הקבוצה, הינה הגדרה רחבה וכוללת כל עניין שבין חברה לבין לקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו.

על מנת שתובענה תאושר כייצוגית צריך התובע להוכיח, בין היתר: (1) קיומה של "עילת תביעה אישית" לתובע הספציפי; (2) כי העילה מבוססת כדי כך שיש לו "עילת תביעה לכאורה". כאן בודק בית המשפט אם יש לתובע סיכוי לכאורה לזכות בסוף המשפט בתביעתו; (3) כי עילת התביעה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לקבוצה מסוימת; (4) קיימת אפשרות סבירה שהשאלות המשותפות תוכרענה בתובענה לטובת הקבוצה; (5) התובענה הייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת מושא התובענה, בנסיבות העניין; (6) התאמת התובע להיות התובע המייצג והתאמת עורכי דינו לייצג בתובענה.

ככלל, הליך בירור תובענה כייצוגית יכול שיקלול 4 שלבים: שלב א - הגשת הבקשה להכרה בתובענה כייצוגית בערכאה ראשונה; שלב ב - ערעור ברשות לערכאה גבוהה על החלטת הערכאה הראשונה; שלב ג - בירור התובענה לגופה בפני הערכאה הראשונה (בדרך כלל בפני אותו שופט שדן בבקשה בערכאה הראשונה); שלב ד - ערעור לערכאה גבוהה על ההחלטה לגופה.

יצוין כי היקפו ותוכנו של הדיון בתובענה הייצוגית לגופה, מושפע מן ההחלטה בדבר אישורה של התובענה כייצוגית. החלטה המאשרת תובענה כייצוגית, מתייחסת, בדרך כלל, לעילות תביעה שאושרו ולכאלה שלא אושרו; לסעדים שאושרו ולאלה שלא אושרו; ועוד כיו"ב.

במסגרת החוק נקבעו תהליך ומגבלות בכל הנוגע להסדרי פשרה בתובענות ייצוגיות, שמקשות על כינון הסדרי פשרה בתובענות ייצוגיות. בכלל זה, נקבעה חובת גילוי נאות לבית המשפט ביחס לכל הפרטים המהותיים הנוגעים להסדר הפשרה, נקבעה זכות ליועץ המשפטי לממשלה ולגורמים נוספים המנויים בחוק להגיש התנגדות להסדר הפשרה המוצע וכן נקבעה חובת מינוי בודק ביחס להסדר הפשרה. בחודש ינואר 2021 פרסם משרד המשפטים "קול קורא: הזמנה לקבלת הערות מהציבור בנושא תיקונים בחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006" במסגרתו התבקש הציבור לתת התייחסות ביחס לתיקונים הנדרשים בחוק. כלל ביטוח שלחה את התייחסותה במסגרת התאחדות חברות הביטוח.

הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות המפורטות להלן, מצויות בשלבים שונים של הבירור הדיני, חלקן אושרו וחלקן מצויות בהליכי ערעור.

7. יצוין כי ככלל בביאור זה תביעה תיחשב כמהותית ותתואר בהתאם להערכה שהחברה מבצעת במועד קבלת התביעה ככל שסכום החשיפה בפועל, נטו ממס, בהנחה שהתביעה תמצא כמוצדקת ומבלי להיכנס לסיכויי התביעה או לסכום הנקוב בה לגופה, חוצה את רף המהותיות של הקבוצה (ראה פרק ד בסעיף 13(ג) בדוח התקופתי לשנת 2020) לעניין רווח על פי תחשיב ההפסד הכולל החזוי חלקי הרווח הכולל או ההפסד הכולל השנתי הממוצע בשלוש השנים האחרונות, מחושב על בסיס 12 הרבעונים האחרונים שפורסמו לגביהם דוחות כספיים סקורים או מבוקרים; מובהר, כי הרווח/הפסד המשוייך לאירוע והרווח/הפסד בכל רבעון מחושבים בערכם המוחלט. סיווג האמור, נכון למועד הגשת התביעה. עם זאת, נוכח התמשכות ההליכים המשפטיים, לעיתים על פני שנים, והתפתחותם, יכול ותביעה אשר לא נחשבה כמהותית במועד הגשתה, תהפוך כזו בהמשך. ובמקרה זה ינתן ביחס אליה גילוי במועד מאוחר יותר. בנוסף, יכול ותביעה תחשב כמהותית לצורך גילוי כאמור, במקום בהם אין בידה של החברה להעריך את סכום החשיפה.

ביאור 7: התחייבויות תלזיות ותביעות (המשך)

א. תובעות ייצוגיות (המשך)

א. תובעות מהותיות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה

תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
מס"ד 3/2010 מחז"ז - מרכז	כלל ביטוח	לטענת התובע, כלל ביטוח ניצלה שלא כדין ובאופן פסול את חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התסס"ח-2008 ("חוק מס' 3") שקבע כי נסיפס שופקדו בקופות גמל החל משנת 2008, יהיו נתנים למשיכה כקיצבה בלבד ולא כמשיכה הוגית (משיכה בסכום חד פעמי). לטענת התובע, בעת המרת הפוליסות ההוגיות שהיו בבעלות מבוסס, קודם לתיקון מס' 3, לפוליסות לא משלמות לקיצבה, היה על כלל ביטוח להצמיד לפוליסה את מקדם הקיצבה שהובטח למבטוח בפוליסה הקיצבית שבבעלותו, בעוד שבפועל בחרה כלל ביטוח להצמיד לפוליסה ההוגית שהומרה מקדם קיצבה חדש, בהתאם לתחלת החיים כפי שהייתה בשנת 2009.	להורות לכלל ביטוח להצמיד לפוליסה ההוגית של מבטוחיה אותו מקדם קיצבה שהיה קיים להם בפוליסה הקיצבית. קודם לתיקון מס' 3, לחילופין, לחייב את כלל ביטוח ויתר חברי הקבוצה להפריש את מלא נסיפס החיסכון הפנסוני, באופן רטרואקטיבי החל ממועד כיסתו של תיקון מס' 3 (ינואר 2008) לתיקון וכן מעתה ואילך, לפוליסה הקיצבית בעלת מקדם הקיצבה העדיף, לחילופין, לחייב את כלל ביטוח לפצות את התובע ואת יתר חברי הקבוצה במבנה הנזק שגרמה. הקבוע בפוליסה הקיצבית שלו.	כל מי שהייתה בבעלותו ב-31.12.2011 הגדירה עמדת הממונה, באמצעות היועץ המשפטי לממשלה, לפיה חברת ביטוח אינה נדרשת ליתן מקדמי קיצבה שנקבעו בעבר או להעביר נסיפס מבטוחים לפוליסה הקיצבית שהייתה להם בעבר. עוד צוין כי ביחס לשאלה האם ניתן לשנות את הסכום ששמו מחשבות הפקדות עד לגובה המשכורת, קבע כי הדבר תלוי בתנאים המסוימים של כל פוליסה וי בפוליסה של התובע אין הוראה המחייבת את כלל ביטוח לשנות את סכום ההפקדות או את שיעור ההפקדות.	בכודס ספטמבר 2015 החליט בית המשפט המחוזי לקבל את בקשת האישור נגד כלל ביטוח, במסגרתה נקבע כי חברי הקבוצה הזאים הם כל מבוסס שהיו בבעלותו קודם לתיקון מס' 3 האמור הן פוליסה הוגית והן פוליסה קיצבית (בין אם של כלל ביטוח ובין אם של חברת ביטוח אחרת), ואשר בעקבות התיקון ה"ל לא קיבל מקדם קיצבה בפוליסה ההוגית או שקיבל בה מקדם קיצבה גרוע מהמקדם בפוליסה הקיצביתית שלו, ובלבד שהפוליסה ההוגית נוהלה על ידי כלל ביטוח. במסגרת ההליך מונה בודק בתיק אשר הגיש את חוות דעתו בכודס יולי 2017. הצדדים הגישו כתיב טענות, קיימו חקירות במסגרת ניהול התביעה והגישו סיכומים.	התובע מעריך את מספר חברי הקבוצה ב-37,752 חברים ובהתאם הפיצוי הנסיפי לחברי הקבוצה מעריך ב-107 מיליון ש"ח, בכל שנה ⁹ .

8. מקדם קיצבה היווה במקדם המגולם תוחלת חיים ומשמש את המבטוח בגל פרישה לאורך המרת סכום החיסכון אותו צבר המבטוח לקיצבה חודשית. הסכום המצוי מתייחס לתעריכת התביעה בגין שנת נזק אחת בלבד. יצוין כי התביעה הוגשה בחדש מרס 2010, בגין תיקון חקיקה משנת 2008.

9.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובעות ייצוגיות (המשך)

א1. תובעות מהותיות שהגשמן כתביעה ייצוגית אושרה (המשך)

מס'ד וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
מס'ד וערכאה (המשך)	תאריך	1.	המשפט עמדתי היועץ המשפטי לממשלה, אשר תומכת בעמדתה של כלל ביטוח, ולפייה כלל ביטוח פעלה בקשר עם העניינים נשוא התבענה בהתאם למתווה שאושר לה על ידי רשות שוק ההון, וכי אין מקום להחליף בדעבד את שיקול הדעת שהפעילה הרשות בעניין זה.		בחודש יולי 2020 הוגשה לבית המשפט עמדת היועץ המשפטי לממשלה, אשר תומכת בעמדתה של כלל ביטוח, ולפייה כלל ביטוח פעלה בקשר עם העניינים נשוא התבענה בהתאם למתווה שאושר לה על ידי רשות שוק ההון, וכי אין מקום להחליף בדעבד את שיקול הדעת שהפעילה הרשות בעניין זה.	

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

א. תובענות מהותיות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתביעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
2.	4/2010 מחוזי - מרכז	כלל ביטוח וחברות ביטוח נוספות	לטענת התובעים, במקרה של הפסקת הביטוח במהלך החדש, לאחר שפרמיית הביטוח בגין חודש זה נגבתה על ידי התביעות מראש, התביעות נמנעות מלהחזיר למבוטחים את החלק היחסי העודף של פרמיית הביטוח בגין אותו חודש, או לחילופין הן משיבות את פרמיית הביטוח בערכים נומינליים בלבד.	החזר סכומי הפרמיות העודפות שנגבו מאת חברי הקבוצה שלא כדין, ואז החזר של הפרשי שיעורן שלא כדין. בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כדין, וכן צו עשה המורה לנתבעות לשנות רכוש, או יורשו של מבוטח כזה ופוליסת הביטוח הופסקה מסיבה כלשהי, בין אם עקב ביטולה על ידי המבוטח ובין אם עקב קרנות מקרה הביטוח.	כל מי שהוא/וא היא מבוטח של אחת או יותר מן התביעות בפוליסת ביטוח כלשהי, למעט פוליסת ביטוח רכוש, או יורשו של מבוטח כזה ופוליסת הביטוח הופסקה מסיבה כלשהי, בין אם עקב ביטולה על ידי המבוטח ובין אם עקב קרנות מקרה הביטוח.	בחודש יוני 2015 התקבלה החלטת בית המשפט לדחות את בקשת האישור כנגד כל התביעות ביחס לעיקר הטענות וביניהן: (א) כי יש לבצע החזר פרמיה יחסי במקרה של קרנות מקרה הביטוח; (ב) כי יש לבצע החזר פרמיה יחסי במקרה של ביטול הפוליסה, כאשר נוסח הפוליסה אינו מתנה על סעיף 10 לחוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981, כנוסח, בתקופה הרלבנטית לתביעה (ג) כי יש להצמיד את דמי הביטוח המושבים רק למדד חיובי ולא שלילי; (ד) כי יש להשיב את דמי הביטוח בצירוף ריבית מיוחדת: בנוסף נדחתה כנגד כלל ביטוח בלבד, בקשת האישור ביחס לטענה לאי-תשלום דמי ביטוח יחסיים בפוליסת ביטוח בהן יש התניה על סעיף 10 לחוק חוזה ביטוח ואשר נקבע בהן כי ביטול פוליסה יכנס לתוקף באופן מיידי, וזאת בהעדר תשתית ראייתית (להלן: "טענת ההחזר היחסי"). הבקשה לאישור התביעה ייצוגית התקבלה כנגד כל התביעות, ביחס לכל מי שהוא או שהיה מבוטח בפוליסת ביטוח, למעט פוליסת ביטוח רכוש, אשר ביטול חוזה ביטוח, או אשר פוליסת הביטוח שלו התבטלה עקב קרנות מקרה הביטוח, מחודש אפריל 2003 ועד ליום 14 במרס 2012, אשר ניגבו ממנו דמי ביטוח בגין החודשים שלאחר חודש הביטול, והוחזרו לו בערכם הנומינלי ללא הפרשי הצמדה וריבית על פי חוק חוזה ביטוח (להלן: "טענת ההחזר הנומינלי").	הסכום הנתבע על ידי כל התובעים כנגד כל התביעות בתובענה ביחס של 225 מיליון ש"ח, ביחס לתקופה של עשר שנים, התובעים אינם מציינים מהו הסכום הנתבע מכלל ביטוח בלבד אם התובענה תאושר ייצוגית.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תבעות ייצוגיות (המשך)

א. תבעות מהותיות שהגשטן כתביעה ייצוגית אושרה (המשך)

מס"ד וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
תאריך						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						
מס"ד וערכאה						

ביאור 7: התחייבויות תלזיות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)
א. תובענות מהותיות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
3.	5/2013 מחוזי - ר"א	כלל ביטוח וחברות ביטוח נוספות	לטענת התובע, התביעות מפרות את חובתן לצרף ריבית צמודה וכן הפרשי הצמדה כדון בגין תגמולי ביטוח המשולמים על ידן. על פי הטענה, המועד ממנו יש לחשב ריבית והפרשי הצמדה הינו החל ממועד קרות מקרה הביטוח ועד למועד תשלום פועל. לחילופין יש לשלם הפרשי הצמדה ממועד קרות מקרה הביטוח ועד למועד תשלום פועל וריבית החל מתום 30 ימים ממועד מסירת התביעה ועד למועד תשלום תגמולי הביטוח בפועל.	לחייב את התביעות לשלם לחברי הקבוצה הפרשי הצמדה וריבית בגין תשלום החסר שבוצע. בנוסף וואו לחילופין מתבקש בית המשפט להורות על מתן פיצוי לטובת הצבור כפי שימצא לנכון.	כל מי שקיבל במהלך 7 השנים שקדמו להגשת התביעה וואו יקבל עד מתן פסק הדין בתביעה, תגמולי ביטוח מהתביעות. מבלי שאורפה לתגמולי הביטוח ריבית כדון ("הקבוצה הראשונה") והצמדה כדון ("הקבוצה השנייה").	בחודש אוגוסט 2015, התקבלה החלטת בית המשפט המחוזי לדחות את בקשת האישור כנגד התביעות ביחס לטענה אי' תשלום הפרשי הצמדה ולקבל את בקשת האישור כנגד התביעות ביחס לטענה בדבר תשלום ריבית בחסר על תגמולי ביטוח ונקבע כי חברי הקבוצה הזכאים הם כל מבטוח, מוטב או צד שלישי, שבמהלך תקופה שתחילתה שלוש שנים קודם להגשת התביעה וסיומה ביום אישורה של התביעה כייצוגית, קיבל מן התביעות, שלא על פי פסק דין שניתן ביניהם, תגמולי ביטוח מבלי שאורפה להם ריבית כדון וזאת בתוך 30 יום מיום מסירת התביעה למבטוח (ולא מיום מסירת המסמך האחרון הדרוש למבטוח לשם ברור החבות) ועד מועד התשלום בפועל. בחודש אוגוסט 2016 מחקו התביעות באישור בית המשפט העליון בקשת רשות ערעור שהוגשה על ידן, בחודש אוקטובר 2015 שעיסקה השגה על קביעתו של בית המשפט המחוזי, לפיה הסדר פשרה קודם שפרתה החברה בשאלה דומה, אינו מקיים מעשה בית דין החוסם את הגשת בקשת האישור ואינו מקנה לתביעות הגנה, תוך שהצדדים שומרים את מלוא טעותיהם להליך העיקרי.	התובע מעריך את הסכום המצטבר לקבוצה הראשונה בסך של 518 מיליוני ש"ח (היה ויפסק כי יש לחשב את הריבית החל ממועד קרות מקרה הביטוח), ובסכום של 210 מיליוני ש"ח (היה ויפסק כי יש לחשב את הריבית החל מ-30 יום מיום מסירת התביעה לחברת הביטוח). התובע מעריך את הסכום המצטבר לקבוצה השנייה, לגביה בקשת האישור נדחתה, בגין הפרשי הצמדה, בסכום נוסף של 490 מיליוני ש"ח.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)
 תובעות ייצוגיות (המשך)
 א. תובעות מהותיות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה (המשך)

תאריך

מס'ד וערכאה נתבעים טענות ועילות מרכזיות סעדים עיקריים הקבוצה המיוצגת סטטוס / פרטים נוספים סכום התביעה

3. בחודש בפברואר 2021 ניתן פסד דין חלקי, במסגרתו קבע בית המשפט כי התביעה הייצוגית מתקבלת, וחייב את הנתבעות בהשבה לחברי הקבוצה של הפרשי ריבית, כמפורט בפסק הדין (להלן: "**פסק הדין**").

בהתאם לפסק הדין, נקבע כי יום מסירת התביעה" ממנו מתחיל מרוץ 30 הימים, שלאחריו תתווסף ריבית צמודה לתגמולי הביטוח בהתאם להוראות סעיף 28 (א) לחוק חוזה הביטוח, תשמ"א-1981 (להלן: "**חוק חוזה הביטוח**"), הוא המועד שבו התקבלה לראשונה פניה בחברת הביטוח או אצל סוכן הביטוח, לפי המקודם, המעידה על כך, שהמבוטח, צד ג' או המוטב (להלן: "**הזכאים**"), מעוניינים לקבל את תגמולי הביטוח, ללא צורך בצירוף מסמך כלשהו.

עוד נקבע כי כאשר תגמולי הביטוח חושבו כערכם במועד שלאחר קרות מקרה הביטוח, יתווספו עליהם הפרשי ריבית מאותו תאריך בלבד, ואשר מדובר בהשבת כספים ששולמו לנותני שירותים בתשלום דחוי, יעשה חישוב הפרשי הריביות, החל ממועד התשלום בפועל.

לעניין חברי הקבוצה שהגיעו בעבר להסדר פשרה עם הנתבעות, נקבע כי חברי קבוצה זו יהיו זכאים להשבת ריבית בגין התקופה שבין יום הגשת התביעה לבין יום השלמת איסוף המסמכים הדרושים לביחור החבות, בהתאם לאמור בפסק הדין.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תביעות ייצוגיות (המשך)
תביעות מהותיות שהגשתי כתביעה ייצוגית אושרה (המשך)

תאריך

מס"ד וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
-------------	--------	----------------------	---------------	----------------	----------------------	-------------

מס"ד (המשך)

3.

בית המשפט קבע כי הגדרת הקבוצה תכלול את כל הזכאים אשר במהלך התקופה, שתחילתה שלוש שנים קודם להגשת התביעות (שהגשו כנגד כלל ביטוח בחדש מאי 2013) וסיומה ביום מתן פסק דין, קיבלו מהנתבעות, שלא על פי פסק דין בעניינם, תגמולי ביטוח מבלי שאורפה להם ריבית כדין. כן נקבע כי לצורך מימוש פסק הדין וחישוב גובה הפיצוי לחברי הקבוצה בהתאם לעקרונות שנקבעו בפסק הדין החלקי, יש צורך במינוי מומחה וי' הגמול לתובעים המייצגים ושכר טרחה לבאי כוחם ייקבעו במסגרת פסק הדין הסופי.

בחדש מאי 2021 הגישו הנתבעות ערעור על פסק הדין לבית המשפט העליון.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

א1. תובענות מהותיות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה (המשך)

מס' ד"ר וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סכמים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
מס' 4 - מחוזי - ת"א	כלל ביטוח וחברות ביטוח נוספות	לסענת התובע, הנתבעות, גובות תשלום תת שנתיות, תשלום הנגבה בפוליסות לביטוח חיים בהן תעריף הביטוח נקבע בסכום שנתי אך התשלום מבוצע במספר תשלומים (להלן: "תת שנתיות"), בסכום החורג מן הסכום המותר, וזאת לסענתו במספר דרכים. גביית תת שנתיות ביחס ל"גורם הפוליסה", גביית תת שנתיות בשיעור הגבוה מן השיעור המותר לפי חוזרי הפיקוח על הביטוח, גביית תת שנתיות ביחס לרכיב החיסכון בפוליסות לביטוח חיים וגביית תת שנתיות ביחס לפוליסות שאינן ביטוח חיים.	החזר כל הסכמים שגבו הנתבעות שלא כדין, וכן א עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן ביחס לעריינים המפורטים בתביעה.	כל מי שהתקשר עם הנתבעות או מי מהן בחוזה ביטוח ושנגבה ממנו תשלום בגין מרכיב תת שנתיות בנוסבות או בסכום החורגים מהמותר.	הממונה הגיש את עמדתו בתיק, במסגרתה הוא קיבל את עמדת חברות הביטוח. בחודש יולי 2016 אישר בית המשפט את התביעה ייצוגית. הקבוצה שאושרה הנה כל מי שהתקשר עם הנתבעות או מי מהן בחוזה ביטוח ונגבה ממנו תשלום תת שנתיות ביחס לרכיבים הבאים: ביחס לרכיב החיסכון בביטוחי חיים מסוג "מעורב" שנמכרו על ידי כלל ביטוח בעבר, ביחס ל"גורם פוליסה" שהינו סכום חודשי קבוע המתווסף לפרמיה שמטרתו כיסוי הוצאות, וביחס לפוליסות בריאות, נסות, מחלות קשות, אובדן נושר עבודה וסיעוד ("רכיבי הגבייה").	בחודש פברואר 2010 הגיעו הצדדים להסדר דיוני לפיו יימחקו מהבקשה ומהתובענה טענות התובע לפיהן כלל ביטוח גבתה שיעור תת שנתיות גבוה מן המותר בקשר לפוליסות ביטוח שהונפקו לפני שנת 1992, וי כלל ביטוח גבתה שיעור תת שנתיות מקסימאלי גם כאשר מספר התשלומים היה נמוך משנים עשר תשלומים. בהתאם לכך, תוקן הסכום הנתבע מכלל ביטוח והועמד על כ-398.2 מיליוני ש"ח.
					החלטת בית המשפט ניתנה על אף עמדת הממונה על הביטוח שניתנה לבקשת בית המשפט כאמור. עילת התביעה שבגינה אושרה התובענה ייצוגית היא שלא כדין של תשלום תת שנתיות בגין רכיבי הגביה. הסעד המבוקש הוא החזר הסכמים שנגבו שלא כדין בשבע השנים שקדמו להגשת התובענה ואילך. דהיינו מינואר 2001 וצו עשה המורה לנתבעות לתקן את התהליכות.	

ביאור 7: התחייבויות תליות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

א1. תובענות מהותיות שהגשטן כתביעה "יצוגית אושרה (המשך)

תאריך

מטוס / פרטים נוספים

בחדש דצמבר 2016 הגישו הנתבעות

(המשטרה)

.4

התביעה כיאוגית ("ברע"י) ובחודש מאי 2018 קיבל בית המשפט העליון את הברע"י דן בה כערעור וניתן פסק דין המקביל את הערעור ודוחה בהתאם את התובענה. בחודש יוני 2018 הגישו התובעים בקשה לקיים דיון נוסף בפסק הדין. ביטח לחלק מהקבוצות בן.

בחודש יולי 2019 ניתנה החלטה המאשרת עריכת דיון נוסף בעניין זה, בהרכב מורחב של 7 שופטים.

בחדוש פברואר 2020, הוגשה לביית משפט העליון עמדה מטעם היועץ המשפטי לממשלה בהסגרת הדין הנוסף, לפיה היועץ המשפטי סבור שאין מקום להתערב בהכרעה שנקבעה בפסק הדין, המתבססת על אמוץ עמדתה הפרטנית של רשות שוק ההון.

בחו"ש יולי 2020 נערך הדיון הנוסף
וטרם התקבלה החלטת בית
המשפט.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

א1. תובענות מהותיות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה (המשך)

מס'ד וערכאה	נתביעים	טענות ועילות מרכזיות	סגרים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
מס'ד - 5/2011 מחוזי - מרכז	כלל ביטוח וחברות ביטוח נוספות	לסענת התובע, בביטוח חיים משולב בחיסכון, התביעות גבו ממבטוחים, ללא כל עיגון בפוליסות ובלא הסכמה, סכומי כסף העולים לעיתים כדי שיעור נכבד מן הפרמיה המשולמת על ידי המבטוחים והמכונים "גורם פוליסה" ואו "דמי ניהול אחריים" (להלן: "גורם פוליסה") שלא כדין ובהעדר הוראה חוזית מתאימה וזאת על אף שעקרונות הותר לנתבעות במסגרת חוזרי הממונה לגבות בפוליסות ביטוח חיים גורם פוליסה.	תשלום סכום הפיצוי/השבה השווה לסכום גורם הפוליסה שנגבה מחברי הקבוצה בפועל, בצירוף התשואה שנגמעה מהם ביחס לסכום זה בשל כך שהסכום שטונה מן הפרמיה עבור גורם הפוליסה לא חושקע עבורם ושינוי דרך הפעולה לעניין גביית גורם פוליסה.	כל מי שהיה בעל פוליסת ביטוח חיים משולבת תוכנית חיסכון ונגמבה ממנו סכום כלשהו כגורם פוליסה.	בחודש יוני 2015 הגישו לביית המשפט הסדר פשרה ובקשה לאישור, אשר לפיו אמורות היו הנתבעות לשלם סך של 100 מיליוני ש"ח בגין העבר (כאשר חלקה של כלל ביטוח מתנו הינו כ-26.5% מיליוני ש"ח) וכן ליתן הנוחה של 25% מהגביה העתידית בפועל של גורם הפוליסה.	תביעתם של התובעים היא בגין גורם הפוליסה שנגבה מהם משנת 2004 על פי הערכות והנחות שונות שביצע התובעים ביחס לגביית גורם פוליסה בשבע השנים שקדמו למועד הגשת התביעה על ידי הנתבעות והתשואות השנתיות הרלבנטיות, סכום התביעה לחברי הקבוצה, כנגד כל הנתבעות הוערך על ידי התובעים, נכון למועד הגשת התביעה, בסכום נומינלי של כ-2,325 מיליוני ש"ח. מתוך סכום זה מיוחס לכלל ביטוח, על פי חלקיה הנתען בשוק, סך של כ-662 מיליוני ש"ח.

"ההחלטה".

ביאור 7: התחייבויות תלזיות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

א. תובענות מהותיות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה (המשך)

תאריך

סכום התביעה

סטטוס / פרטים נוספים

הקבוצה המיוצגת

סעדים עיקריים

טענות ועילות מרכזיות

נתבעים

מס"ד וערכאה

5.

(המשך)

הסעדים הנתבעים, כפי שהוגדרו בהחלטת בית המשפט, הינם תיקון ההפרה על דרך של עדכון החיסכון הצבור לטובת המבוטחים בסכום החיסכון הנוסף שהיה נצבר לטובתם אילו לא היה נגבה גורם פוליסה או פיצוי המבוטחים בסכום האמור, וכן הפסקת גביית גורם הפוליסה מכאן ואילך. כן נפסק תשלום שכר טרחה לבאי כוח המייצגים וכן למתנגדים להסדר הפשרה ולבאי כוחם בסכומים שאינם מהותיים.

ככל שתאושר התובענה לגופה, פוטנציאל התביעה הכולל ביחס לרכיב החיסכון בפוליסות הרלבנטיות, מוערך בסך של כ-700 מיליון ש"ח עבור ארבע מן הנתבעות שהתקשרו בהסדר הפשרה (לרבות כלל ביטוח). בגין התקופה שנמשכת 2004 עד שנת 2012 (כולל) וזאת בהסתמך על אומדן המתבטט על הערכת בית המשפט שניתנה בהסתמך על חוות דעת הבודק שמנה מטעמו. סכום זה אינו מולל את התקופה שעד מועד קבלת ההחלטה וכן את סכומי הגביה בגין גורם פוליסה, אשר התקבלו משנת 2012 ואילך ואמורים להתקבל בעתיד. בחודש מאי 2017 הגישו הנתבעות בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט הן ביחס לאי אישור הסדר הפשרה והן ביחס לאישור החלקי של התובענה ייצוגית. בחודש פברואר 2019 משכו הנתבעות את בקשת רשות הערעור, על פי הצעת בית משפט העליון, ולפיכך ההליך מצוי בשלב ניהול התביעה בבית המשפט המחוזי. הצדדים מנהלים ביניהם הליכי גישור ובמקביל החלו הליכי הוכחות בפני בית המשפט המחוזי.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

א1. תובענות מהותיות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה (המשך)

מס'ד וערכאה	תביעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
מחוזי - מרכז	7/2014	לסענת התובע, כלל ביטוח גובה דמי ביטוח ביתר, בפוליסות חובה ואו צד ג' ואו מקיף מסוג "נהג נקיב" (להלן: "הפוליסה"), במקרים בהם הנהג הצעיר ביותר האצוי להשתמש ברכב דרך קבע (להלן: "הנהג"), עתיד להגיע במהלך תקופת הביטוח לגיל ואו לוותק נהיגה שהחל ממנו גובה כלל ביטוח דמי ביטוח מופחיתים (להלן בהתאמה: "גיל מזכרה" ו"ווותק מזכרה"). הפרשי האגודה וריבית כדון ממועד גביית היתר ועד למועד הפיצוי ואו ההשבה בפועל; לחייב את כלל ביטוח להשיב לחברי הקבוצה את מלאו התעשרותה של כלל ביטוח על חשבון חברי הקבוצות. להורות על מתן כל סעד אחר לטובת למבטוחים בפוליסות רכב מכל סוג שהוא, באופן יזום, פרטי מידע שונים.	להצהיר ולקבוע כי על כלל ביטוח לחשב את דמי הביטוח בגין הפוליסות כמפורט בבקשה; לחייב את כלל ביטוח בגילוי יזום של פרטי מידע שונים כמפורט בבקשה; לאסור על כלל ביטוח לגבות מן המבטוח האצאות מינהל או כל תשלום אחר בגין הנפקת תעודת ביטוח חובה חדשה, מקום בו ההנפקה החדשה נדרשת שלא באשמת המבטוח; לחייב את כלל ביטוח לפצות את חברי הקבוצות בגין הנזקים שנגרמו להם, בתוספת הפרשי האגודה וריבית כדון ממועד גביית היתר ועד למועד הפיצוי ואו ההשבה בפועל; לחייב את כלל ביטוח להשיב לחברי הקבוצה את מלאו התעשרותה של כלל ביטוח על חשבון חברי הקבוצות. להורות על מתן כל סעד אחר לטובת למבטוחים בפוליסות רכב מכל סוג שהוא, באופן יזום, פרטי מידע שונים.	כל מי שרכש ואו חידש ואו רכוש ואו יחדש את הפוליסה אצל התובע במהלך שבע השנים שקדמו להגשת התובענה ועד למועד מתן פסק דין סופי ואשר במהלך תקופת הביטוח הגיע ואו יגיע הנהג הצעיר ביותר האצוי להשתמש ברכב למדרגת גיל ואו לוותק נהיגה שהחל מהם הוא זכאי להפחית דמי הביטוח, כאשר בפועל לא קיבל את מלאו ההפחית לה היה זכאי וכן מי שנמנה על הקבוצה האמורה לעיל וביטוח המקיף ואו צד ג' של היו מסוג של "כל נהג".	בחדוש ינואר 2017 ניתנה החלטה על ידי בית המשפט הדוחה את טענות התובע, למעט ביחס לטענה בדבר קיומה של פרקטיקה נוהגת בדבר עדכון פוליסות והשבת דמי ביטוח עודפים, אשר ביחס אליה אושרה הבקשה לניהול התביעה ייצוגית. חברי הקבוצה כפי שנקבעו בהחלטה הינם: "מבטוחי המשיבה בביטוח רכב חובה, מקיף וצד ג' בשבע השנים האחרונות, אשר הגיעו במהלך תקופת הביטוח למדרגת הגיל ואו וותק הנהיגה, המזכרה בהפחתת דמי הביטוח, ואשר המשיבה נמנעה מלנהוג כלפיהם על פי הפרקטיקה הנוהגת, ואשר כתוצאה מכך לא קיבלו את ההפחתה." האצדים הגישו סיכומים במסגרת ניהול התביעה.	סכום התביעה הכולל בתביעה הוערך על ידי התובע בסך של כ-26 מיליוני ש"ח, הערכת הנזק במסגרת תצהירי עדות ראשית מועד התובע בתביעה הייצוגית עמדה על כ-100 מיליון ש"ח במצטבר בגין תקופה של 11 שנים.

בנסבות העניין.

ביאור 7: התחייבויות תלזיות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

א. תובענות מהותיות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
7.	11/2014 מחוזי - המחלקה הפלילית בר"א	בנק ירושלים בע"מ (להלן: " בנק ירושלים ")	למענת התובע כלל פיננסים בטוחה ניהול השקעות בע"מ ("כלל בטוחה") אשר התמזגה עם ולתוך בנק ירושלים, במובנה כמנהל תיקים, ביצעה עבור לקוחותיה עסקאות בייירות ערך של חברות מקבוצת אי די ב, וזאת תוך העדפה של האינטרסים שלה ושל חברות שונות בקבוצת אי די ב, על פני האינטרסים של לקוחותיה, וזאת בניגוד לדין. למענת התובע, כלל בטוחה הפרה את חובתה ליידע את לקוחותיה על ניגוד עניינים הקיים לה בביצוע פעולות כאמור ולקבל את הסכמתם.	ליתן צו כנגד כלל בטוחה למסור פרטים ונתונים אודות הנזקים שנגרמו (לטענתו) לכל אחד מחברי הקבוצה וכן להייב את בנק ירושלים לפצות את חברי הקבוצה במלוא נזקם, או לחלופין לקבוע סעד אחר לטובת חברי הקבוצה, כולם או חלקם.	כל מי שקיבל מכלל בטוחה שירותי ניהול השקעות, ובמסגרתם נרכשו לו נייירות ערך שהופקו על ידי חברות שנמנו על "קונצרן אי די ב" וזאת מבלי שהתקבל אישור מראש ביחס לכל עסקה וכתוצאה מהרכישה כאמור נגרם לו נזק. לענין זה התובע כולל בי"קונצרן אי די ב" את כל התאגידים שהוחזקו או נשלטו (במישרין או בעקיפין) על ידי אי די ב אחזקות ו-אי די ב פתח.	בחודש ינואר 2017 ניתנה החלטת בית המשפט המאשרת את ניהול התובענה ייצוגית כנגד כלל בטוחה, ובמקביל דחתה את הבקשה לאשר את התובענה כנגד נתבעים ששימו כדיקטורים בכלל פיננסים בטוחה, בטענה שהפרו את חובת ההירות כלפי חברי הקבוצה. חברי הקבוצה, כפי שנקבעו בהחלטה, הינם "כל מי שקיבל שירותי ניהול השקעות מחברת כלל פיננסים בטוחה ניהול השקעות בע"מ (מחוסלת עקב מיזוג) ("בטוחה") ובמסגרת ניהול התיקים רכשה עבורו בטוחה (או מי מטעמה) נייירות ערך. כהמדרתם בחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשידוק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשי"ב-1986 (להלן: " חוק הייעוץ ") שהנופקו על ידי איזה מן התאגידים אשר נמנו בעת הרכישה על "קונצרן אי די ב" (כהמדרתו להלן), מבלי שהתקבל אישור מראש ביחס לכל עסקה כאמור, וכתוצאה מהרכישה כאמור נגרם לו נזק." לענין זה הוגדר "קונצרן אי די ב": "כל התאגידים שהוחזקו או נשלטו במישרין או בעקיפין (ובכלל זה בשרשרת) על ידי החברות אי די ב חברה לאחזקות בע"מ (להלן: " אי די ב אחזקות ") ואי די ב חברה לפתוח בע"מ (להלן: " אי די ב פתוח ") לרבות אי די ב אחזקות ואי די ב פתוח. למען הסר ספק, נכללות בהמדרה זו כל החברות 'הבת', 'הנכדות' וה'נכדות' (וכן הלאה) של אי די ב אחזקות וכל תאגיד אחר המוחזק על ידי, במישרין או בעקיפין."	סכום התביעה האיש של התובע עומד על סך של כ-18,624 ש"ח. על פי כתב התביעה, הנזק הנוטע לכלל חברי הקבוצה אינו ניתן להערכה בשלב זה.

ביאור 7: התחייבויות תלזיות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)
א. תובענות מהותיות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה (המשך)

מס"ד	תאריך	תובע	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
8.	2/2014 מחוזי - ר"א	מנצלת את העובדה שהמבוטח אינו משלם במשך זמן מה את רכיב החיסכון בפוליסת ביטוח חיים, הכוללת רכיב חיסכון ורכיב ריסק, ומפרה באופן יסודי ובטוה את תנאי הפוליסה על ידי ביצוע שניוניים בפוליסה באופן חד צדדי (קיצור תקופת הפוליסה, הזנת מועד תחילת הביטוח והעלאת גיל המבוטח בתחילת הביטוח), ופועל יוצא מעלה את מחיר הפרמיה הראלית בניגוד לדין, על אף שהפרמיה עבור רכיב הריסק בפוליסה שולמה במלואה, בכך, לטענת התובע, מרמת כלל ביטוח למבוטחים נזקים בסכומים משמעותיים.	לחייב את כלל ביטוח דמי הפרמיה העודפים שגבתה עקב הזנת תחילת הביטוח עד למועד אישור התובענה ייצוגית בתוספת הפרשי הצמדה וריבית חוקית מקסימלית, לקבל צ' האוסר על כלל ביטוח להמשיך ולגבות פרמיות בשיעורים העולים על השיעור הנקוב בפוליסה, לחילופין, לחייב את כלל ביטוח בתשלום סכום ראוי והולם לטובת הציבור בכללותו בסכום השווה לדמי גביה שגבתה ולא הושבו למשלם בצירוף הפרשי הצמדה וריבית חוקית.	כל מי שהתקשרו ואו היו מבוטחים בפוליסת ביטוח חיים ואשר לא שילמו את רכיב החיסכון בפוליסה זו במלואו ממועד עריכת הפוליסה ועד למועד הזכאות לגמלה חודשית לפי הפוליסה ואשר נגבו מהם פרמיות עודפות שלא כדין עקב הזנת תחילת הביטוח.	בחודש דצמבר 2017 אישר בית המשפט את התביעה ייצוגית. הקבוצה שאושרה הינה כל מי שהתקשרו ואו היו מבוטחים בפוליסת ביטוח חיים הכוללת רכיב חיסכון ורכיב ריסק, ואשר לא שילמו את אחד הרכיבים בפוליסה במלואה ממועד עריכת הפוליסה ועד למועד הזכאות לגמלה חודשית על פי הפוליסה או עד לסילוקה או עד לפריעת הפוליסה, שלאגבהם, המשכבה "הזרה" קדימה את מועד תחילת הביטוח. התביעה אושרה בעילת של הפרת חוזה, הטעיה ועשיית עושר שלא במשפט.	הסעדים הנתבעים הינם השבה של סכומי פרמיה עודפת שגבתה כלל ביטוח, לגישת התובעים, מעבר לסכומים הנקובים בפוליסה, וכן צו האוסר על כלל ביטוח להמשיך ולגבות פרמיות שהשיעורים העולים על השיעור הנקוב בפוליסה.	ההליך מצוי בשלב ניהול התביעה.	הנתק הנתשן הכולל לכל חברי הקבוצה מכלל ביטוח מסתכם להערכת התובע בסכום של כ-20 מיליוני ש"ח.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

א1. תובענות מהותיות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה (המשך)

מס'ד וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
מס'ד-9 מחוזי-ירושלים	כלל ביטוח וחברת ביטוח נוספת	לסענת התובע, לאחר שנים בהן אמו המנוחה הייתה מבטחת בפוליסת ביטוח חיים קבוצתי, שמכרה כלל ביטוח לעמותת גמלאי קרן הפנסיה "נתיבי" - דרום ומרכז (להלן: "העמותה" ו"הפוליסה", בהתאמה), ושילמה פרמיות כסדרן, ביטלה כלל ביטוח באופן חד צדדי ושלא כדין את הפוליסה, בשל היות הפוליסה הפסדית, ונמנעה מלהחזיר את הפרמיות שגבתה. בנוסף, לסענת התובע, גבתה כלל ביטוח באופן בלתי חוקי פרמיות מהמבטחים בגין חודש יוני 2014, לאחר המועד בו הפוליסה בטלה.	לחייב את כלל ביטוח לשלם לכל אחד מחברי הקבוצה, אשר לא נהנו מפירות הפוליסה, את מלוא הפרמיות שגבמו מהם בגין הפוליסה במשך השנים בהן היו מבטחים, בתוספת ריבית והאגדה נכון.	כל מי שבטוח אצל כלל ביטוח בפוליסה, אשר בטלה ביום 2 למרס 2014, וכן כל המבטחים במסגרת הפוליסה אשר כלל ביטוח גבתה מהם פרמיה בחודש יוני 2014.	בחודש מאי 2019 דחה בית המשפט את הטענה ביחס להשבה של כלל ביטוח בפוליסה ביוזמת ששולמו בזמן הפוליסה לאורך השנים. בית המשפט אישר את התובענה ייצוגית כנגד כלל ביטוח ונגד העמותה בעילות של הפרת הוראות חוק חוזה הביטוח, תש"א-1981, תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (ביטוח חיים קבוצתי), תשי"ט-1999, הוראות הפוליסה וכן בעילה של רשלנות וקבע כי כלל ביטוח לא התריעה בפני המבטחים כנדדש על ביטול חוזה הביטוח וכי העמותה הפרה, בין היתר, את חובות הגאמנות והזהירות המוטלות עליה כ"בעלת הפוליסה". הקבוצה שאושרה הינה מוטיביהם של הגמלאים המבטחים בחוזה הביטוח הקבוצתי שנפטר מיום ביטול חוזה הביטוח ועד למועד סיום תקופת הביטוח הקבוצה בחוזה הביטוח (תקופה של שנתיים).	הנזק הנוטען הכולל לכלל חברי הקבוצה מכלל ביטוח מתבטע להערכת התובע בסכום של כ-90 מיליוני ש"ח.

הסעד הנתבע הוא תשלום תגמולי ביטוח לחברי הקבוצה. ההליך מצוי בשלב ניהול התביעה.

לעניין תביעה מאוחרת שהוגשה כנגד כלל ביטוח ונגד העמותה בשנת 2020 בגין אותה פוליסה ראה ביאור 7א(2)(3) להלן.

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

12.

תאריך

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תבעות ייצוגיות (המשך)

א. תבעות מהותיות שהגשטן כתביעה ייצוגית אושרה (המשך)

מס'ד וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
מס'ד 10	תאריך				עילות התביעה שהתביעה הייצוגית אושרה בגין היין הפרת חוזה הביטוח הסיעודי שהביאה לאי תשלום תגמולי ביטוח סיעודי או לתשלום תגמולי ביטוח סיעודי בחסר, עקב אי הכרה במבטחים כזכאים לניקוד בגין הפעולה של "שליטה על סוגרים": הסעד הנתבע הינו פיצוי חברי הקבוצה שלא קיבלו ניקוד בגין הפעולה של "שליטה על הסוגרים". ההליך מצוי בשלב ניהול התביעה. הצדדים מנהלים ביניהם הליכי גישור.	

ביאור 7: התחייבויות תלזיות ותביעות (המשך)
תובענות ייצוגיות (המשך)
א. תובענות מהותיות שהגשתן כתביעה ייצוגית אושרה (המשך)

מס"ד וערכאה	תאריך	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
מחוזי - מרכז	10/2016	כלל ביטוח	לטענת התובע, במסגרת התקשרות עם בעל פוליסה קבוצתית (קופת חולים) למכירת פוליסת ביטוח סיעוד קבוצתית, התחייבה כלל ביטוח להעניק למבוטחים בפוליסה הקבוצתית שיצרפו לפוליסה הפרטית, הנחה בשיעור 20% על הפרמיה ולא עשתה כן ("הפוליסה הקבוצתית").	השבת הסכומים שנגבו ביתר מחברי הקבוצה.	בית המשפט - מי שרכש החל מיום 30 לאוקטובר 2009 ועד ליום 31 בדצמבר 2018 פוליסת ביטוח סיעודי, פרטית של כלל ביטוח, שתקופת הזכאות בה היא לפיצוי כל החיים, בעת שהיה מבוטח בפוליסה הקבוצתית, וכלל ביטוח לא העניקה לו בפוליסת הפרט הנחה בגובה של 20% לפחות מהתעריף הנמון ביותר הנחה אצל כלל ביטוח במועד הרכישה בגין פוליסות פרט מקבילות לתוכנית שגוחרה על ידי המבוטח, למבוטח בגיל ובמצב בריאות דומה, ובלבד שאינו עולה על התעריף שאושר על ידי המאסדר.	בחודש ינואר 2021 אישר בית המשפט, באופן חלקי, את הבקשה. בקשת התובע הייצוגי לאשר את התובענה ייצוגית, גם בגין כל קבוצת מבוטחים המחזיקה בפוליסת סיעוד פרטית שתקופת הזכאות לפיצוי בה אינה לכל חיי המבוטח נדחתה. עילות התביעה בגין אושרה התביעה ליצוגית הינן הפרת הוראות הפוליסה הקבוצתית, עשית עושר ולא במשפט והסעד הנתבע הינו השבת סכומים שנגבו ביתר מחברי הקבוצה. ההליך מצוי בשלב ניהול התביעה.	התובע העריך בתביעתו את הנזק הנטען לכלל חברי הקבוצה בסך של 52 מיליוני ש"ח בגין נזק שנגרם לטענתו עד למועד הגשת הבקשה למיליוני ש"ח בגין הנזק שצפוי להגרם לחברי הקבוצה במהלך 10 השנים הבאות.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

2א. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות

מס'ד	וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
1.	7/2014	כלל פנסיה וגמל בע"מ וכן כנגד ארבע חברות מנהלות נוספות של קרנות פנסיה	לטענת התובעות, שתי עמותות הטוענות כי מטרותן היא סיוע לאוכלוסייה המבוגרת, הנתבעות העלו את דמי ניהול הנגבים מפנסיונרים של קרנות הפנסיה המנוהלות על ידן בשלב קבלת הקיצבה לדמי הניהול המרביים המותרים לגביה על פי הד"ן (0.5%) מהיתרה הצבורה, תוך ניצול היותם של הפנסיונרים "קהל שבו", וזאת בשעה שעמיתים פעילים משלמים בממוצע דמי ניהול נמוכים משמעותית. עוד נטען, כי הנתבעות אינן מגלות לעמיתיהן, כי מיד לכשיהפכו לפנסיונרים יועלו דמי הניהול שהם ישלמו לנתבעות לדמי הניהול המרביים.	לחייב את הנתבעות להשיב את דמי הניהול העודפים שנגבו מחברי הקבוצה שלא כד"ן בצירוף ריבית והאצדה, לחייב את הנתבעות להפחית את דמי הניהול הנגבים מן הפנסיונרים, כך שלא יעלו על דמי הניהול שנגבו טרם יציאתו של כל אחד מהם לפנסיה; לאסור על הנתבעות להעלות את דמי הניהול לעמיתים בסמוך לפני יציאתם לפנסיה.	כל מי שהוא עמית בקרן פנסיה חדשה מקיפה, המנוהלת על ידי אחת מהנתבעות, וזכאי לקבל פנסיות זקנה ואו יהיה זכאי לקבל בעתיד פנסיות זקנה.	בחודש ספטמבר 2015 הגישו התובעות תשובה לתגובת הנתבעות דמי הניהול שנגבו על לבקשת האישור ("תשובת התובעות") במסגרתה הועלתה, בין היתר, טענה חדשה, לפיה הנתבעות לא שלחו לעמיתיהן הודעה מקדמת על העלאת דמי ניהול נכדרש בהתאם ש"ת, דמי ניהול שגבו בעתיד על ידי הווגשה בחודש ספטמבר 2017 עמדת הממונה אשר קובעת, בין היתר, כי בהתאם להוראות הד"ן וחזר מחודש יולי 2014, ניתן היה לגבות בתקופת קבלת הקצבה דמי ניהול בשיעור הנמוך מ-0.5% וכי לנתבעות לא הייתה חובת מתן הודעה מגולגלת על העלאה בדמי הניהול עם הגיע העמיתים לגיל פרישה. ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	להערכת התובעות, ידי הניהול שנגבו על ידי הנתבעות שלא כד"ן מפנסיונרים קיימים נאמדים על סך של 48 מיליוני ש"ת, דמי ניהול שגבו בעתיד על ידי הנתבעות שלא כד"ן מפנסיונרים קיימים נאמדים בסך של 162 מיליוני ש"ת, ודמי ניהול שגבו בעתיד על ידי הנתבעות שלא כד"ן מפנסיונרים עתידיים בגין צברה שנעשתה עד היום נאמדים בסך של 2,800 מיליוני ש"ת. הסכומים האמורים נטענים ביחס לכלל הנתבעות.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

2א. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כ"יצוגיות" (המשך)

תאריך וערכאה	מס' ד"ר	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התיבה
11/2014 מחוזי - מרכז	2.	כלל ביטוח, תמורה סוכנות ליביטוח (1987) בע"מ (להלן: "תמורה") ונגד חברת ביטוח נוספת וסוכנות ביטוח נוספת	במחיר מלא, כך שאותו אדם מבטוח פעמיים, מהשקל הראשון בלב הנוגע לכיסויים החופפים בשתי הפוליסות.	לחייב את הנתבעות להשיב לחברי הקבוצה את הפרמיות העודפות ששולמו על ידי חברי הקבוצה במהלך שבע השנים שקדמו להגשת התביעה; ליתן צו המורה לנתבעות להביא צו בחשבון במסגרת מכירת הפוליסות את השווי הכלכלי של הפוליסות הבסיסיות ולגבות פרמיות אשר יביא בחשבון שווי זה; ליתן גילוי מלא ונאות למתקשרים למוקדים הטלפונים; לאפשר למחזיקי כרטיסי האשראי של ישראל ונאל להפעיל את הפוליסות הבסיסיות לא רק באמצעות מוקד טלפוני; לחילופין, להורות על כל סעד אחר לטובת הקבוצה, לרבות מתן הוראות בדבר פיקוח על ביצוע פסק הדין.	מחזיקי כרטיסי אשראי של ישראל ונאל אשר היה זכאי לקבלת ביטוח נסיעות לחו"ל ללא צורך בתשלום נוסף, ואשר רכש בשבע השנים האחרונות ביטוחי נסיעות לחו"ל מהנתבעים דרך המוקדים הטלפונים שהפעילו הנתבעות.	בחווד באפריל 2019 הגישו הצדדים בתקשה לאישור הסדר פשרה, בהתאם להסדר הפשרה, כלל ביטוח תעמדי לרשות חברי הקבוצה, כהגדרתם בהסכם הפשרה, מאגר מני ביטוח נסיעות לחו"ל ללא תשלום, אשר יהיו ניתנים לניצול בהתאם להוראות הסכם הפשרה, בחודש נובמבר 2019 הגיש היועץ המשפטי לממשלה התנגדות להסדר הפשרה שהוגש ביחס לחברת הביטוח הנוספת ובחודש דצמבר הודיע כי טעני ההתנגדות יפים גם להסדר הפשרה עם כלל ביטוח. בחודש אפריל 2020, ניתנה על ידי בית המשפט החליטה בבקשה לאישור הסכם הפשרה, לפיה, בעת הזו, בשם לב לסגירת שמי חלק ניכר ממדינות העולם ובכללן ישראל, עקב התפרצות וירוס הקורונה בעולם, לא ניתן לומר, כי פיצוי במונחי מני ביטוח נסיעה לחו"ל זו הדרך הוגנת להכרעה במחלוקת, בשלב זה, מבחינת חברי הקבוצה וזאת, מבלי לשלול את ההסדר לשעצמו כראוי, הוגן וסביר. על כן הצדדים התבקשו להידבר ביניהם ולהודיע לבית המשפט את עמדתם אשר להמשך.	

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

2א. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

תאריך וערכאה	מס'ד	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
7/2015 מחוזי - ת"א	3.	כלל ביטוח	לסענת התובע, כלל ביטוח מחשבת את הזכויות לתשלום גמלה ו/או היוון גמלה המגיעים למבוטחים, המקפאים את תשלום דמי הביטוח (במלואם או באופן חלקי) באופן זמני לתקופה מסוימת ו/או לא משלמים את דמי הביטוח במשך מספר חודשים, בניגוד להוראות הדיון, בניגוד להוראות הפוליסה ולנוסחה המחייבת לחישוב הגמלה הכלולה בפוליסה (להלן: "הנוסחה המחייבת"), כן נטען שכלל ביטוח מסרבת למסור למבוטחים מידעים.	לחייב את כלל ביטוח לחשב את הגמלה החודשית ו/או היוון הגמלה בהתאם להוראות הנוסחה המחייבת ולחייב את כלל ביטוח שכבר ניזוקו את הפרשי הגמלה או את הפרשי היוון הגמלה הפרשי שמגיעים להם בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כחוק. לחילופין, עותר התובע ליתן פסק דין הצהרתי, לפיו כלל ביטוח מפרה את הוראות הפוליסות.	לעניין הסעדים - הלא נסיים - כל מבוטחי כלל ביטוח, בעלי פוליסות דומות לפוליסות של התובע ("המבוטחים"), אשר בתקופה או תקופות מסוימות לא שילמו, באופן זמני, את דמי הביטוח על פי הפוליסה. לעניין הסעדים הנסיים: כל המבוטחים שהחלו לקבל מכלל ביטוח גמלה חודשית הנמוכה מהגמלה החודשית שהייתה משולמת בהתאם לנוסחה המחייבת וכן מבוטחים אשר בחרו בהיוון גמלה ואשר חישוב היוון הגמלה שלהם נמוך מהיוון הגמלה שהיה משולם בהתאם לנוסחה המחייבת.	בחודש יוני 2016 אושרה בקשתם המוסכמת של הצדדים להעברת הדיון למועב שדן בתביעה נוספת של התובע, המתוארת בסעיף (א) (א1) (8) לעיל, בנושא חישוב הזכויות בפוליסות ביטוח חיים, כאשר ש"ח.	הנזק הנוטען הכולל לכלל חברי הקבוצה מסתכם להערכת התובע בסכום שאינו פחות מ-25 מיליון ש"ח.
9/2015 מחוזי - ת"א	4.	כלל פנסיה ומל וכן כנגד ארבע חברות נוספות שהיון מנהלות של קרנות פנסיה	לסענת התובעים, עמיתים בקרנות הפנסיה שבניהול התובעות, מנגנון תגמול סוכנים ומחויבים בעמלות, בשיעור מתוך דמי הניהול הנגבים מהעמיתים, כפי שהיה נהוג אצל הנתבעות, מהווה הפרה של חובת הנאמנות כלפי העמיתים בקופות הגמל שבניהול הלא נסיים, ומביא לגביית דמי ניהול גבוהים מהראוי על ידי הנתבעות.	לחייב את הנתבעות לסנות את מנגנון תגמול הסוכנים ולהשיב לעמיתים את דמי הניהול שגבשו בתוך מתן עמלה לסוכנים הנגזרת ממגבר דמי הניהול.	ההליך מצוי בשלבי בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	התובעים מעריכים את הנזק לכלל חברי הקבוצה בסכום של כ-2 מיליארדי ש"ח, המשקף נזק בשיעור של כ-300 מיליון ש"ח לשנה מאז שנת 2008.	

ביאור 7: התחייבויות תלזיות ותביעות (המשך)

א. תביעות ייצוגיות (המשך)
ב. בקשות תלזיות לאישור תביעות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכא	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
5.	10/2015 מחז"ד - מרכז	כלל ביטוח	התבע מעלה טענות כנגד הגדרת "הנכות" בפוליסות נכות מתאונה אשר לטענתו יוצרת אי בהירות, וכן כנגד תנאי הפוליסה הדורשים קבלת הוכחה סבירה תוך שנה מתאריך התאונה ובהקשר זה נטען כי למרות שהחברה קיבלה "הוכחה סבירה" בדבר נותנם הצמיחה של מבטחים כתוצאה מתאונות שאירעו החל מחודש יוני 2009, היא שילמה להם תגמולי ביטוח מופחתים או שדחתה את תביעתם לתגמולי ביטוח בגין הנכות. עוד כוללת התביעה טענות בעניין שקילול שיעור נסיוות בתשלום תגמולי הביטוח במקרה ולמבטח ישי יותר מאשר נכות אחת וכן טענות בעניין שיעור תגמולי הביטוח ביחס להפרישי האמדה וריבית.	לח"ב את כלל ביטוח לשלם לחברי הקבוצה תגמולי ביטוח בגין נכות צמיחה כתוצאה מתאונה, לפי תנאי הפוליסה, וכן להורות לה לחדול מהתנהלותה המפירה.	כל מי שבטוח על-ידי כלל ביטוח בפוליסות נכות מתאונה אשר למרות שלכל ביטוח קיבלה "הוכחה סבירה" בדבר נותנו הצמיחה כתוצאה מתאונה שארעה החל מיוני 2009, היא שילמה לו תגמולי ביטוח מופחתים בגין נכותו או דחתה את תביעתו לתגמולי ביטוח בגין נכותו מחמת הסיבות המנויות בתובענה כולן או מקצתן.	בחדש יולי 2016, בעקבות הודעת התבע הייצוגי שהסכים לסילוק התביעה על הסף וחדר בו, סילק בית המשפט את התביעה על הסף. בחודש ספטמבר 2016, הוגש לבית המשפט העליון ערעור מטעם התובע הייצוגי כנגד פסק הדין אשר סילק את התובענה על הסף. בחודש נובמבר 2017 ביטל בית המשפט העליון את פסק הדין ככל שהדבר נוגע לסילוק התביעה על הסף והורה לתובע להגיש לבית המשפט המחז"ד הודעת הבהרה בשאלה מהן העילות שבעטין מתבקש ניהול התובענה, ואיזו מטענותיו של התובע מקיימת את דרישת העלה האישית והתבע הגיש הודעת הבהרה כאמור ובהודש אפריל 2018 הורה בית המשפט המחז"ד לתובע להגיש בקשה מתוקנת לאישור התביעה כייצוגית בעילות המסוימות שנקבעו על ידו. לאחר שבקשת ערעור שהגיש התובע לבית המשפט העליון על ההחלטה האמורה, נדחתה, הגיש התובע לבית המשפט בקשת אישור מתוקנת המתייחסת לעילות המסוימות שנקבעו על ידו. בית המשפט כאמור, החליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	המבקש מעריך את נזקה של הקבוצה על סך של 90 מיליון ש"ח.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תביעות ייצוגיות (המשך)

2א. בקשות תלויות לאישור תביעות מהותיות ייצוגיות (המשך)

מס'ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סכומים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
6	12/2015 מחוזי - ת"א	כלל ביטוח וחברת ביטוח נוספת	לטענת התובעים הנתבעות גובות ממבוטחים בפוליסות ביטוח חיים שהונפקו החל מ-1 באוגוסט 1982 ושבמסגרתן גבה רכיב תת שנתיות, כאשר הפרמיה משולמת לשיעורים במהלך השנה (להלן: "תת שנתיות"), שיעור ריבית אפקטיבי, הגבוה משיעור הריבית המזכיר, שהתיר ההמנונה על הביטוח לחברות הביטוח לגבות בגין רכיב תת שנתיות. לטענת התובעים גביה כאמור הינה בניגוד לדיון, לנהל ולמקובל בתחום הפיננסים ותוך התעלמות ממועד תשלום הפרמיות החודשיות ומכך שהפרמיה השנתית הולכת ופוחתת במשך השנה.	פסק דין הצהרתי, לפיו שיטת חישוב רכיב התת שנתיות בויכוח המבוטחים ברכיב התת שנתיות ועד למועד מתן פסק דין בתובעה, ולחילופין בשבע השנים שקדמו לתביעת התובע ועד למתן פסק דין בתובעה. לחילופין, עותר התובע ליתן פסק דין הצהרתי, לפיו שיטת חישוב רכיב התת שנתיות חייבה על ידי כלל ביטוח אינה חוקית או פסק דין הצהרתי אחר הנראה לביט המשפט נכון וצודק בסוביות העניין.	כל מי שמקבל ו/או בעל זכות לקבל קצבת נכות וכן כל מי שמקבל ו/או בעל זכות לקבל קצבת שאירים וכן כל מי שהוא עמית בקרן פנסיה המנוהלת על ידי הנתבעות והוא ידיו כתוצאה מגביית ניזוק כתוצאה מקצבת דמי הניהול בקשר עם קיצבאות הנכות והשאירים.	ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובעה ייצוגית.	הנזק הנוטע הכולל לכלל חברי הקבוצה מסתכם להערכת התובעים בסכום שאינו פחות מ-50 מיליון ש"ח.
7	2/2016 מחוזי - מרכז בלוד	כלל פנסיה ומל וארבע חברות מנהלות נוספות של קרנות פנסיה	לטענת התובעת, עמותה הטוענת כי מטרחה לפעול עבור אוכלוסיות חלשות ואנשים בעלי צרכים מיוחדים, הנתבעות גובות ממקבלי קיצבאות נכות ושאירים דמי ניהול בשיעור המזכיר המותר על פי דיון, תוך ניצול העובדה שאינם רשאים לנייד את כספיהם לקרן אחרת.	לחייב את הנתבעות להשיב לכל אחד ממקבלי קיצבאות הנכות ו/או השאירים את כל דמי הניהול שנגבו ו/או שייגבו מהם שלא כדין. בצירוף ריבית והצמדה, או לחילופין - להשיב לקרן הפנסיה את דמי הניהול שנגבו ו/או שייגבו שלא כדין ממקבלי קיצבאות הנכות ו/או השאירים ולבצע חלוקה צודקת והוגנת של הכספים.	ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התביעה ייצוגית.	הנזק הנוטע הכולל לכלל חברי הקבוצה מסתכם להערכת התובעים בסכום שאינו פחות מ-50 מיליון ש"ח.	

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תביעות ייצוגיות (המשך)

2א. בקשות תלויות לאישור תביעות מהותיות כייצוגיות (המשך)

תאריך מס'ד וערכא	נתבעים	טעות ועילול מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
8/2016	כלל פנסיה וגמל	עניין של חמשת התביעות בטענה כי הנתבעות גובות מעמדות בקרנות הפנסיה, בקופות הגמל תמך, בקרן ההשתלמות שבניהולן ובביטוחי מנהלים, נוסף על דמי הניהול, "הוצאות ניהול השקעות" (להלן: " הוצאות ישידות "), וזאת בהעדר הוראה חוזית המאפשרת להן לגבות הוצאות אלה וכלל ביטוח	התביעים בחמשת התביעות מבקשים להיב את הנתבעות להשיב את סכומי ההוצאות הישידות שנגבו מהם ביחד. בנוסף, חלק מהתביעים מבקשים להיב את הנתבעות בתוספת הפרשי התשואה שהיו מניבים הסכומים שנגבו ביחד אילו הושקעו בקרן הפנסיה וחלקם מבקשים להיב את הנתבעות בהפרשי ריבית שקלית כחוק מיום גביית היתר ועד התשלום בפועל.	העמידים בקרנות הפנסיה, בקרן ההשתלמות, בקופות הגמל "כלל תמך" שבניהולן של הנתבעות והמבוטחים בביטוחי מנהלים אשר נגבו מהם הוצאות ניהול השקעות בשבע השנים שקדמו להגשתה של התביעה הרלבנטית.	בחודש מאי 2018 הוגשו תשובות הרשות לשאלות שהופנו אליה במסגרת ההליכים (18-481), הרלוים מצויים בשלב בירור הבקשות לאישור התביעות כייצוגיות. יצוין כי בחודש מאי 2019 ניתנה החלטה בבית המשפט המחוזי מרכז המאשרת בקשה לאישור תביעה ייצוגית בעניין גביית הוצאות ישידות בפוליסות ביטוח חיים פרט ("החלטת האישור"). בהחלטת האישור נקבע שהעדר הוראה ברורה בפוליסה בדבר גביית ההוצאות הישירות הינה הסדר שלילי, ומשכך הנתבעות לא היו רשאיות לגבות הוצאות אלו. בחודש ספטמבר 2019 הוגשה לבית המשפט העליון בקשת רשות ערעור על החלטת האישור (להלן: " בקשת רשות הערעור ") ובחודש אוקטובר 2020 מסר היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו לפיה יש לאשר את בקשת רשות הערעור ואת הערעור לגופו, באופן שהחלטת האישור תבוטל, מנימוקים שפורטו בעמדת היועץ המשפטי (להלן: " עמדת היועץ "). המפיקים המוסדיים בקבוצה אינם צד להליך האמור. בחודש אוקטובר 2020 אורפו המבקשים בהלכים (18-481) ל לבקשת רשות הערעור.	בתביעה 1 המתייחסת לקרנות הפנסיה, סכום התביעה הייצוגית הועמד על סך של 341 מיליוני ש"ח בגין השנים 2009-2015 בתוספת הוצאות ניהול ההשקעות שגבתה הנתבעת מחברי הקבוצה בשנת 2016 ובתוספת התשואה שהיו משיגים הכספים שנוכו כהוצאות ניהול ההשקעות. בתביעה 2, המתייחסת לקרן ההשתלמות, סכום התביעה הייצוגית הועמד, על בסיס הערכה, על סך של 53 מיליוני ש"ח. בתביעה 3, המתייחסת לקופות הגמל תמך, סכום התביעה הייצוגית הועמד, על בסיס הערכה, על סך של 181 מיליוני ש"ח.
12/2016	בית הדין האזורי - ירושלים	בית הדין האזורי - ירושלים	בית הדין האזורי - ירושלים	בית הדין האזורי - ירושלים	בית הדין האזורי - ירושלים	בית הדין האזורי - ירושלים
7/2019	בית הדין האזורי - ת"א (5)	בית הדין האזורי - ת"א (5)	בית הדין האזורי - ת"א (5)	בית הדין האזורי - ת"א (5)	בית הדין האזורי - ת"א (5)	בית הדין האזורי - ת"א (5)

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

2א. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס'ד וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
מס'ד וערכאה (המשך)	תאריך	8.			בחודש פברואר 2020 חזרה בית הדין כי בירורה של בקשת האישור בתובענה 5 כנגד קרן הפנסיה עתודות יעוכב עד לאחר הכרעתו של בית המשפט העליון בבקשת רשות הערער. כן נקבע כי חרף עיכוב ההליך, עתודות תגיש את תשובתה לבקשת האישור, וזו הוגשה בחודש ביולי 2020.	בתובענה 4, המתייחסת לביטוחי מנהלים, סכום התביעה הייצוגית הועמד, על בסיס הערכה, על סך של כ-404 מיליוני ש"ח בתוספת הוצאות ניהול ההשקעות שח"בה הנתבעת את חברי הקבוצה בשנת 2016 וכן ריבית והצמדה.
					בחודש ספטמבר 2020 ניתנה החלטת בית הדין לפיה עמדת היועמ"ש תאורף להליך 1-4 ובהודש אוקטובר 2020 צורפה לבקשות האישור בתובענות 2 ו-3. כמו כן חזרה בית הדין כי בקשות אלו יעוכבו עד לאחר הכרעתו של בית המשפט העליון בבקשת רשות הערער.	בתובענה 5, המתייחסת לקרן הפנסיה המנוהלת ע"י עתודות, סכום התביעה הייצוגית הועמד, על בסיס הערכה, על סך של כ-41 מיליוני ש"ח.

ביאור 7: התחייבויות תלזיות ותביעות (המשך)

א. תביעות ייצוגיות (המשך)

2א. בקשות תלזיות לאישור תביעות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
9.	9/2016 מחוזי - ר"א	כלל ביטוח ושלש חברות ביטוח אחרות	לטענת התובעים, התביעות גבו וגובות, לכאורה, מן המבוטחים בפוליסות ביטוחי בריאות, פרמיות בגין כיסויים מיוחדים שהמבוטחים אינם זקוקים להם וי המשיבות מכרו למבוטחים, כביכול, במודע ובמכוון, פוליסות ביטוח בריאות הסוללות כיסויים אשר למבוטחים אין כל צורך בהם שכן הם מחזיקים בביטוח בריאות משלים מטעם קופת החולים אליה הם משתייכים, ואף התנו שירות בשירות, בהעדר אפשרות לרכוש פוליסה מצומצמת שתכלול רק כיסויים שאינם כלולים בביטוחי הבריאות המשלמים של קופות החולים, ובכך נוצר "כפל ביטוח".	החדר של סכומי הפרמיות העודפים שגבו שלא כדין לכאורה, צו עשה המורה לתביעות לשנות את דרך פעולתן כפי המתואר בתובענה וכן כל סעד נוסף אחר ככל שמצא בית המשפט לנכון בנסיבות העניין.	כל מי שמבטח או שהיה מבטח על ידי התביעות או מי מהן בפוליסות ביטוח בריאות אשר כוללת כיסויים חופפים, באופן מלא או חלקי, לכיסויים הכלולים בביטוחי הבריאות המשלמים של קופות החולים.	בחודש אוקטובר 2020 ניתן פסק דין במסגרתו דחה בית המשפט המחוזי את הבקשה לאישור התביעה כייצוגית. בחודש נובמבר הגישו התובעים ערעור לבית המשפט העליון על פסק הדין האמור והתביעות הגישו ערעור על אי חיוב התובעים בהוצאות.	כנס התביעה סכם הייצוגיות נגד התביעות הועמד על סך נומינלי כולל של 4.45 מיליארדי ש"ח. כאשר החלק של כלל ביטוח מתוך סך זה, כפי שחושב על ידי התובעים, הינו 995 מיליוני ש"ח.

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

תאריך

מס'ד	וערכאה	נתבעים	טענות וטענות מרכזיות	סעדים עקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	כיום התיבה
10.	4/2017	תמורה סוכנות לביטוח הארצי (1987) בע"מ (להלן: "תמורה")	למענה היתביעם. הנתבעות ספקן שירותים לענין הסדרת הפרשות הסוציאליות/פנסיוניות הן למעסיקים והן לעובדיהם. אולם גבו את התמורה מהעובדים בלבד בלא ידיעתם או הסכמתם. ובניגוד לחובות החלות עליון מסתו הדין.	לחייב את הנתבעות לפצות את חברי הקבוצה על הנזקים שנגרמו להם (כל אחת את חברי הקבוצה היליונוניים לה). או לחילופין ליתן כל סעד אחר לטובת הקבוצה.	כל מי שנמנה על מצבת לקוחות הנתבעות בזמן שהנתבעות ספקן למעסיקן שירותי ניהול הסדר פנסיוני, במשך תקופה שתחילתה שבע שנים קודם למועד הגשת הבקשה למועד ועד למועד בו החל המעסיק לשאת מאמצעיו בעלויות תפעול ההסדר הפנסיוני של העובד.	סכום התיבה בגין הנזק שנגרם לכל חברי הקבוצה, היום בסך כולל של כ-357 מיליוני ש"ח נגד כלל הנתבעות. ומתוך סכום זה כ-88 מיליוני ש"ח יוחסו לתמורה.	
		תמורה סוכנות לביטוח הארצי (1987) בע"מ (להלן: "תמורה")	למענה היתביעם. הנתבעות ספקן שירותים לענין הסדרת הפרשות הסוציאליות/פנסיוניות הן למעסיקים והן לעובדיהם. אולם גבו את התמורה מהעובדים בלבד בלא ידיעתם או הסכמתם. ובניגוד לחובות החלות עליון מסתו הדין.	לחייב את הנתבעות לפצות את חברי הקבוצה על הנזקים שנגרמו להם (כל אחת את חברי הקבוצה היליונוניים לה). או לחילופין ליתן כל סעד אחר לטובת הקבוצה.	כל מי שנמנה על מצבת לקוחות הנתבעות בזמן שהנתבעות ספקן למעסיקן שירותי ניהול הסדר פנסיוני, במשך תקופה שתחילתה שבע שנים קודם למועד הגשת הבקשה למועד ועד למועד בו החל המעסיק לשאת מאמצעיו בעלויות תפעול ההסדר הפנסיוני של העובד.	סכום התיבה בגין הנזק שנגרם לכל חברי הקבוצה, היום בסך כולל של כ-357 מיליוני ש"ח נגד כלל הנתבעות. ומתוך סכום זה כ-88 מיליוני ש"ח יוחסו לתמורה.	

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובעות ייצוגיות (המשך)

2א. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס'ד	תאריך	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
11.	9/2017	מחזי' - ירושלים	למענת התובעים, התביעות אינן מיישמות כנדרש את סעיף 25(ב) לחוק פסיקת ריבית והצמדה	סעד הצהרה ביחס להפרת הוראות הדין, פיצוי חברי הקבוצה בגין הנזקים, הנטענים, שנגרמו להם וחוב הנזקיות לתקן את מדיניותן מאז ואילך.	כל מי ששולמו לו על ידי התביעות סכומי כסף שנפסקו לזכותו על ידי רשות שיפוטית מבלי שהתווספו לתשלום הסכום הפסוק הפרשי הצמדה וריבית ואז ריבית ואז ריבית צמודה.	ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובעה כייצוגית. בחודש מרס 2021 הגישו הצדדים לאישור בית המשפט בקשה לאישור הסדר פשרה במסגרתו הוסכם בין היתר, כי התביעות, תתקנה את נוסח סטרי הסילוק בהם הן עושות שימוש, ככל שיש בכך צורך, כך שהמועד לתשלום תגמולי הביטוח יעמוד על 30 יום ממועד התקיימות התנאים לתשלום וכן הונבעות יכבדו קבלת שטרי סילוק בהתאם למנגנון להמצאת שטר סילוק שנקבע בהסכם הפשרה. תוקפו של הסכם הפשרה מותנה באישור בית המשפט אשר אין ודאות כי יתקבל.	סכום הנזק האיש היטען של התביעות כנגד כלל ביטוח היום 56,47 ש"ח. התובעים, בהעדר נתונים מדויקים במגע לנזק המצריפי של הקבוצה, מעריכים את הנזק בעשרות מיליוני שקלים לפחות אם לא יותר מכך.
12.	12/2017	מחזי' - ירושלים	למענת התובעים, התביעות הפרו בהתנהלותן את סימן ח' לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשי"ח-1998, מתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (הודעת מבטח בדבר מתן יחס שונה לאדם או בדבר סירוב לבטח), וחקיקות נוספים, מתן צו עשה לתביעות להפסיק להפלות את חברי הקבוצה ולקבוע נהלי עבודה ברורים באשר לטיפול יחידני ושוויוני ללא משוא פנים בבדלי מוגבלויות, מתן צו עשה שיורה לנתבעות לבטח באופן רטרואקטיבי את חברי הקבוצה, אשר ימצאו כשירים לקבלת ביטוח סיעודי לאחר הליך חיתום שוויוני בהתאם לנהלים כאמור לעיל.	מתן צו הצהרתי כי הנתבעות מסוג אוטוים אשר ביקשו להיות מבטחים בביטוח סיעודי אצל מי מהנתבעות וקבלו מהנתבעות יחס שונה ומפלה שלא כדין בשל היותם אנשים עם מוגבלות מבלי שההחלטה התבססה על נתונים סטטיסטיים, אקטואריים ורפואיים אמיןנים ורלבנטיים לסיכון הביטוחי המסוים ואז לא ניתן להם כל נזק על כך כמתחייב מחוק השוויון והוראות דין נוספות בנושא וזאת בשבע השנים שקדמו להגשת בקשת האישור.	אנשים עם מוגבלות מסוג אוטוים אשר ביקשו להיות מבטחים בביטוח סיעודי אצל מי מהנתבעות וקבלו מהנתבעות יחס שונה ומפלה שלא כדין בשל היותם אנשים עם מוגבלות מבלי שההחלטה התבססה על נתונים סטטיסטיים, אקטואריים ורפואיים אמיןנים ורלבנטיים לסיכון הביטוחי המסוים ואז לא ניתן להם כל נזק על כך כמתחייב מחוק השוויון והוראות דין נוספות בנושא וזאת בשבע השנים שקדמו להגשת בקשת האישור.	בחודש מרס 2020 נדחתה הבקשה לסילוק על הסף של קופות החולים, שהוגשה על ידי, הצדדים הגישו ערעור על ההחלטה כאמור, בין היתר, בקשר עם ההחלטה בבקשה לסילוק על הסף. ערעור הקופות על דחיית בקשתן לסילוק על הסף, נדחתה בחודש נובמבר 2020. ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובעה כייצוגית.	התובעים אינם מכמתים את הנזק לכלל חברי הקבוצה, ואת הנזק האיש לתובעים הם מעריכים בעשרות אלפי שקלים לכל תובע.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תביעות ייצוגיות (המשך)

2א. בקשות תלויות לאישור תביעות מהותיות כייצוגיות (המשך)

תאריך וערכאה	מס'ד	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
מחוזי - מרכז	13.	כלל ביטוח וחמש חברות ביטוח	לטענת התובעת, אמון הציבור, חברה לתועלת הציבור, הנתבעות נמנעות, שלא כדון, מלשלים למבוטחיהן ואו לצדדים שלישיים את רכיב המע"מ החל על עלות הנזקים כאשר הנזקים לא תוקנו בפועל.	לחייב את הנתבעות לשלם את רכיב המע"מ בישעור החל על סכום הנזק לחברי הקבוצה. סכום הנזק ול הצהיר כי הימנעות לקבוע מלשלים תגמולי ביטוח ואו שיפוי בגין רכיב המע"מ החל על תיקון בפועל נעשה הנזק לא ליתן צו עשה המורה בניגוד לדון: ליתן צו עשה המורה לנתבעות מעתה ואילך לכלול בתגמולי הביטוח שהן משלמות גם את המע"מ החל על עלות הנזק, וזאת גם אם הנזק לא תוקן בפועל, וכתוצאה מכך, גם במקרה שבו מקבל מבוטח או צד ג' תגמולי ביטוח ב"ערך שיפוי" ולא ב"ערך כינוי", לחייב את הנתבעות לשלם לו תגמולי ביטוח בגין מלוא הנזק לרבות המע"מ.	כל מבוטח ואו מוטב ואו צד ג', בכל סוג ביטוח שהוא, אשר במועד הגשת תביעת הביטוח לא תיקן את הנזק שתבע בגינו, ואשר קיבל מתברר הביטוח תגמולי ביטוח ואו שיפוי בגין הנזק מבלי שתגמולי הביטוח כללו את רכיב המע"מ החל על התיקון.	ההל"ך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובעה כייצוגית. יצוין כי תביעה ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית, באותה עילה, הוגשה בעבר נגד החברה ושלוש חברות ביטוח נוספות, והן נמחקו מטעמים דיוניים.	התובעת מעריכה שהפיצוי המגיע לחברי הקבוצה מכלל ביטוח בגין כל שנה היו בסך 17,732,580 ש"ח. התובעת עותרת לקבלת הפיצוי למשך התקופה שמאז 4 ליוני 2001 או לחילופין למשך תקופה של 7 שנים מאז מועד הגשת התביעה הקודמת או לחילופי חילופין למשך תקופה של 7 שנים ממועד הגשת התובעה דנן.
	14.	כלל פנסיה וגמל וחמש חברות ביטוח	לטענת התובעים, עמיתים בקרנות הפנסיה שבניהול הנתבעות, הנתבעות גובות דמי ביטוח שאירים מעמיתים המצטרפים לקרנות הפנסיה שבהנהלן, אשר אין להם שאירים, מבלי שהן פועלות באופן אקטיבי לגלות ולהסביר לעמיתים כאמור שעליהם להימנע מרכישת כיסוי ביטוחי לשאירים ותשלום עבורו, ומבלי שהן מבהירות לעמיתים שבהן ליותר על כיסוי ביטוחי לשאירים, בסמך לתום תקופת הזיכור, שהזיכור עומד לפקוע.	מתן צו עשה המורה לנתבעות, אשר צורף או הצטרף לקרן פנסיה המנוהלת על ידי מי מהנתבעות ואשר הקרן גבתה ממנו דמי ביטוח בגין ביטוח שאירים, למרות שאין לו שאירים, כמשמעות מונח זה בהוראות רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון.	ההל"ך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובעה כייצוגית. בחודש אוקטובר 2020 ניתנה החלטה המקבלת את בקשת המועצה הישראלית לצרכנות לצרף את עמדתה ולהצטרף להל"ך.	בכתב התביעה צוין שאין בידי התובעים להעריך כעת את שיעור הנזק המצטבר שנגרם לחברי הקבוצה כולה.	

ביאור 7: התחייבויות תלזיות ותביעות (המשך)

א. תביעות ייצוגיות (המשך)
בקשות תלזיות לאישור תביעות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
15.	8/2018	כלל ביטוח	לטענת התובע, כלל ביטוח שלמה למבטחים בפוליסות ביטוח מבטחים תשואה שהופקו בין השנים 1962 ל-1990 ("פוליסות מבטחות תשואה") ריבית בשעורים נמוכים מהשעורים שהיה עליה לשלם בהתאם לפרסום של רשות שוק ההון וחסכון (להלן: "רשות שוק ההון") ונתוצאה מכך התעשרה שלא כדין על חשבון המבטחים. כן נטען שכלל ביטוח לא שילמה למבטחים ריבית פיגורים במקרים של איחור בפידיין הכספים מפוליסות מבטחות תשואה.	תשלום ההפרש בין הריבית ששילמה כלל ביטוח בפועל למבטחים בפוליסות מבטחות תשואה עליו לשלם על פי פרסום פוליסות מבטחות תשואה שטרם נפדו בהתאם לשעור הריבית שפורסמו על ידי רשות שוק ההון. בנוסף עותר התובע לתשלום הצמדה וריבית פיגורים כדין במקרים של איחור בפידיין הכספים מנכס פוליסות מבטחות תשואה.	מבטחים בפוליסות מבטחות תשואה, אשר לא שולמה להם ריבית בגין פוליסות אלו בשעורים שפורסמו על ידי רשות שוק ההון וכן מבטחים בפוליסות אשר לא שולמה להם ריבית פיגורים כדין בגין איחור בפידיין כספי הפוליסות.	בחודש פברואר 2020 התקבלה עמדת רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון במסגרת ההליכים, אשר ככלל תומכת בעמדתה של כלל ביטוח, ועקרה כי התשואה שעל חברת הביטוח לתת למבטחי הניה כמוסכם בפוליסה ואין התחייבות של חברת הביטוח כלפי המדינה ליתן למבטחי תשואה, אשר חברה ביטוח כלפי המדינה ליתן רשות שוק ההון אף תמכה בעמדת ריבית בעת איחור בפידיין. ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התביעה כייצוגית.	התובע מעריך את גובה הנזק שנגרם לחברי הקבוצה בכ-75 מיליון ש"ח. הנזק האישי של התובע הוערך בסך של 21,605 ש"ח.
16.	11/2018	כלל ביטוח	לטענת התובעים, כלל ביטוח מפרה את חובתה החוזית על פי הפוליסה ומסרבת לשלם, לכאורה, למבטחיה בפוליסות ביטוח מקיף לכלי רכב שהינם מעל 3.5 טון, פיגור בריבית וריבית הערך הנגרמת לכלי הרכב עקב מקרה הביטוח, זאת על אף שהפוליסה מכסה את ה"נזק" הנגרם לרכב ותוך השפעה על השומות שנערכות על ידי שמאי הסדר.	סעד הצהרתי: חיובה של כלל ביטוח לשפות את כל מבטחיה אשר היו מבטחים בפוליסה ואשר לכלי הרכב שלהם נגרם ואין ייגורם נזק של ירידת ערך כל אחד הנראה לבית המשפט סעד אחר הנראה לבית המשפט נכון וצודק בנסיבות העניין.	כל מבטחי כלל ביטוח אשר רכשו ואין ירכשו מכלל ביטוח פוליסה לביטוח מקיף לכלי רכב שאינו עד 3.5 טון ואשר כתוצאה ממקרה ביטוח כהמדרתו בפוליסה נגרם ואין ייגורם לכלי הרכב שלהם נזק מסוג ירידת ערך.	ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התביעה כייצוגית.	התובע מעריך את גובה הנזק שנגרם לחברי הקבוצה בכ-75 מיליון ש"ח. הנזק האישי של התובע הוערך בסך של 21,605 ש"ח.

א. תובענות ייצוגיות (המש"ר)

2א. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כ"יצוגיות" (המשך)

תאריך

דוחות כספיים

ביאור 7: התחייבויות תלזיות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

2א. בקשות תלזיות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
19.	10/2019 מחוזי' ר"א	כלל ביטוח	לטענת התובע, כלל ביטוח גובה, שלא כדיון, פירשי האגודה וריבית בגין דמי ביטוח בפוליסות רכב רכוש, המשולמים במועדים הקבועים במפרט הפוליסה. לחילופין, נטען כי במידה ויקבע בית המשפט כי כלל ביטוח זכאית לגבות פירשי האגודה וריבית כאמור, אזי חישוב הפירשי האגודה המבוצע על ידי אינו כדיון, וכי הפירשי האגודה אמורים להיות מחושבים לפי השינוי בין המדד שפורסם לפי המאזן מבין 30 ימים מיום תחילת תקופת הביטוח או מיום הגשת החשבון בעד דמי הביטוח, ובין המדד ליום התשלום בפועל (להלן: "החישוב הנטען").	להשיב לחברי הקבוצה את הסכומים בגין החיובים ביתר, בצדק הפירשי האגודה וריבית ממועד נטילתם ועד השבתם.	כל מי שרכש מהתובעת פוליסה לביטוח רכב פרטי, ואשר במסגרת מפרט הפוליסה נקבע כי דמי הביטוח ישולמו על פי סכומים ומועדים שנקבעו, ושילומם במועדים כאמור, ולמרות האמור, כלל ביטוח חיבה אותו בהפירשי האגודה וריבית, וזאת בשבוע השנים שקדמו להגשת הבקשה. לחילופין, כלל שיקבע בית המשפט כי כלל ביטוח הייתה רשאית להוסיף פירשי האגודה וריבית ביחס לתשלומי דמי ביטוח, מבקש התובע להגדיר את הקבוצה אותה הוא מבקש לייצג כל מי שרכש מהתובעת פוליסה לביטוח רכב פרטי, ואשר במסגרת מפרט הפוליסה נקבע כי דמי הביטוח ישולמו על פי סכומים ומועדים שנקבעו, וחויב בהפירשי האגודה, אשר לא חושבו בהתאם לחישוב הנטען.	ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה. לאישור התובענה כייצוגית.	מוערך בסך שלא יפחת מ-5,000,000 ש"ח

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

2א. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

תאריך		מס' ד"ד	וערכאה	10/2019	נתיבים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
מחוזי - מרכז		20		כלל ביטוח	לסענת התובע, כלל ביטוח גובה בפוליסת ביטוח חיים דמי ביטוח הכוללים תוספת "תת שנתיות" בגין תשלום הפרמיה המבוצע בתשלומים חודשיים מבלי שהדבר סוכם וגולה באופן שרור ומפורש בפוליסה. בכך, לסענת התובע, מפרה כלל ביטוח את הוראות הפוליסה, הוראות חקיקה נוספות, ומטעה באופן שיטתי את המבטחים. בנוסף, טוען התובע כי דרישת התשלום של תוספת התת שנתיות הינה תנאי מקפח בחוזה אחיד.	מתי סעד הצהירתי המורה לכלל ביטוח לבטל את החיוב בגין תוספת "תת שנתיות" וכן לפצות את חברי הקבוצה, בשיעור הנזקים שנגרמו להם, ובכלל זאת להשיב לחברי הקבוצה את דמי הביטוח בגין "תת שנתיות" ששולמה על דם עובר למועד המשת התביעה. בנוסף עותר התובע להורות לכלל ביטוח לתקן את הדוחות השנתיים למבטחים ולשלוח להם דוחות הכוללים פירוט בדבר תוספת "התת שנתיות" שנגבית מהם ועתידיים להיגבות עד מועד סיום הפוליסה ולאפשר להם לבחור בין תשלום מראש של דמי הביטוח בכל שנה ללא תוספת ה"תת שנתיות" לבין תשלום דמי ביטוח חודשיים הכוללים את תוספת ה"תת שנתיות".	כל מבטח של כלל ביטוח שרכש ממנה פוליסת ביטוח חיים, במסגרתה חוייב לשלם דמי ביטוח הכוללים תוספת "תת שנתיות", מבלי שאיוון בפוליסה, באופן מפורש, כי הפוליסה כוללת תוספת "תת שנתיות" בגין תשלום הפרמיה בתשלומים חודשיים.	תקופת של הסדר הפשרה מותנה בקבלת אישור בית המשפט, אשר אין ודאות שיתקבל.	בחוזה אוקטובר 2020 הגישו הצדדים 1.8 מיליארד ש"ח לבית המשפט הסדר פשרה ובקשה לאישור (להלן: "הסדר הפשרה"). שיעקרו כי כלל ביטוח תשלח לחברי קבוצה מסויימים שהוגדרו בהסכם הפשרה מכתב המיידע אותם על גביית תוספת "תת שנתיות" ועל אפשרותם לשנות את מתכונת תשלום הפרמיה העתידית למתכונת תשלום שנתית. כן הוסכם, כי במסגרת הסדר הפשרה תשלם כלל ביטוח לתובעים ולבאי כוחם גמול ושכר טרחה.	כנס התביעה

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)
בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

תאריך

מס"ד וערכאה

נתבעים

טענות ועילות מרכזיות

סעדים עיקריים

הקבוצה המיוצגת

סטטוס / פרטים נוספים

סכום התביעה

21	11/2019	בית הדין האזורי לעבודה ב"ר"א	למענת התובע, כלל ביטוח גבתה דמי ניהול בפוליסות ביטוח חיים משולבות בחיסכון מסוג "משתתף ברווחים" שהופקדו לפני 12 בינואר 2004 (להלן: "הפוליסות הרלוונטיות") בשעורים החורגים מן המותר ללא בסיס חוקי ו/או חוזי.	סעד של השבת סכום דמי הניהול שגבו מחברי הקבוצה שלא כדין וכן צו עשה המורה לכלל ביטול לשנות את דרך פעולתה לעניין גבית דמי הניהול בפוליסות הרלוונטיות מכאן ואילך.	הניהול של כלל ביטוח מבטח של כלל ביטוח בפוליסות הרלוונטיות ואשר כלל ביטוח גבתה ממנו במהלך 7 השנים שקדמו למועד הגשת התובענה ועד ליום אישור התובענה כייצוגית דמי ניהול החורגים מן המותר על פי תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תנאים בחוזי ביטוח), תשמ"ב-1981 כנוסח דאז ו/או על פי הוראת הפוליסה.	ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה להליך מצוי בשלב כייצוגית.	התובע נמנע מלהעריך בשלב זה את הנזק המצטבר לכלל חברי הקבוצה.
----	---------	------------------------------	--	---	---	---	---

22	2/2020	מחוזי - מרכז	למענת התובע, כלל ביטוח השתמשה בלוחות תמורה מיושנים ולא עדכניים לחישוב הפרמיות בפוליסות ביטוח חיים באופן שאפשר לה לגבות מהמתחסים פרמיות הגבוהות מהפרמיות שהיה עליה לגבות, אם הייתה עושה שימוש בלוחות תמורה עדכניים, וזאת בניגוד להוראות הממונה ובניגוד לדין.	השבת מחברי הקבוצה בתוספת הפרשי האמדה וריבית כדין; וכן להורות לכלל ביטוח לעדכן לא לתת את לוחות התמורה בהתאם להנחיות ולהנחות שניתנו על ידי הממונה.	כל המבטחים או בעלי הפוליסות שבטוחו על ידי כלל ביטוח בפוליסות ביטוח חיים למקרה מוות (ריסק), ושללמו, לטענת התובע, פרמיות ביטוח גבוהות מהפרמיות שהיה עליה לגבות מהם, עקב השימוש שנעשה בלוחות תמורה מיושנים או לא עדכניים לצורך חישוב הפרמיות, וזאת החל מ-7 שנים לפני הגשת התובענה ועד אישור התובענה כייצוגית.	ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה להליך מצוי בשלב כייצוגית.	התובע נמנע מלהעריך בשלב זה את הנזק המצטבר לכלל חברי הקבוצה.
----	--------	--------------	---	--	--	---	---

ביאור 7: התחייבויות תלזיות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

2א. בקשות תלזיות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס'ד	מס'ד וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
23	2/2020 מחוזי - מרכז	כלל ביטוח ותברת	למענת התובעים, עקב "חוסר ידיעה" בשל אי המצאת פוליסה לביטוח תאונות אישיות לתלמידים ("הפוליסה") למבטוחים ונבי משפחותיהם ואי פרסומה של הפוליסה, מנגעים המבטוחים מלממש את זכותם לפיצוי מנכ" הפוליסה וגורמים להם נזקים.	מתן צווים נגד הנתבעות והתפסקות על הביטוח לגילוי מסמכים ונתונים, להורות על הארכת תקופת ההתיישנות, להורות על מינוי ועדה בהשתתפות גורמים בלתי תלויים שתסמך לדון ולהכריע בכל התביעות האישיות על פי הפוליסה למשך שלוש שנים בגין כל המקרים שקדמו ל-25 באוקטובר 2016 ("הועדה") וכן תוסמך לדון בשאלת מסירת הפוליסה; להורות על פרצדורה להעברת נטל הראיה; ליתן צו עשה המורה לנתבעות לפצות את התובעים בהתאם להחלטת הועדה; לפסוק פיצוי מיוחד לתובעים ושליט לבי"כ המייצגים.	הבקשה מסוגלת את התובעים להספיק תתי קבוצות, שעיקרן קולקמן: כל תלמיד בבית ספר או בגן במדינת ישראל אשר בוטח בפוליסת ביטוח תאונות אישיות על ידי הנתבעות ולא קיבל לביטוח פוליסת ביטוח תאונות אישיות החל משנת 2006 בספטמבר 2006 ואז כל תלמיד שעילת תביעתו נגד חברת הביטוח התיישנה; בנוסף, בבקשה מסוגלת תתי קבוצות נוספות בגין תלמידים, שנולדו אחרי 25 לאוקטובר 1995, ואשר בין גיל 3 לגיל 19 (תקופת לימודיהם בישראל החל מגן חובה ועד סיום לימודיהם בכתה י"ב או י"ג) עברו מקרה תאונה, וכתוצאה ממנה סבלו היזק גופני, ואשר לא קיבלו תגמולי ביטוח על פי הפוליסה, בחלוקה לתתי קבוצות, לפי סוגי הנזק, אשר פורטו במסגרת הבקשה:	ההליך מצוי בשלב ברור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. יצוין כי בקשות ותביעות דומות לבקשה ותביעה זו שהוגשו נגד כלל ביטוח נמחקו מטעמים דיוניים על ידי בית המשפט בחודש ינואר 2020. של כ-1.5 מיליארד ש"ח המיוחס לשרתי הנתבעות בגין פגיעה באוטונומיה.	התובעים מעריכים את הנזק הנתען נגד כלל ביטוח בסכום של כ-1.4 מיליארד ש"ח, בתוספת סכום נזק של כ-1.5 מיליארד ש"ח המיוחס לשרתי הנתבעות בגין פגיעה באוטונומיה.

ביאור 7: התחייבויות תלזיות ותביעות (המשך)
א. תובענות ייצוגיות (המשך)
ב. בקשות תלזיות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד וערכאה נתבעים טענות ועילות מרכזיות סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
תאריך מס"ד וערכאה נתבעים טענות ועילות מרכזיות סעדים עיקריים	בנוסף, תת קבוצת ילדי 1974 עד 1995 - שחבריה הם אנשים ו/או הורים ו/או יורשיהם שנולדו ו/או למדו בישראל בין השנים 1974 ל-1995 ואשר נפצעו או נהרגו לאחר שנת 1992 ושללא תבעו כי לא ידעו על הפוליסה והיקפה; ונתת קבוצת כל המבוטחים - כל התלמידים והורים מאז ספטמבר 1992 ועד 18 בספטמבר 2016 בחלוקה ליתתי קבוצות לפי עליות הנזק כפי שפורטו בתביעה.		

23

(המשך)

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תביעות ייצוגיות (המשך)

א. בקשות תלויות לאישור תביעות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס'ד"מ	וערכאה	נתביעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
24	3/2020	בית הדין האזורי לעבודה בר"א	מפרה באופן שיטתי את הוראות הדין בכך שהיא גובה דמי ביטוח שלא כדון בגין ביטוח "ריסק זמני" (תשלום עבור כסוי ביטוחי במצבים שבהם נפסקות הפקדות השוטפות לפוליסת חיסכון ששללביס בה רכיבי ביטוח) באמצעות ניכוי מסכום החיסכון האבור, בסכומים מופרזים, תוך הקטנת סכום החיסכון האבור, מבלי לידע את המבוטחים מראש אודות עריכת ביטוח ה"ריסק זמני", תנאיו ותעריפיו ותוך הפרת החובה לשלוח למבוטחים דפי פרטי ביטוח מעודכנים במעד או בכלל.	(1) השבת כל הכספים שגובו מהמגבירה ו/או בדרך אחרת בגין כל התקופה שלאחר הפסקת עבודה (למעט במקרים בהם המבוטח ביקש בכתב לרכוש את הכיסויים הביטוחיים). לחילופין, השבת כל הכספים שגובו בגין התקופה שלאחר 3 או 5 חודשים מתום סיום העסקתם, בהתאם להסדר התחיקתי הרלבנטי לתחילת תקופת ה"ריסק זמני" (להלן: " תקופת הריסק הזמני האוטומטי "), ובמקרים של "קור דמי הביטוח, השבת דמי תקופת ה"ריסק הזמני" בגין האוטומטי. (2) איסור על עריכת ביטוח "ריסק זמני" לתקופה העולה תקופת הריסק הזמני האוטומטית, למעט מבטחים שביקשו זאת בכתב. (3) חיוב כלל ביטוח בהשבת דמי הביטוח העודפים ממבוטחים שגבו מהם דמי ביטוח בכפל (בגין חודש החזרה לעבודה); (4) הוראות שונות שענינן התנהלות עתידית (לרבות איסור "קור פרמיות, מתן הודעות מראש בדבר רכישת ריסק זמני ועוד).	הקבוצה המיוצגת לעניין הסעדים שאינם כספיים הינה כל המבוטחים בקופות המגל או בתכניות ביטוח במסגרתן מופקדים כספי מעסיקים ו/או עובדים עבור ביטוח אובדן כושר עבודה ו/או ביטוח למקרה מוות או כל סיכון ביטוחי אחר.	ההליך מצוי שלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	הייצוגית מוערך בהערכה שמרנית, לטענת התובע, בלא פחות מ-7 מיליון ש"ח לשנה. לטענת התובע, אין להחיל התיישנות כלשהי על התביעה. לחילופין, התביעה לסעדים כספיים חלה החל מ-7 שנים לפי הגשת התובענה, שהוגשה בשנת 2020, ועד אישור התובענה כייצוגית.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)
א. תובענות ייצוגיות (המשך)
2א. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
25.	4/2020 בית המשפט המחוזי תל אביב	כלל ביטוח 12-1 ביטוח	לטענת התובעים, יש לחייב את המשיבות לפצות את חברי הקבוצה ולהטיב את מלוא נזקייהם בגין פרימיית עודפת ששולמה ועודת משולמת בגין ביטוחי רכב, עקב צמצום דרמטי בשמוש ברכבים בתקופת מגפת הקורונה (Covid 19) והפחתת מהותיות ברמת הסיכון.	פיצוי חברי הקבוצה, הטבת מלוא נזקייהם. מתן צו עשה המורה על התאמת הגבייה לסיכון לו חשופות המשיבות בפועל בתקופה הקובעת ואו מתן פסק דין הצהרתי הקובע כי הפחתת מהותיות בשמוש ברכב בנסיבות דוגמת מאורעות התקופה הקובעת מחייבת וסימונה במועד הסרה מלואה ומוחלטת של הגבולות התנועה שהוטלו על תושבי ישראל עקב יוריס הקורונה.	כל מי שהיה מבוטח אצל אחת או יותר מהמשיבות בביטוח חובה ואו ביטוח מקיף ואו ביטוח צד ג', במהלך התקופה או בחלקה, שתחילתה ביום 8 במרס 2020 וסיומה במועד הסרה מלואה ומוחלטת של הגבולות התנועה שהוטלו על תושבי ישראל עקב יוריס הקורונה.	החליף מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובענה ייצוגית. בחודש פברואר 2021, הורה בית המשפט לאחד את הבקשה לאישור תובענה ייצוגית זו, ביחס לביטוחי רכב חובה ורכוש, עם בקשה לאישור תובענה ייצוגית נפרדת, העוסקת בעילות דומות, שבה כלל ביטוח (למעט אחת) בסכום של כ-1.2 מיליארדי ש"ח. לחילופין, לגבי 8 מהתברות התובעות (שכלל ביטוח אינה ביניהן). נטען כי הנזק הינו כ-720,000 ש"ח. המבקשים מציינים כי הנזק ממשיך להצטבר כל עוד לא תופסק הגבייה.	

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

2א. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס'ד" וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
26	כלל ביטוח	לטענת התובעים, יש לחייב את המשיבות להשיב למבוטחין חלק מדמי הביטוח ששולמו להן בגין הפחתה משמעותית בסיכון עקב מגפת הקורונה (Covid 19). פוליסות רכב חובה, פוליסת רכב וכוש מקיף או צד שלישי ופוליסת ביטוח תכולת דירה מפני גניבה.	חייב כל אחת מהמשיבות בהשבת דמי הביטוח שנגבו על ידן ביתר כתמאזה מהפחתה בסיכון הטמון בפוליסות הביטוח מושא בקשת האישור והתובענה הייצוגית, וכן השבת כל סכום נוסף שייגבה על ידן לאחר הגשת בקשת האישור ועד לאישורה על ידי בית המשפט והפועלת מגבלות התנועה ו/או עד לביטול מגבלות התנועה והפעילות, לפי המוקדם, באופן בו תשוב רמת הסיכון לרמתה עובר לשינוי הנסיבות אשר הוביל להפחתת הסיכון לאמור.	כל מי שהתקשר עם כלל ביטוח, בחוזה ביטוח חובה לרכב ו/או חוזה ביטוח מקיף לרכב ו/או חוזה ביטוח צד שלישי לרכב ו/או חוזה ביטוח תכולת דירה, שבמועד הקובע להגשת בקשת האישור והתובענה הייצוגית, קרי ביום 19 במרס 2020, החזיק באחת או יותר מפוליסות הביטוח האמורות ואשר לנוכח ההפחתה בסיכון הקשור בכל אחת מהפוליסות האמורות, לא קיבל מכלל ביטוח חזר בפועל ו/או לא קיבל הודעה על החזר עתידי ו/או זיכוי בגין דמי ביטוח ששולמו על ידו ביתר לנוכח ההפחתה בסיכון מפורט בבקשת האישור.	ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובענה ייצוגית בחודש פברואר 2021, החליט בית המשפט כי ביחס לכלל ביטוח וליתר הנתבעות (למעט אחת), תסולק התביעה והבקשה שלצידה בעניין ביטוחי הרכב זו תידון במסגרת הבקשה המתוארת בסעיף א (א25) לעיל, ותיוותר לעניין ביטוח הדירה בלבד.	התובעים מעריכים את הנזק הנוטע כנגד כלל ביטוח בגין תקופה של חודש, החל מיום 19 במרס 2020 בסכום של כ-76 מיליוני ש"ח, ולכל המשיבות יחדיו בסכום של כ-886 מיליוני ש"ח.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

2א. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

תאריך וערכא	מס'ד	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
4/2020	27	כלל ביטוח	לטענת התובעים, יש לחייב את המשיבות לפצות את חברי הקבוצה ולהיטיב את מלא נזיקיהם בדמות פרמיה מלא נזיקיהם בדמות פרמיה עודפת ששולמה ועודה משולמת בגין ביטוח מקיף לבתי עסק (לרבות חנויות, משרדים, בתי מלאכה, מפעלים, קניונים, מלונות, מסעדות, בתי קולנוע, מתקני ספורט וכו'), עקב צמצום דרמטי בפעילות בתי העסק בעקבות החלטות הממשלה לצמצום הפעילות נוכח מגפת הקורונה (Covid 19) והפחתה מהותית ברמת הסיכון לזיהום המשיבות בהתאם.	פיצוי חברי הקבוצה, הטבת מלא נזיקיהם, מתן פיצויה המורה על התאמת הגבייה לסיכון לזיהום המשיבות בפועל בתקופה הקובעת ו/או מתן פסק דין הצהרתי הקובע כי הפחתה מהותית בפעילות בתי העסק, בסביבות דוגמת מאורעות התקופה הקובעת, מחייבת התאמה (הפחתה) של הפרמיה.	כל מי שהיה מבטוח אצל אחת או יותר מהמשיבות בביטוח עסקי הכולל ביטוח אחריות מעבידים ו/או צד ג' בתקופה שבין 15.3.2020 ועד להסרה מלאה ומוחלטת של ההגבלות שהוטלו על תושבי ישראל עקב וירוס הקורונה.	ההליך מצוי בשלב בירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	התובעים מעריכים את הנזק הנוטע כנגד כלל ביטוח בגין התקופה מיום 15 במרס 2020 ועד ליום 30 לאפריל 2020 בסכום של 12.14 מיליוני ש"ח, ולכל המשיבות יחדיו בסכום של כ-81.37 מיליוני ש"ח. המבקשים מציינים כי הנזק ממשיך להצטבר כל עוד לא תופסק הגבייה.
4/2020	28	כלל ביטוח	לטענת התובעים, הגבלות מספקות, כביכול, ללקוחותיהם שמשות חלופיות שאינן מקוריות ואינן נושאות תו תקן, וזאת בניגוד להתחייבויותיהם כלפי לקוחותיהם בהסכמים עמים.	התובעים מבקשים, כביכול, להחליף את השמשה שלהם להחלפתה בכלי הרכב שלהם בשמשה מקורית. פיצוי כספי בסך 500 ש"ח לכל לקוח שזכה בגין הטורח הכרוכה בביצוע ההחלפה; השבה לכל קבוצת הלקוחות שאוחז ואוחזים בפוליסה המוללת כיסוי לשכר שמשות - של שווי החיסכון שחסכו המשיבות במסגרת ההתקשרות שלהם עם מתקני השמשות, שהורשו להתקין שמשות חלופיות שאינן נושאות תו תקן ואינן מקוריות.	כל לקוח של הנתבעות, שאיחז או אחז בכתב כיסוי, בו קיימת התחייבות של כל אחת מהן לספק לקוח שמשה חלופית נושאת תו תקן או לקוח של הנתבעות, שאיחז או אחז בכתב כיסוי, בו קיימת התחייבות של כל אחת מהן לספק לקוח שמשה חלופית, אשר השמשה שסופקה לו אינה מקורית.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	התובעים לא ממתינים את הנזק הכולל הנתבע עבור כלל חברי הקבוצות אותן הם מבקשים לייצג, אך הם מעריכים כי הוא עולה במידה ניכרת על סך של 2.5 מיליוני ש"ח.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תבענות ייצוגיות (המשך)

2א. בקשות תלויות לאישור תבענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

תאריך וערכאה	מס'ד	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
7/2020 בית המשפט המחוזי מרכז	29.	כלל ביטוח 4-1 חברות ביטוח נוספות	לטענת התובעים, התביעות אינן מפחיתות, ללאור, את פרמיות הביטוח למבוטחים שנקבעו להם החרגות בקין מצב רפואי קיים, על אף שההחרגות מפיחיתות, על פי הנתען, את הסיכון הביטוחי ביחס לסיכון בפוליסות ביטוח של מבוטחים שלא נקבעו להם החרגות דומות.	פיצוי/השבה של כל הסכמים שנגבו ביחד מהמבוטחים הנכללים בקבוצה, לפי הטענה, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כדין וכן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן.	כל מי שבוטח במהלך התקופה שתחילתה 7 שנים קודם ליום המשת התבענה זו וסיומה ביום אישורה של התבענה כייצוגית, על ידי אחת או יותר מהנתבעות, בפוליסת ביטוח מסוג נכות, סיעוד, חיים, אובדן כושר עבודה, תאונות אישיות, בריאות (לרבות מחלות קשות, ניתוחים בארץ או בחו"ל, השתלות בארץ או בחו"ל, תרופות, טיפולים אמבולטוריים או כל יסודי רפואי אחר) שקיימת בה חחרגה בפוליסה. לעניין זה "החרגה" - תניה בפוליסה הקובעת שאירוע/פיגוע/מחלה או כל סיכון שהתמשש אשר נבעו ו/או היו קשורים למצב רפואי קיים של המבוטח ביום רישת הפוליסה אינם מכוסים על פי הפוליסה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התבענה כייצוגית.	התובעים מעריכים כי סך הנזק הכולל של חברי הקבוצה ביחס לכלל הנתבעות היינו בסך של 1.9 מיליארד ש"ח, כאשר הם מצינים כי חלקה של כל אחת מהנתבעות הוא בהתאם לפלח השוק של תחום ביטוחי הבריאות והחיים לפי פרסומי הממונה על שוק ההון.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המש"ר)

2א. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כ"יצוגיות" (המשך)

תאריך	מס'ד	וערכאה	נחבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	כנס התביעה
7/2020	בת	המשפט המחוזי	כלל ביטוח	לטענת החובע כלל ביטוח מיישמת שלא כדיון חריג בפוליסה הקובע כי מקום בו למבוטח היה מום רפואי שאובחן ותועד ב-12 החדשים הראשונים לחייו יישללו ממנו תגמולי הביטוח הסיעודי (להלן: "סעיף ההחרגה"). לטענת החובעים, כלל ביטוח דוחה תביעות לתגמולי ביטוח סיעודי גם במקרים בהם המום לא אובחן ולא תועד וכן טוענים כי לא היה מקום לכלול מלכתחילה את סעיף ההחרגה בפוליסה.	סעד הצהרתי הקובע כי סעיף ההחרגה בטל ולחלופין סעד הצהרתי הקובע כי פרשנות כלל ביטוח להוראת סעיף ההחרגה, לפיה ניתן מסווג הסעיף להחרג את זכאותם לקצבה גם של קטינים שלא אובחנו באבחנה רפואית מתועדת בטרם מלאו להם 12 חודשים. בטלה. בנוסף, סעד הדרוש פיצוי נסיי בגין מלאו המקרים הממוניים והלא ממוניים בתוספת רכיב והצמדה כדיון.	כל המבוטחים בביטוחים הסיעודיים של כלל ביטוח אשר מתנקזימים בהם התנאים לקבלת גמלת ביטוח סיעודי. ואשר דחו על יסוד סעיף החרגה בשל מום מולד או מחלה מלידה או מחלה שאובחנה בשנת החיים הראשונה; ובתוכה: קבוצה א' - מי שאירע להם אירוע ביטוח ותביעתם נחתה על יסוד הנימוק שהתקיימו בשנת חייהם הראשונה תסמינים שיכולים היו להביא לאבחון מתועד ב-12 חודשים הראשונים לחייהם וכן כל מי שהיו זכאים לקבלת הקצבה אך נוכח המדיניות האמורה של כלל ביטוח לא פנו בדרישה לקבלה; קבוצה ב' - מי שאירע להם אירוע ביטוח ותביעתם נחתה בשל קיומה של אבחנה רפואית מתועדת ב-12 החודשים הראשונים לחייהם וכן כל מי שהיו זכאים לקבלת הקצבה אך נוכח קיומה של אבחנה כאמור לא פנו בדרישה לקבלתה.	החל"ך מצוי בבירור הבקשה לאישור התבעה כיוצאת.	התובעים אינם נוקבים בסכום הנזק הטולל של חברי הקבוצה אך מעריכים אותו בסכום העולה על 2.5 מיליוני ש"ח.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

2א. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

מס"ד	מס"ד וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סכמים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
31	8/2020 בית המשפט המחוזי ירושלים	כלל ביטוח ועמות גמלאי קרן הפנסיה "נתיב" - דרום ומרכז (להלן: "העמותה")	לסענת התובעים, כלל ביטוח ביטלה באופן חד צדדי ובלתי מוסרי את פוליסת ביטוח חיים קבוצתי, שמכרה לעמותה (להלן: "הפוליסה"), מבלי להודיע למבוטחים אודות הרצון לבטל ואו לא להאריך את הפוליסה, בניגוד לחובתה בדיון.	הסעד לו עותר התובע הינו, בין היתר, לחייב את כלל ביטוח להחיות את הפוליסה ולחילופין, לשלם למטביהם של חברי הקבוצה את מלוא הפרמיות שנגבו מהם בגין הפוליסה במשך השנים בהן היו מבוטחים, בתוספת ריבית והצמדה כחוק. לחייב את כלל ביטוח לשלם לכל מהמבוטחים פיצוי בגין פגיעה באוטונומיה הצרכנית שלהם.	כל מי שבטח אצל כלל ביטוח בפוליסה, אשר בוטלה ביום 1 למאי 2014.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. יצוין, כי בקשר עם הפוליסה, הוגשה נגד כלל ביטוח ונגד האישור תובענה בקשה קודמת לאישור תובענה כייצוגית שאושרה, (לעניין זה ראה סעיף 9(א) לעיל (להלן: "התובענה הקודמת").	הנזק הנוטען הכולל לכלל חברי הקבוצה מכלל ביטוח מסתכם להערכת התובע בסכום של כ-33 מיליון ש"ח מתוכם סכום של 3 מיליון ש"ח בגין נזק שאינו ממוני.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

2א. בקשות תלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות (המשך)

תאריך מס"ד וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
32. בית המשפט המחוזי חיפה	כלל ביטוח	לטענת התובעת, כלל ביטוח אינה פועלת בהתאם להחמ"ב ויוזמה ונוהגת להשיב למבוטחיה סכום הגמון משמעותית מהסכום אשר התחייבה לו במסגרת יישום של "סעיף בונוס העדר תביעות", בפוליסות בריאות שנמכרו על ידי כלל ביטוח בעבר, אשר מקנה למבוטח זכות להחזר של חלק מדמי הביטוח ששילם במקרה של העדר תביעות במשך תקופה שנקבעה בפוליסה.	הסעד לו התובעת עותרת, בין היתר, לחייב את כלל ביטוח לפצות את כל אחד מחברי הקבוצה הזכאים לבונוס העדר תביעות בגין החלק היחסי של דמי הביטוח, שלא הוחזר להם בצ'ק ריבית והצמדה.	כל מבטחי כלל ביטוח בראות פרטי וקבוצתי, בכלל פוליסות הבריאות ובכללן ביטוח אחריות מורחבת וביטוח אחריות מלאה ובשנייה שמות הפוליסות לאורך השנים, הכוללות סעיף 'בונוס העדר תביעות', אשר לא תבעו ואו נמנעו מלתבוע פיצוי במשך 3 שנים או כל תקופה אחרת על-פי הפוליסה, והיו זכאים להשבה של 10% מדמי הביטוח ששולמו או אחוז השבה אחר על פי תנאי הפוליסה וקיבלו סכום הגמון מהסכום המגיע להם על פי תנאי הפוליסה, במהלך תקופת התובעה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	הנתק לחברי הקבוצה כולה מערך על ידי התובעת בסכום כולל של 33,575,080 ש"ח בשבע השנים שקדמו להגשת התובעה.
33. בית המשפט המחוזי מרכז	כלל ביטוח וחברת ביטוח נוספת	כי הנתבעות פעלו בניגוד להוראותיהן של פוליסות מחלות קשות ולא נהגו בהתאם לתנאי הפוליסה הקובעת כי לאחר שאירע מקרה ביטוח ראשון ובמידה והמבוטח ימשיך להיות מבוטח בפוליסת הביטוח, סכום הביטוח וסכום הפרמיה החודשית יופחתו בשיעור של 50%.	פיצוי חברי הקבוצה בגין נזקי העבר וכן סעד הצהרתי וצו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן.	כל הלקוחות /מבוטחים של המשיבות שהיו מבטחים בביטוח מחלות קשות ואירועים רפואיים חמורים ואו ביטוח דומה שהוגדר בשם אחר, שאירע להם אירוע ביטוחי ראשון כאשר לאחריו נגבתה מהם פרמיה גבוהה יותר מהמוסכם בניגוד לתנאי פוליסת הביטוח וזאת במהלך 7 השנים שקדמו למעד הגשת הבקשה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	התובעים מעריכים כי סך הנזק הכולל של חברי הקבוצה ביחס לכלל ביטוח הינו בסך של 16,800,000 ש"ח.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תביעות ייצוגיות (המשך)

2א. בקשות תלויות לאישור תביעות מהותיות כייצוגיות (המשך)

תאריך וערכאה	נתבעים	טענות ועילות מרכזיות	סעדים עיקריים	הקבוצה המיוצגת	סטטוס / פרטים נוספים	סכום התביעה
3/2021 בית המשפט המחוזי חיפה	כלל ביטוח	עניינה של התביעה בטענה כי כלל ביטוח מפרה את הוראות הדיון בכך שהיא מציגה מצגי שווא, ומטעה לקוחות בעת שהיא משווקת פוליסות ביטוח אשר אינן "קופות גמל" (כהגדרת מונח זה בדיון), תוך שהיא מציגה תועלת למוצר, שאינה קיימת למעשה. לטענת המבקשת, כתוצאה מכך, המוסד לביטוח לאומי מקדז מקצבאות המשלמות למבוטחים מאת הביטוח הלאומי, סכומים המשולמים מהפוליסה. לטענת המבקשת, אם היתה הפוליסה מוגדרת "קופת גמל", המוסד לביטוח לאומי לא היה מבצע קיזוז כאמור.	הסעדים העיקריים להם עותרת התביעה הינם: (1) א הצהרתי לפיו כלל ביטוח הפרה את הוראות הדיון: (2) א עשה המורה לכלל ביטוח למכור ולשווק את מוצריה כמתחייב על פי הוראות אחרת של כלל ביטוח, אשר בה היא מציגה מצג שווא דומה ו/או ששולמו עבור הפוליסה שלגביה בוצעה ההטעיה: (4) נזק לא ממוני בשל פגיעה באוטונומיה. עניין התרמית נשוא התביעה.	כל לקוחות התביעות, אשר עשו שימוש בשירותים הדיגיטליים באתר האינטרנט וביישומונים שמפעילות הנתבעות במהלך שבע השנים שקדמו להגשת התביעה ואשר מידע פרטי ואישי וא/א סודי אודותיהם עבר לצד שלישי.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התביעה כייצוגית.	הנתבעים טוענים לנזק אישי בסך של 2,000 ש"ח בגין כל אחד מחברי הקבוצה ומעריכים את הנזק המצופי של כל חברי הקבוצה בסכומים המגיעים כדי מיליוני ש"ח.
	כלל ביטוח	עניינה של התביעה בטענה כי הנתבעות מפרות את הוראות הדיון בכך שהן מעבירות מידע פרטי אישי וסודי של לקוחותיהם, ללא הסכמת הלקוחות, לצדדים שלישיים (ובפרט לחברת גוגל ולשרות הפרסומות שלה) תוך פגיעה בזכות הלקוחות לפרטיות ובחובות המוטלות עליהן על פי דין.	הסעדים העיקריים להם עותרת התביעה הינם, להורות לנתבעות: לחזול מהעברת מידע על לקוחותיהן לצדדים שלישיים, לפעול בהתאם לדיון לשמירה והגנה על פרטיות הלקוחות: לגלות את כל המסמכים המצויים בידתן ואשר יסייעו לחקר האמת ולפצות בגין נזק ממוני ולא ממוני שנגרם לנתבעים.	כל לקוחות התביעות, אשר עשו שימוש בשירותים הדיגיטליים באתר האינטרנט וביישומונים שמפעילות הנתבעות במהלך שבע השנים שקדמו להגשת התביעה ואשר מידע פרטי ואישי וא/א סודי אודותיהם עבר לצד שלישי.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התביעה כייצוגית.	הנתבעים טוענים לנזק אישי בסך של 2,000 ש"ח בגין כל אחד מחברי הקבוצה ומעריכים את הנזק המצופי של כל חברי הקבוצה בסכומים המגיעים כדי מיליוני ש"ח.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

3א. תובענות ייצוגיות מהותיות, תובענות מהותיות ובקשות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות אשר הסתיימו במהלך תקופת הדוח ועד לחתימתו¹¹ - אין.

4א. להלן פרטים בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות שאינן מהותיות או שטרם הוגשו ולהוצאות נוספות

1. בנוסף לתובענות הייצוגיות המהותיות, המתוארות בביאור 7(א)(א), לבקשות התלויות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות, המתוארות בביאור 7(א)(א) ולבקשות לאישור תובענות מהותיות כייצוגיות שסולקו במהלך תקופת הדוח, המתוארות בביאור 7(א)(א), תלויות ועומדות כנגד החברה ו/או חברות בנות שלה בקשות לאישור כתביעות ייצוגיות אשר להערכת החברה הן אינן מהותיות¹² ולפיכך לא נכלל לגביהן תיאור מפורט בדוחות הכספיים. נכון למועד הדוח, מתנהלות כנגד החברה ו/או חברות בנות שלה 15 תביעות כאמור ואשר הסכום הכולל המצויין על ידי התובעים בתביעות האמורות הינו בסך של כ-153 מיליוני ש"ח¹³.

2. בנוסף להליכים המשפטיים הנזכרים לעיל, מעת לעת קיימות חשיפות פוטנציאליות אשר בשלב זה לא ניתן להעריך או לכמתן, בגין מחלוקות מסחריות או התראות בדבר כוונה להגיש תביעות, לרבות תובענות ייצוגיות ונגזרות בעניינים מסוימים, או הליכים משפטיים ופניות ספציפיות שיכול ויבשילו בעתיד לתביעות, לרבות לתביעות ייצוגיות או להודעות צד שלישי כנגד החברות בקבוצה וכן קיימת גם חשיפה פוטנציאלית, אשר בשלב זה לא ניתן להעריכה או לכמתה, להגשת תובענות ייצוגיות נוספות כנגד חברות הקבוצה בשל מורכבותם של מוצרי הביטוח של החברות, ביחד עם מורכבותה של הרגולציה החלה על פעילות החברות בקבוצה, העשויים להביא לכך שתתעורר מחלוקת בדבר פרשנותה של הוראת דין או הסכם, או בדבר אופן היישום של הוראות דין או הסכם, או אופן יישוב התביעה על פי ההסכם, החלים ומשפיעים על מערכת היחסים שבין החברות בקבוצה לבין הלקוח ו/או על מערכת היחסים בין החברה לבין צדדים שלישיים לרבות מבטחי המשנה. בהקשר זה יצוין, נכון למועד הדוח, מתנהל דין ודברים עם מבטח משנה בקשר עם השלמת פיקדונות עבור שנים קודמות בסך של כ-130 מיליוני ש"ח (סכום זה אינו כולל את התפתחות התביעות בגין השנה הקודמת בגינה נשלחה דרישת תשלום בסכום של כ-45 מיליוני ש"ח וסכום לא מהותי בגין השנה השוטפת). לדעת החברה, בהתבסס על עמדת יועציה המשפטיים, ככל שהדבר יגיע להתדיינות משפטית, רמת ההסתברות של הצלחת החברה בהתדיינות זו הינה גבוהה ביותר ולפיכך לא נרשמה הפרשה בדוחות הכספיים. הצדדים הסכימו ביניהם על ניהול הליכי גישור.

חשיפה זו מוגברת במיוחד בתחומי חיסכון ארוך טווח וביטוחי הבריאות ארוכי הטווח בהם פועלת כלל ביטוח, בין היתר, לאור העובדה שבתחומים אלו הפוליסות הופקו בחלקן לפני עשרות שנים, ואילו כיום, לאחר שינויים מהותיים ברגולציה ועל רקע התפתחות פסיקת בתי המשפט ועמדת הממונה, עשויה להינתן לאותן פוליסות פרשנות שונה בדיעבד ולהחיל ביחס אליהן סטנדרטים פרשניים שונים מאלו אשר היו נהוגים במועד כריתתם. זאת ועוד, בתחומים האמורים, הפוליסות תקפות למשך עשרות שנים, ועל כן קיימת חשיפה שבאותם מקרים בהם תתקבל טענת לקוח ותינתן פרשנות חדשה לאמור בפוליסה, תושפע גם הרווחיות העתידית של אותה חברה בגין תיק הפוליסות הקיים. זאת, בנוסף לפיצוי שיכול להינתן ללקוחות בגין פעילות העבר.

בהתאם לתיקון לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 משנת 2015 והסדרים משלימים לו, נקבעו הוראות ומגבלות שונות ביחס להוראות שיש או אין לכלול אותן בתוכנית ביטוח וכן הוראות המתייחסות לצמצום החריגים אותם ניתן לכלול בפוליסות (להלן וביחד: "רפורמת תוכנית ביטוח"). רפורמת תוכנית ביטוח מאפשרת למכור מוצרי ביטוח לאחר משלוחם מראש לממונה וללא צורך באישור מפורש וכמו כן, מאפשרת לממונה, בתנאים מסוימים, להורות למבטח להפסיק להנהיג תוכנית ביטוח או להורות למבטח להנהיג שינוי בתוכנית ביטוח וזאת גם ביחס לפוליסות שכבר שווקו על ידי המבטח. לא ניתן לצפות מראש באיזו מידה חשופים המבטחים לטענות בקשר עם הוראות הפוליסה, לאופן יישום סמכויות הממונה בהתאם לרפורמת תוכניות הביטוח, ולהשלכותיה, אשר אפשר ויעלו, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות.

כמו כן, קיימת חשיפה, אשר בשלב זה לא ניתן להעריכה או לכמתה, לתקלות באופן תפעול המוצרים בתחום החיסכון ארוך הטווח ובתחום הבריאות. לא ניתן לצפות מראש את מלוא סוגי הטענות שיועלו בהקשר זה ו/או את החשיפה הנובעת מהן אשר יכול ויעלו, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני של תובענות ייצוגיות ו/או הכרעות רוחביות של הממונה.

11. האמור כולל תיאור תביעות שהסתיימו בשנת הדוח ולא דווחו בדוחות הכספיים לשנת 2020 וכן מתייחס לתביעות שבהם התקבלה החלטה לסלק את התביעה, או שהתקבל פסק דין, לרבות פסק דין המאשר הסדר פשרה. האמור אינו מתייחס למעקב אחר ביצוע יישום הסדרים (לרבות שינויים אשר יכול ויחולו במסגרת יישום ההסדרים ו/או הליכי בדיקתם) שנקבעו במסגרת ההחלטות הנ"ל ואשר יכול ואלה ימשכו על פני זמן ואף לא ניתן בהכרח להעריך את מלוא תוצאותיהם מראש.

12. ראה הערה 1 לעיל לעניין רף המהותיות.

13. מספר התביעות האמור כולל תביעה אחת שהגשתה כתביעה ייצוגית אושרה, תביעה אחת בה כלל ביטוח הינה נתבעת פורמאלית ולא מתבקשים סעדים כנגדה, תביעה בה הסכום הנתבע הנכלל בחישוב אינו מיוחס לחברה בלבד, כי אם גם לחברות נוספות. הסכום האמור אינו כולל, תביעה בה התובע לא נקב בסכום תביעה ואולם העריך אותו בעשרות מיליוני ש"ח וכן תביעה אחת בה התובעים לא נקבו בסכום התביעה ואולם העריכו אותו במיליוני ש"ח. למידע נוסף בדבר כל התביעות הייצוגיות ראה ביאור (ג) להלן.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

4א. להלן פרטים בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות שאינן מהותיות או שטרם הוגשו ולהוצאות נוספות (המשך)

2. (המשך)

חשיפה כאמור נובעת, בין היתר, ממורכבותם של המוצרים האמורים, המאופיינים באורך חיים ממושך מאוד, וכפופים לשינויים מהותיים, מורכבים ותכופים, לרבות שינויים בהוראות רגולציה ומיטוי. מורכבות שינויים אלה והחלתם לגבי מספר רב של שנים יוצרת חשיפה תפעולית מוגברת וזאת גם לאור ריבוי מערכות מיכון בגופים המוסדיים בקבוצה ומגבלותיהן, לאור תוספות וא/או שינויים לנוסח הבסיסי של המוצרים ולאור שינויים רבים ותכופים המבוצעים לאורך חיי המוצר, לרבות על ידי הרגולציה, הלקוחות (העובדים) וא/או המעסיקים וא/או מי מטעמם, ביחס לכיסויים הביטוחיים וא/או ביחס להפקדות לחיסכון, לרבות בהקשרים של דיווחים לעמיתים והצורך ביצירת קשר ישיר מול מעסיקים וגורמים מתפעלים.

מורכבות ושינויים אלו נוגעים, בין היתר, להיקפי ההפקדות ולשיעורן, לרכיבים השונים של המוצר, לאופן שיוך הכספים לעובדים (לרבות בשל אי התאמות בין דיווחי המעסיק לנתוני הפוליסות), למוצרים ולרכיביהם, למועד זקיפתם, לזיהוי פיגורים בהפקדות ולטיפול בהם, למעמד התעסוקה, האישי והחיתומי של הלקוחות ומשליכים, בין היתר, על המידע הנמסר להם. מורכבות זו מתעצמת לאור ריבוי הצדדים הפועלים מול החברות בקבוצה בניהול המוצרים ותפעולם, הכוללים בין היתר גורמים מפיצים, מעסיקים, לקוחות ומבטחי משנה, לרבות לעניין הממשק השוטף מולם והנחיות סותרות שעלולות להתקבל מצידם או מצד הבאים מכוחם. הגופים המוסדיים בקבוצה, עוסקים באופן שוטף בלימוד, איתור וטיפול בסוגיות אשר עלולות לנבוע מהמורכבויות האמורות, הן ביחס למקרים פרטניים והן ביחס לסוגי לקוחות וא/או מוצרים.

כניסתן לתוקף של תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תשלומים לקופות גמל) התשע"ד-2014, שהוחלפו בחוזר אופן הפקדת תשלומים לקופות גמל (תקנות התשלומים), חידדו והעצימו, בטווח הקצר, את המורכבות האמורה, ואף הביאו לעיכוב בהליכים שונים הקשורים בקליטת כספים ופיזורם. הגופים המוסדיים מבצעים תהליכי הטמעת טיפול מתמשכים בנושא במערכותיהם, באופן שלאורך זמן הביא לשיפור בהליכי קליטת הכספים הפנסיוניים שהתקבלו בחברה ממעסיקים. הגופים המוסדיים בקבוצה מוסיפים ומבצעים תהליכי הטמעה וטיפול של הסוגיות העולות אגב יישום חוזר אופן הפקדת תשלומים וכן הוראות אחרות המתעדכנות מעת לעת בעניין רשומות אחודות המשמות להעברת מידע וביצוע פעולות בין הגופים המוסדיים, בעלי הרישיון וצרכני מידע נוספים בתחום החיסכון הפנסיוני. הגופים המוסדיים בקבוצה ופועלים לצמצום פערים שקיימים, לרבות באמצעות שיפורים במערכות המיכון ובתהליכי העבודה. עם זאת, יצוין כי כניסתה לתוקף של ההוראה בדבר חובת הדיווח ברמת מבטח, במסגרת ממשק המעסיקים (בשונה מדיווח ברמת כל מוצר פנסיוני) הוסיפה קושי תפעולי בשיוך ההפקדות למוצרים הפנסיוניים השונים של המבטחים והעמיתים.

כמו כן, הגופים המוסדיים בקבוצה מבצעים, באופן שוטף, הליך של טיוב נתונים במערכות המיכון בתחום החיסכון ארוך הטווח, אשר מטרתו להבטיח, כי רישום זכויות העמיתים והמבטחים במערכות המידע יהיה שלם, זמין וניתן לאחזור וזאת בהתייחס לפערים המתגלים מעת לעת, לרבות לעניין מיכון סיווג הכספים הנחשבים, בהתאם לרבדי הוראות הרגולציה שניתנו במהלך השנים, ואלו מצויים בשלבים שונים של טיפול. הגופים המוסדיים בקבוצה אינם יכולים להעריך את היקפן, עליוותיהן, ומלוא השלכותיהן של הפעולות האמורות, כמו גם את היקף פערי הטיוב העתידיים, שיכולים לנבוע משינויים רגולטוריים, וזאת בין היתר לאור מורכבות המוצרים, היותם מוצרים ארוכי טווח, נוכח ריבוי מערכות המיכון בתחום ומגבלותיהן. הגופים המוסדיים בקבוצה מעדכנים את ההתחייבויות הביטוחיות שלהם מעת לעת ובהתאם לצורך.

כמו כן קיימת חשיפה, אשר בשלב זה לא ניתן להעריכה או לכמתה לשינויים ולהתערבות רגולטורית משמעותית, בתחומי הביטוח והחיסכון השונים, בין היתר, כאלו המכוונות להפחתה ישירה או עקיפה של דמי ביטוח ודמי ניהול, להתערבות בהליכי מכירה, תוך עשיית שימוש שונה בכלים רגולטוריים מגוונים, אשר יכול ותשליך על תנאי ההתקשרות, מבנה ההתקשרות ויחסי הגומלין שבין גופים מוסדיים, סוכנים, מעסיקים ולקוחות, באופן שיכול וישפיע על העומס וההוצאות התפעוליות, על הרווחיות, על שימורם של מוצרים קיימים ולרבות ביחס למודל העסקי של הענף ולתיק המוצרים הקיימים.

החשיפה לתובענות שטרם הוגשו כנגד חברות בקבוצה, מובאת לידיעת החברות במספר דרכים. זאת, בין היתר, באמצעות פניות של לקוחות, עובדים, ספקים, עמותות או מי מטעמם אל גורמים בחברות ובמיוחד אל הממונה על פניות הציבור בחברות בקבוצה, באמצעות תלונות של לקוחות ליחידה לפניות הציבור במשרד הממונה, ובאמצעות תביעות (שאינן ייצוגיות) המוגשות לבית המשפט ובאמצעות ניירות עמדה של הממונה.

יצוין כי ככל שמדובר בתלונות לקוח המוגשת ליחידה לפניות הציבור במשרד הממונה, הרי שבנוסף על הסיכון שהלקוח יבחר להעלות את טענותיו גם במסגרת תובענה ייצוגית, חשופות החברות בקבוצה אף לסיכון שהממונה יכריע בתלונה בדרך של הכרעת רוחב אשר תחול על קבוצה רחבה של לקוחות. בשנים האחרונות, חל גידול בחשיפה לסיכון האמור וזאת בשל המעורבות הגוברת שמגלה הממונה באמצעות ביקורות, טיפול בתלונות של לקוחות המגיעות לרשות ולרבות לאור העובדה כי מעת לעת נוהג הממונה לקבוע עמדה עקרונית בדרך של הכרעות רוחב, ניירות עמדה ואף טיטות של ניירות עמדה, שמתפרסמות על ידו וכן במסגרת הוראות אופרטיביות הניתנות במסגרת דוחות ביקורת. לפרטים נוספים בדבר הכרעות רוחב וניירות עמדה ראה סעיף ד' להלן.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

א. תובענות ייצוגיות (המשך)

א4. להלן פרטים בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות שאינן מהותיות או שטרם הוגשו ולהוצאות נוספות (המשך)

2. (המשך)

כמו כן, בהתאם להוראות הרגולציה במסגרת חוזר בירור ויישוב תביעות וטיפול בפניות ציבור, במקרים בהם פניית ציבור מצביעה על ליקוי מהותי, מערכתי, שעשוי לחזור על עצמו בהתנהלות הגוף המוסדי, על הגוף המוסדי לפעול לאיתור מקרים דומים שבהם אירע ליקוי דומה, וככל שנמצאו מקרים דומים - לבצע הפקת לקחים ולתקנם תוך פרק זמן סביר. תיקון זה עלול להרחיב את חשיפת הקבוצה להשלכות רוחביות בגין ליקויים כאמור.

החברות בקבוצה אינן יכולות לצפות מראש האם טענה של לקוח אשר הובאה לידיעת החברות, תוביל בסופו של דבר להגשת תובענה ייצוגית, או שתוביל להכרעה רוחבית או תהיה בעלת השלכות רוחביות זאת אף באותם מקרים בהם הלקוח מאיים לעשות כן, ובנוסף אין החברות בקבוצה יכולות להעריך מהי החשיפה הפוטנציאלית שעלולה להיווצר בגין טענות כאמור, ככל שאלו יתבררו וימצאו כמוצדקות על ידי רשות מוסמכת.

ב. תביעות מהותיות קיימות שאינן במהלך העסקים הרגיל

כלל ביטוח התקשרה בין ינואר 2004 ועד יוני 2013 עם ההסתדרות המדיצינית הדסה (להלן: "הדסה") בהסכם שנתי מתחדש לביטוח אחריות מקצועית ברובד שני, המעניק כיסוי ביטוחי לתביעות בסכום העולה על סכום הביטוח העצמי, שניתן על ידי הדסה (להלן: "הרובד הראשון"). גבול האחריות שניתן על ידי כלל ביטוח, במסגרת הרובד השני, השתנה במהלך שנות הביטוח, כאשר האחריות הביטוחית בתקופת הביטוח האחרונה, שתחילתה בחודש ינואר 2012 וסיומה בחודש יוני 2013, הייתה לתביעה שסכומה, עולה על כ-8.8 מיליוני ש"ח ועד לסכום של כ-18 מיליוני ש"ח למקרה וכ-36 מיליוני ש"ח לכל המבוטחים לאותה תקופת ביטוח (הסכומים האמורים צמודים למדד המחירים לצרכן מיום 1 בינואר 2012). בחודש פברואר 2014 הגישה הדסה לבית המשפט המחוזי בירושלים בקשה למתן צו הקפאת הליכים ולמינוי נאמן לצורך גיבוש תוכנית הבראה והסדר נושים בהתאם לסעיפים 350ב(ד) ו-350(ד) לחוק החברות (להלן: "הבקשה"). אגב ההליכים שהתנהלו במסגרת הבקשה נשמעו טענות לפיהן, חברות הביטוח אשר ביטחו את הדסה בביטוח אחריות מקצועית, וביניהן כלל ביטוח, אמורות לשאת בעלויות הכספיות שיכול ויושתו ברובד הראשון, מעבר לסכום הפיקדון הייעודי שהדסה הפקידה לצורך כך, וזאת במקרה בו הדסה לא תשלם את התביעות בעצמה. כלל ביטוח הבהירה לנאמן כי עמדתה שונה וכי היא אחראית לרובד השני בלבד. למיטב ידיעת החברה, ביום 22 במאי 2014, אושרה תוכנית הבראה על ידי בית המשפט ובוטלה הקפאת ההליכים.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

ג. פרטים מסכמים בדבר חשיפה לתביעות

להלן פירוט של סכום התביעות הכולל בתובענות ייצוגיות, מהותיות ושאינן מהותיות, אשר הגשתן כתביעה ייצוגית אושרה, בבקשות תלויות לאישור תובענות ייצוגיות, כפי שצוין על ידי התובעים בתביעתם (נומילית) במסגרת כתבי הטענות שהוגשו כנגד חברות הקבוצה. יצוין כי במרבית המקרים מציינים התובעים כי הסכום הנתבע על ידם נקב כהערכה בלבד, וכי הסכום המדויק יתברר במדויק במסגרת ההליך המשפטי. עוד יצוין כי הסכום האמור אינו כולל תביעות שהתובע המייצג לא ציין את סכומן. כמו כן, מובהר כי הסכום הנתבע אינו מהווה בהכרח כימות של סכום החשיפה בפועל של החברה, אשר יכול להיות לבסוף נמוך יותר או גבוה יותר¹⁴ וכי הסכום הנתבע מתייחס בדרך כלל לתקופה שקדמה למועד הגשת התביעה ולא כולל את התקופה שלאחר מכן.

סוג התביעה	מספר התביעות	הסכום הנתבע במיליוני ש"ח בלתי מבוקר
א. תובענות שאושרו כתובענות ייצוגיות		
1. צוין סכום המתייחס לחברה	8	2,266
2. התביעה הוגשה כנגד מספר גורמים ולא יוחס סכום ספציפי לחברה	1	225
3. לא צוין סכום התביעה ¹⁵	2	-
4. צוין סכום שנתי (ובהתאם הסכום הכולל הינו תלוי תקופה) ¹⁶	1	107
ב. בקשות תלויות לאישור תובענות ייצוגיות		
1. צוין סכום המתייחס לחברה ¹⁷	33	7,964
2. התביעה הוגשה כנגד מספר גורמים ולא יוחס סכום ספציפי לחברה ¹⁸	5	5,971
3. לא צוין סכום התביעה/ צוין טווח אפשר ¹⁹	13	-
4. צוין סכום שנתי (ובהתאם הסכום הכולל הינו תלוי תקופה) ²⁰	1	7

בנוסף למפורט בסעיפים (א) ו(ב) לעיל, החברה ו/או החברות המאוחדות הינן צד להליכים משפטיים נוספים, שאינם במהלך עסקים רגיל, אינם תביעות ייצוגיות/נגזרות והן אינן תביעות מהותיות, שנקטו לקוחות, לקוחות בעבר, וכן צדדים שלישיים שונים, בסכום, נטען, כולל של כ-35 מיליוני ש"ח (לעומת סך של כ-31 מיליוני ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2020). עילות התביעה כנגד החברה ו/או החברות המאוחדות במסגרת הליכים אלה רבות ושונות.

ד. חשיפה בשל הוראות רגולטוריות, ביקורות וניירות עמדה

כמו כן ובאופן כללי, בנוסף לחשיפה הכללית הקיימת לגופים המוסדיים מקבוצת החברה, בגין תובענות עתידיות, כמפורט בסעיף (א)(4) (2) לעיל, הרי שמעת לעת, לרבות בעקבות תלונות מבוססים, ביקורות ובקשות לקבלת מידע, קיימת גם חשיפה בגין התראות בדבר כוונת הממונה להטיל על גופים אלו עיצומים כספיים ו/או הוראות הממונה בדבר תיקון ו/או השבה ו/או ביצוע פעולות מסוימות ביחס לפעולות שבוצעו על ידי גופים מוסדיים בקבוצה בעבר וזאת ביחס למבוטח או קבוצה של מבוססים ו/או חשיפה בגין הכרעות רוחביות, במסגרתן יכול הממונה אף להורות על ביצוע השבה ללקוחות או על סעדים אחרים בגין הליקויים אליהן מתייחסות ההתראות או ההכרעות ו/או ניירות עמדה המתפרסמים על ידי גופים מפקחים ואשר מעמדן ומידת השפעתן אינם ודאיים. כמו כן, הגופים המוסדיים מצויים מעת לעת בהליכי שימוע ו/או דיון עם הפיקוח על הביטוח ביחס להתראות ו/או הכרעות ולעיתים מופעלות כנגדם סמכויות אכיפה, במסגרתן מוטלים עיצומים כספיים.

הגופים המוסדיים בקבוצה, בוחנים את הצורך בביצוע הפרשות בדוחות הכספיים בקשר לתהליכים האמורים וזאת בהתבסס על חוות דעת יועציהם המשפטיים ו/או מצויים בהליכי לימוד של המשמעויות של הליכים כאמור, וזאת בהתאם לצורך ולעניין.

14. עוד יצוין, כי הסכומים המפורטים אינם כוללים סכומים שנדרשו על ידי התובעים בגין גמול לתובע הייצוגי ושכר טרחה לבא כוחו, ואינם כוללים תביעה כנגד עתודות כמפורט בסעיף (א)(2א)(8) ואינם כוללים גידול בסכומי התביעה ביחס לתקופה שממועד הגשתה, ככל שרלבנטי.

15. במסגרת תובענות אלה קיימת תובענה שהוערכה במאות מיליוני ש"ח.

16. הסכום המצוין מתייחס להערכת התביעה בגין שנת נזק אחת בלבד. יצוין כי התביעה הוגשה בחודש מרס 2010, בגין תיקון חקיקה משנת 2008.

17. מסגרת תובענות אלה קיימת תובענה בה המבקשים העריכו את הנזק הנטען כנגד כלל ביטוח בגין התקופה מיום 8 במרס 2020 ועד ליום 30 באפריל 2020 בסכום של 103 מיליון ש"ח וצוין כי הנזק ממשיך להצטבר כל עוד לא תופסק הגביה, וכן תובענה בה המבקשים העריכו את הנזק הנטען כנגד כלל ביטוח בגין התקופה מיום 15 במרס 2020 ועד ליום 30 באפריל 2020 בסכום של 12.14 מיליוני ש"ח וצוין כי הנזק ממשיך להצטבר כל עוד לא תופסק הגביה.

18. כולל תביעה אחת בה כלל ביטוח הינה נתבעת פורמאלית ולא מתבקשים סעדים כנגדה ותביעה אחת בה נתבע סכום של כ-1,413 מיליוני ש"ח המיוחס לחברה וסכום נוסף של כ-1,507 מיליוני ש"ח שלא יוחס לחברה.

19. במסגרת בקשות אלו קיימות בקשות בהן, בקשה אחת לצירוף כנתבע פורמלי, שתי בקשות בהן התובע לא נקב בסכום תביעה ואולם העריך אותו במיליוני ש"ח רבים, שתי בקשות שהוערכו בעשרות מיליוני ש"ח, וארבע בקשות בהן התובעים לא מכמתים את הנזק הכולל אך מעריכים כי הוא עולה/ עולה במידה ניכרת על סך של 2.5 מיליוני ש"ח.

20. הבקשה הוגשה במרס 2020. לטענת התובע, אין להחיל התיישנות כלשהי על התביעה. לחילופין, התביעה לסעדים כספיים חלה החל מ-7 שנים לפני הגשת התובענה ועד אישור התובענה כייצוגית.

ביאור 7: התחייבויות תלויות ותביעות (המשך)

ד. חשיפה בשל הוראות רגולטוריות, ביקורות וניירות עמדה (המשך)

להלן פרטים בדבר עמדות או טיטות עמדות ממונה או הכרעות עקרוניות שיש להן או עשויה להיות להן השפעה על הקבוצה, כאמור:

1. החברה ניהלה בעבר דיונים מול הממונה בקשר עם טיטות הכרעה שעניינה, בהפקדות חד פעמיות של מבטחים בפוליסות המבטיחות תשואה (להלן: "הפוליסות"). בהתאם לטיטות מחויבת החברה לנקוט פעולות מסוימות ביחס למבטחים שתשואת ההפקדות החד פעמיות בפועל, שנשא את תשואת תיק חזי ביטוח תלוי תשואה, הייתה שווה או עלתה על התשואה המובטחת בפוליסות ופעולות מסוימות ביחס למבטחים שתשואת ההפקדות החד פעמיות בפועל הייתה נמוכה מהתשואה המובטחת. לפיכך, בשלב זה, לאור העובדה שלא ידוע מה יהיה נוסחה הסופי של ההכרעה, אם וככל שתתקבל, אין באפשרות החברה להעריך את השלכותיה ומידת השפעתה על החברה, אם וככל שתפורסם.

2. בהתאם לדוחותיה הכספיים של עתודות, חברה מוחזקת על ידי כלל ביטוח (50%), במהלך שנת 2017 נערכה בקרן הפנסיה ביקורת מטעמו של הממונה בנושא זכויות עמיתים. ביום ה-7 באוגוסט 2019 התקבלה בעתודות טיטות דוח הביקורת לתגובת החברה. טיטות דוח הביקורת עוסקת בנושאים מרכזיים בפעילות קרן הפנסיה וביניהם: נושא הקבוצות, תקנון הקרן, דמי ניהול והוצאות ניהול, טיוב נתונים, דיווח אקטוארי ומשיכת כספים מהקרן. בהתאם לדיווחי עתודות, עתודות הגישה את התייחסותה לממצאי טיטות דוח הביקורת עד למועד שנקבע. כמו כן, ביום ה-7 באוגוסט 2019 התקבל בחברה מכתב מאת הממונה ובו, בשים לב לטיטות דוח הביקורת שנשלחה, הוראה מיידיית בדבר שינוי אופן תשלום לעמיתים בעת משיכת כספים. על פי דרישת הממונה הגיבה עתודות בנפרד בעניין זה כאשר גם לאחר תגובת עתודות לא השתנתה עמדת הממונה. עתודות פנתה שוב לממונה והציגה בפניו נתונים נוספים התומכים בעמדתה והיא ממתינה לתגובתו. לחברה נמסר, כי נכון למועד אישור הדוחות הכספיים, עד למיצוי כל הליכי הדיון אל מול רשות שוק ההון ועד לקבלת הדו"ח הרשמי, עתודות אינה יכולה להעריך את השפעת טיטות הדו"ח.

ה. בגין העלויות העשויות לנבוע מהתביעות והחשיפות המתוארות בסעיפים (א), (ב), (ג) ו-(ד) לעיל מבוצעות הפרשות בדוחותיהן הכספיים של החברות המאוחדות הרלוונטיות, רק אם יותר סביר מאשר לא (more likely than not - דהיינו, ההסתברות עולה על 50%) שתיווצר חבות לתשלום הנובעת מאירועי עבר, ושסכום החבות ניתן לכימות או להערכה בטווח סביר. סכומי הפרשות שבוצעו מבוססים על הערכת מידת הסיכון בכל אחת מהתביעות נכון למועד הסמך למועד פרסום דוח זה (למעט חלק מהתביעות שהוגשו במהלך שני הרבעונים האחרונים, אשר בשל השלב המקדמי של הטיפול בהן לא ניתן להעריך את סיכויי ההצלחה בהן) לעניין זה יצוין כי אירועים המתרחשים במהלך ההתדיינות המשפטית עשויים לחייב ביצוע של הערכה מחודשת של סיכון זה. ככל שלחברה זכות לשיפוי מצד שלישי, החברה מכירה בזכות זו, אם וודאי למעשה (Virtually Certain) שהשיפוי יתקבל אם החברה תסלק את המחויבות.

הערכות החברה והחברות המאוחדות בדבר הערכת הסיכון בתביעות המתנהלות מתבססות על חוות דעת יועציהן המשפטיים ו/או על האומדן של החברות הרלוונטיות לרבות בדבר הסכומים של הסדרי הפשרה, שהנהלות החברה והחברות המאוחדות צופות, שיותר סביר מאשר לא, שישולמו על ידן.

יודגש כי בחוות דעת עורכי הדין ביחס למרבית הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות שבהן לא בוצעה הפרשה, מתייחסת ההערכה של עורך הדין לסיכויי הבקשה לאישור התביעה כייצוגית ואינה מתייחסת לסיכויי התביעה לגופה, אם תאושר כייצוגית. זאת, בין היתר, מהסיבה שהיקפו ותוכנו של הדיון בתביעה לגופה, לאחר שתאושר כתובענה ייצוגית יושפע מהחלטת בית המשפט בדבר אישור הבקשה להכיר בתביעה כתובענה ייצוגית, אשר מתייחסת בדרך כלל, לעילות התביעה שאושרו ולכאלה שלא אושרו, לסעדים שאושרו ולכאלה שלא אושרו ועוד כיוצא ב.

לא ניתן בשלב ראשוני זה להעריך את סיכויי הבקשה לאישור התובענה כייצוגית המדווחות המפורטת בסעיף (א)(2) (35).

ההפרשה הנכללת בדוחות הכספיים, ליום 31 במרס 2021 בגין כלל התביעות המשפטיות והחשיפות האמורות בסעיפים (א), (ב), (ג) ו-(ד) לעיל הינה בסך של כ-191 מיליוני ש"ח (לעומת סך של כ-187 מיליוני ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2020).

סכומים אלו כוללים הפרשות שבוצעו בגין התחייבות עבר בהתאם להערכת עורכי הדין ואינם כוללים את השפעת הערכות על אומדן התזרים העתידי אשר נכללים, במידת הצורך, בבדיקת נאותות העתודות.

ביאור 8: אירועים נוספים בתקופת הדוח ולאחריה**א. אומדנים אקטואריים**

בהמשך לאמור בביאור 38(ה)(1)(ד) (1) בדוחות הכספיים השנתיים בדבר חיזוק עתודות ביטוח לאור סביבת הריבית הנמוכה והשפעתה על שיעורי ההיוון בביטוח חיים וסיעוד והוראות הממונה לעניין בדיקת נאותות העתודה (LAT) וביאור 38(ה)(2)(א) בדבר הנחות עיקריות שנלקחו לצורך ההערכה האקטוארית בביטוח כללי:

1. ריבית היוון בחישוב ההתחייבויות להשלמה לעתודות לקיצבה ולגמלאות בתשלום

בתקופת הדוח, חל שינוי בעקום הריבית חסרת הסיכון והשתנה שיעור התשואה המוערכת בתיק הנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות הביטוח. לאור כך עדכן אקטואר כלל ביטוח את שיעורי הריבית על הנכסים החופשיים המשמשים להיוון ההתחייבויות להשלמה לעתודות לקיצבה ולגמלאות בתשלום.

2. הפרשה הדרגתית להשלמת העתודה לקיצבה על ידי שימוש בפקטור K

בהמשך לאמור בביאור 38(ה)(1)(א)3(ב) בדוחות השנתיים, מדי רבעון, החברה בודקת כי ערך ה-K יביא לפריסה נאותה של העתודה לתשלום קיצבה, על בסיס ניתוח המתבסס על הנחות פיננסיות ואקטואריות שמרניות, שמעיד על כך שדמי הניהול ו/או המרווח הפיננסי הנובעים מהשקעות המוחזקות כנגד העתודה בשל הפוליסה ותשלומי הפרמיות עבור הפוליסה, עשויים להפיק הכנסות עתידיות למעלה מ-K הבסיסי המספיקות לכסות את כל ההוצאות, וכלל שקיים פער, מבוצע עדכון של ההתחייבויות להשלמה לעתודה לקיצבה באמצעות עדכון ערך ה-K. ככל שפקטור K גבוה יותר, ההתחייבות להשלמת עתודה לקיצבה שתוכר בדוח הכספי תהיה נמוכה יותר והסכום שידחה וירשם בעתיד יהיה גבוה יותר.

בתקופת הדוח, בשל ירידה בעקום הריבית חסרת סיכון, אשר קוזז בשל גידול בהיקף הנכסים המנוהלים עבור פוליסות אלו קטן צפי תחזית דמי הניהול ו/או המרווח הפיננסי. כפועל יוצא מכך, עדכנה החברה את שיעור ערך K כמפורט בטבלה להלן:

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרס		
	2020	2021	
מבוקר	בלתי מבוקר		
0.0%	0.0%	0.0%	עבור פוליסות מבטיחות תשואה
0.68%	0.66%	0.66%	עבור פוליסות תלויות תשואה

3. ביטוח כללי

בתקופת הדוח, בשל ירידה בעקום הריבית חסרת סיכון, החברה עדכנה את אומדן ריבית ההיוון. סך השפעת השינוי הביא להגדלת עתודות הביטוח בשייר בסך של כ-27 מיליוני ש"ח.

ההשפעה על התוצאות הכספיות מפורטת להלן:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס		
	2020	2021	
מבוקר	בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
ביטוח חיים			
רווח (הפסד) הפסד בגין שינוי שיעור ריבית היוון בחישוב ההתחייבות להשלמה לעתודות לקיצבה ולגמלאות בתשלום			
144	(44)	47	(K פקטור) הפסד בגין שינוי בעתודות לגמלה בעקבות הקטנת צפי ההכנסות העתידיות
(32)	(134)	(35)	סך הכל השפעת השינויים בריבית על ההתחייבות להשלמה לעתודות לקיצבה ולגמלאות בתשלום ⁽¹⁾
112	(178)	12	שינוי הנחות אחרות בחישוב התחייבויות להשלמה לעתודה לקיצבה ⁽²⁾
(9)	-	-	סך הכל השפעות מיוחדות ביטוח חיים ⁽¹⁾
103	(178)	12	השפעת השלכות ועדת וינוגרד וקמיניץ ובהתחשב בפסק דין שניתן למל"ל ⁽²⁾
45	(2)	-	השפעה ירידת הריבית על עתודות ביטוח כללי ⁽¹⁾
(30)	-	(27)	סך הכל השפעות מיוחדות ביטוח כללי
15	(2)	(27)	(LAT) ביטוח סיעוד במגזר בריאות - בחינת נאותות עתודות
292	258	(76)	סך הכל רווח (הפסד) לפני מס
410	78	(91)	

הערות:

- שינויים באומדנים ובהנחות עיקריות ששימשו בחישוב ההתחייבויות בעקבות השפעות פיננסיות. לפרטים נוספים ראה ביאור 38(ה)(1)(ד) וביאור 38(ה)(2)(א) בדוחות הכספיים השנתיים.

ביאור 8: אירועים נוספים בתקופת הדוח ולאחריה (המשך)

א. אומדנים אקטואריים (המשך)

ההשפעה על התוצאות הכספיות מפורטת להלן (המשך)

הערות: (המשך)

2. בחודש ספטמבר 2020 ניתן פסק דין של בית המשפט העליון בתיק בו המוסד לביטוח לאומי היה צד לו, במסגרתו קבע בית המשפט, כי היה על המוסד לביטוח לאומי להעמיד את תביעת השיבוב שהגיש על בסיס ריבית היוון בשיעור של 3% (חלף ריבית היוון בשיעור של 2% שנדרשה על ידי המוסד לביטוח לאומי). זאת בהתאם למסקנות ועדת קמיניץ (להלן: "השלכות ועדות וינוגרד וקמיניץ").

ב. רכישת מלוא מניות דוידוף הסדרים פיננסיים סוכנות ביטוח חיים (2006) בע"מ על ידי חברת בת של החברה, כלל סוכנויות בע"מ בהמשך לאמור בביאור 42 בדוחות הכספיים של החברה ליום 31 בדצמבר 2020, בדבר עסקת רכישת מלוא מניות דוידוף הסדרים פנסיוניים סוכנות ביטוח חיים (2006) בע"מ (להלן: "דוידוף") על ידי כלל החזקות סוכנויות (1998) בע"מ (להלן: "כלל סוכנויות") מפסגות השקעות בסוכנויות ביטוח בע"מ (להלן: "המוכרת").

נכון למועד הדוח התקבלו האישורים הרגולטוריים לעסקה אך טרם התקיימו כל התנאים המתלים להשלמתה.

מימון העסקה ככל שתושלם יבוצע באמצעות שטרי הון מכלל החזקות לכלל סוכנויות בסך של כ-58 מיליוני ש"ח, והיתר ממקורותיה העצמיים של כלל סוכנויות.

ג. יו"ר דירקטוריון

ביום 3 בפברואר 2021 אישר דירקטוריון החברה את מינויו של מר חיים סאמט ("מר סאמט" או "יו"ר הדירקטוריון") כיו"ר הדירקטוריון של החברה. בימים 11, 13 ו-20 באפריל 2021 אישרו ועדת התגמול ודירקטוריון החברה, בהתאמה, את תנאי כהונתו המוצעים של מר סאמט כיו"ר דירקטוריון פעיל ב-50% משרה, והכל כמפורט להלן ("תנאי הכהונה המוצעים"). תנאי הכהונה המוצעים ייכנסו לתוקף, בכפוף לאישור האסיפה הכללית שזמונה ליום 17 ביוני 2021, באופן רטרואקטיבי, החל ממועד תחילת כהונתו של מר סאמט כיו"ר הדירקטוריון²¹, והם יהיו בתוקף כל עוד מר סאמט מכהן כיו"ר הדירקטוריון של החברה.

תנאי הכהונה המוצעים הינם בהתאם לקבוע בחוק תגמול בכירים, וכן בהתאם למדיניות התגמול של החברה, אשר נקבעה, בין היתר, בשים לב להוראות חוזר גופים מוסדיים 2019-9-6 (תיקון הוראות החוזר המאוחד חלק 1 שער 5, פרק 5 שכותרתו "תגמול" מיום 11 ביולי 2019 (להלן: "חוזר התגמול"), והכל כמפורט להלן.

התמורה השנתית בגין כהונתו של היו"ר תהיה בסך כולל של 50% מהתקרה הקבועה בסעיף 2(ב) לחוק תגמול בכירים בתוספת מע"מ כחוק, דהיינו, סכום השווה ל-50% מעלות העסקתו הנמוכה ביותר של עובד בחברה (לרבות עובד קבלן המועסק ישירות ע"י החברה, או המועסק ע"י נותן שירות המועסק ע"י החברה), כפול 35 ("התמורה השנתית")²², בתוספת מע"מ כחוק.

לאור האמור לעיל, נכון למועד זה, יו"ר הדירקטוריון יהיה זכאי לתמורה שנתית בסך כולל של כ-1.6 מיליוני ש"ח. הסכום האמור לעיל יהיה צמוד לשיעור עליית התגמול הנמוך ביותר בחברה כאמור בחוק תגמול בכירים, וכן יעודכן במקרה שבו יתברר כי רכיבים נוספים אינם נכללים בתקרת התגמול שנקבעה בחוק תגמול בכירים (לרבות תגמול בעד שעות נוספות). אחת לשנה יינתן עדכון לוועדת התגמול ולדירקטוריון בדבר עדכון התמורה השנתית כאמור לעיל (ככל שתהיה כזו). מובהר כי בכל מקרה התמורה השנתית לא תפחת מ-1.6 מיליוני ש"ח ולא תעלה על עלות כוללת בסך של כ-1.75 מיליוני ש"ח (לרבות עקב עדכון התמורה השנתית כאמור לעיל).

בהתאם למדיניות התגמול של החברה אשר נקבעה, בין השאר, בשים לב להוראות חוזר התגמול, יו"ר הדירקטוריון לא יהיה זכאי לרכיב משתנה כלשהו (במזומן או הוני).

יו"ר הדירקטוריון יהיה זכאי להחזר הוצאות בקשר עם מילוי תפקידו כמקובל בחברה ולפי נהלי החברה.

היו"ר יהיה רשאי לבקש כי החברה תעמיד לרשותו רכב הולם, שיוחזק במלואו על ידי החברה, או החזר הוצאות בגין שימוש ברכב פרטי של היו"ר ו/או טלפון נייד שיועמד לרשותו ו/או הטבות, החזר הוצאות ותנאים נוספים בהתחשב בתפקידו כיו"ר הדירקטוריון, והכל כמקובל בחברה, ובלבד שהעלות הכוללת השנתית לחברה בגין תנאי הכהונה המוצעים לא תעלה על התמורה השנתית.

במסגרת התמורה השנתית נכלל גם תשלום ליו"ר הדירקטוריון בגין ימי היעדרות רגילים והיעדרות עקב מצב בריאותי, וזאת בהתאם מקובל בחברה.

ההתקשרות עם יו"ר הדירקטוריון אינה קצובה בזמן וכל אחד מהצדדים רשאי להודיע על הפסקת ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה שהיא בהודעה מוקדמת בכתב בת 6 חודשים ("תקופת ההודעה המוקדמת"). תקופת ההודעה המוקדמת תחול גם בתום תקופת הכהונה, ככל שלא חודשה ו/או הוראה. הדירקטוריון יהיה רשאי לוותר על שירותיו של היו"ר בתקופת ההודעה המוקדמת, כולה או חלקה.

על אף כל האמור לעיל, במקרה בו תסתיים עבודתו של יו"ר הדירקטוריון בנסיבות חריגות (כדוגמת נסיבות בגין נשללת מעובד זכאות לפיצויי פיטורים), החברה רשאית להביא הסכם זה לסיומו לאלתר, מבלי מתן דמי הודעה מוקדמת.

21. יציין כי מר סאמט מכהן כדירקטור בחברה החל מיום 3 בינואר 2021, במהלך תקופת כהונתו עד למועד מינויו כיו"ר יהיה זכאי מר סאמט לגמול שמשולם לדירקטור בחברה. כמו כן יציין כי גמול הדירקטורים אשר שולם למר סאמט ממועד התחילה יקוזז מתנאי הכהונה המוצעים.

22. התגמול הנמוך ביותר בחברה לצורך סעיף 2(ב) לחוק תגמול בכירים, בשנה שקדמה למועד אישור תנאי הכהונה המוצעים ליו"ר הדירקטוריון כפול 35 עמד על כ-3.2 מיליון ש"ח (לא כולל הפרשה לפיצויים ותגמולים כדון).

ביאור 8: אירועים נוספים בתקופת הדוח ולאחריה (המשך)

ג. יו"ר דירקטוריון (המשך)

במהלך תקופת ההסכם, יו"ר הדירקטוריון רשאי לעסוק בין כעובד ובין כנותן שירותים בתפקידים אחרים, בכפוף להיקף המשרה האמור לעיל שיוקדש לחברה ולקבוצה, בכפוף למגבלות בדבר הימנעות מניגוד עניינים ואו תחרות בעסקי החברה והקבוצה ואו הוראות הממונה. במהלך תקופת כהונתו כיו"ר דירקטוריון, יכול ויידרש מר סאמט לכהן כדירקטור בחברות נוספות מקבוצת החברה, והוא יעשה כן ללא תשלום תמורה נוספת כלשהי. ככל ויידרש מר סאמט לכהן כיו"ר דירקטוריון של חברות נוספות כאמור בקבוצה, יכול ויהיה זכאי מר סאמט לתשלום תמורה נוספת, בכפוף לאישורים כפי שיידרשו על פי דין, ככל שיידרשו.

מר סאמט יעמיד את שירותיו כיו"ר דירקטוריון עצמאי²³ ובהתאם לכך הוסכם בין החברה למר סאמט לא יחולו יחסי עובד מעביד. מר סאמט יישא בכל תשלום מס ותשלומי חובה על פי דין בגין כל תשלום וטובת הנאה שיקבל על תנאי כהונתו.

על יו"ר הדירקטוריון יחולו הסדרי הביטוח, הפטור והשיפוי הקיימים ביחס לדירקטורים ונושאי משרה בחברה.

ד. נגיף הקורונה

בהמשך לאמור בביאור 1 לדוחות הכספיים לשנת 2020, בנושא משבר הקורונה (להלן: "המשבר"). בשנת 2021 החל בעולם ובישראל בפרט מבצע חיסונים אשר הביא לקיטון דרמטי בתחלואה ובהתפשטות הנגיף. נכון למועד אישור הדוחות, חוסנו בישראל למעלה מחמישה מיליוני איש ובוטלו מרבית ההגבלות במשק, אך המשק לא חזר לתעסוקה מלאה, דבר המשפיע הן על היקף ההפקדות לחיסכון ארוך טווח והן על ביטוחי נסיעות לחו"ל.

התפרצות מחודשת של הנגיף, במידה ותהיה, כתוצאה והתפתחות וריאנט ללא מענה חיסוני. עלולה להשפיע על פעילותה ורווחיותה של הקבוצה. כמו כן, הקבוצה חשופה מתוקף פעילותה לירידות בשוקי ההון, לצמצום הפעילות הכלכלית וכן להתממשות סיכונים ביטוחיים העלולים לנבוע מהמשבר. למידע בדבר הרגישות והחשיפה לגורמי הסיכון ראה גם ביאור 38(ג)(2).

ה. מבצע "שומר החומות"

בעקבות ההסלמה במצב הביטחוני, שכללה הפרות סדר ברחבי הארץ וירי רקטות מרצועת עזה לאזור הדרום, ביום 10 במאי 2021, פתח צה"ל במבצע "שומר החומות". במהלך תקופת המבצע נורו אלפי רקטות מרצועת עזה לרחבי הארץ ונמשכו הפרות הסדר ברחבי הארץ, במהלכן נפגעו אנשים ונגרם נזק לרכוש. ביום 21 במאי הוכרזה הפסקת אש.

נכון למועד אישור הדוחות הכספיים, לא הייתה לכך השפעה מהותית על תוצאות הקבוצה בשייר, וזאת בהתחשב גם בחוק מס רכוש וקרן פיצויים, תשכ"א-1961, חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, תשי"ל-1970 והודעות מטעם רשות המיסים שפורסמו לציבור כי בכוונת מס רכוש לפצות בגין נזקים אלה.

23. בין במישרין ובין בעקיפין באמצעות חברה בשליטתו המלאה.

נספח פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של חברות הביטוח המאוחדות הרשומות בישראל

1. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

להלן פירוט הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה:

ליום 31 בדצמבר 2020	ליום 31 במרס		באלפי ש"ח
	2020	2021	
מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר	
3,043,442	3,170,566	3,128,698	נדל"ן להשקעה ^(*)
			השקעות פיננסיות:
24,263,517	23,160,348	23,767,083	נכסי חוב סחירים
6,696,981	6,329,718	6,965,627	נכסי חוב שאינם סחירים
19,770,339	12,740,075	22,428,906	מניות
20,067,924	13,949,921	19,902,540	השקעות פיננסיות אחרות
70,798,761	56,180,062	73,064,156	סך הכל השקעות פיננסיות ^(*)
5,273,150	4,783,897	5,910,555	מזומנים ושוי מזומנים
449,172	2,052,166	535,233	אחר ^(**)
79,564,525	66,186,691	82,638,642	סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה

(*) מוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד.

(**) היתרה כוללת בעיקר פרמיה לגבייה, יתרות מבטחי משנה, בטחונות בגין פעילות בחוזים עתידיים וכן עסקאות בניירות ערך שטרם נסלקו לתאריך הדוחות הכספיים.

2. פירוט השקעות פיננסיות אחרות

ליום 31 במרס 2021			
סך הכל	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	שווי הוגן דרך רווח והפסד
בלתי מבוקר			
5,714,134	-	5,667,419	46,715
22,142,066	22,139,714	-	2,352
1,886,693	-	1,886,693	-
3,755,044	-	3,335,775	419,269
33,497,937	22,139,714	10,889,887	468,336
סך הכל השקעות פיננסיות אחרות			
ליום 31 במרס 2020			
סך הכל	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	שווי הוגן דרך רווח והפסד
בלתי מבוקר			
4,757,145	-	4,676,649	80,496
22,852,828	22,850,021	-	2,807
1,216,829	-	1,216,829	-
3,045,503	-	2,475,648	569,855
31,872,305	22,850,021	8,369,126	653,158
סך הכל השקעות פיננסיות אחרות			
ליום 31 בדצמבר 2020			
סך הכל	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	שווי הוגן דרך רווח והפסד
מבוקר			
5,699,679	-	5,652,340	47,339
22,092,379	22,090,096	-	2,283
1,692,398	-	1,692,398	-
3,558,633	-	3,015,200	543,433
33,043,089	22,090,096	10,359,938	593,055
סך הכל השקעות פיננסיות אחרות			

נספח פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של חברות הביטוח המאוחדות הרשומות בישראל (המשך)

2. פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

א. נכסי חוב סחירים - הרכב

ליום 31 במרס 2021			
הערך בספרים	עלות מופחתת ⁽¹⁾		
בלתי מבוקר			
2,971,958	2,816,629	באלפי ש"ח	
		אגרות חוב ממשלתיות	
		נכסי חוב אחרים	
2,717,337	2,618,299	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה	
24,839	26,207	נכסי חוב אחרים הניתנים להמרה	
2,742,176	2,644,506		
5,714,134	5,461,135	סך הכל נכסי חוב סחירים	
152		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)	
ליום 31 במרס 2020			
הערך בספרים	עלות מופחתת ⁽¹⁾		
בלתי מבוקר			
2,665,204	2,518,100	באלפי ש"ח	
		אגרות חוב ממשלתיות	
		נכסי חוב אחרים	
2,091,941	2,191,418	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה	
2,091,941	2,191,418		
4,757,145	4,709,518	סך הכל נכסי חוב סחירים	
144		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)	
ליום 31 בדצמבר 2020			
הערך בספרים	עלות מופחתת ⁽¹⁾		
מבוקר			
3,009,397	2,814,773	באלפי ש"ח	
		אגרות חוב ממשלתיות	
		נכסי חוב אחרים	
2,664,409	2,564,260	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה	
25,873	26,095	נכסי חוב אחרים הניתנים להמרה	
2,690,282	2,590,355		
5,699,679	5,405,128	סך הכל נכסי חוב סחירים	
176		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)	

(1) עלות מופחתת - עלות בניכוי תשלומי קרן. בתוספת (ניכוי) ההפחתה המצטברת על פי שיטת הריבית האפקטיבית של הפרש כלשהו בין העלות לבין סכום הפירעון ובניכוי הפחתה כלשהי בגין ירידת ערך שנזקפה לרווח והפסד.

נספח פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של חברות הביטוח המאוחדות הרשומות בישראל (המשך)

2. פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

ב. נכסי חוב שאינם סחירים - הרכב *

ליום 31 במרס 2021			
שוי הוגן	הערך בספרים		
בלתי מבוקר			
		באלפי ש"ח	
		אגרות חוב ממשלתיות	
26,933,045	16,476,203	אג"ח חץ ופיקדונות באוצר	
5,746,353	5,000,263	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה למעט פיקדונות בבנקים	
781,948	665,600	פיקדונות בבנקים	
33,461,346	22,142,066	סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים	
		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)	
		88,585	
ליום 31 במרס 2020			
שוי הוגן	הערך בספרים		
בלתי מבוקר			
		באלפי ש"ח	
		אגרות חוב ממשלתיות	
26,957,660	16,760,412	אג"ח חץ ופיקדונות באוצר	
5,753,633	5,371,841	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה למעט פיקדונות בבנקים	
797,957	720,575	פיקדונות בבנקים	
33,509,250	22,852,828	סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים	
		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)	
		86,212	
ליום 31 בדצמבר 2020			
שוי הוגן	הערך בספרים		
מבוקר			
		באלפי ש"ח	
		אגרות חוב ממשלתיות	
26,706,571	16,278,710	אג"ח חץ ופיקדונות באוצר	
5,913,302	5,160,746	נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה למעט פיקדונות בבנקים	
766,590	652,923	פיקדונות בבנקים	
33,386,463	22,092,379	סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים	
		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)	
		89,503	

(* השווי ההוגן של איגרות חוב מיועדות חושב על פי מועד הפירעון של ההתחייבויות מבטיחות תשואה.

נספח פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של חברות הביטוח המאוחדות הרשומות בישראל (המשך)

2. פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

ג. מניות

ליום 31 במרס 2021		
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		באלפי ש"ח
1,171,835	1,058,275	מניות סחירות
714,858	611,394	מניות שאינן סחירות
1,886,693	1,669,669	סך הכל מניות
185,922		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
ליום 31 במרס 2020		
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		באלפי ש"ח
870,660	966,015	מניות סחירות
346,169	376,231	מניות שאינן סחירות
1,216,829	1,342,246	סך הכל מניות
184,397		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
ליום 31 בדצמבר 2020		
הערך בספרים	עלות	
מבוקר		באלפי ש"ח
1,145,858	1,047,030	מניות סחירות
546,540	553,570	מניות שאינן סחירות
1,692,398	1,600,600	סך הכל מניות
208,187		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

נספח פירוט נכסים עבור חוזים תלויי תשואה והשקעות פיננסיות אחרות של חברות הביטוח המאוחדות הרשומות בישראל (המשך)

2. פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

ד. השקעות פיננסיות אחרות¹

ליום 31 במרס 2021		
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		
1,337,929	1,209,353	השקעות פיננסיות סחירות
2,417,115	1,674,757	השקעות פיננסיות שאינן סחירות
3,755,044	2,884,110	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
104,269		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
ליום 31 במרס 2020		
הערך בספרים	עלות	
בלתי מבוקר		
1,038,664	1,139,564	השקעות פיננסיות סחירות
2,006,839	1,519,546	השקעות פיננסיות שאינן סחירות
3,045,503	2,659,110	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
79,645		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)
ליום 31 בדצמבר 2020		
הערך בספרים	עלות	
מבוקר		
1,151,649	1,086,789	השקעות פיננסיות סחירות
2,406,984	1,657,795	השקעות פיננסיות שאינן סחירות
3,558,633	2,744,584	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
95,733		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

1. השקעות פיננסיות אחרות כוללות בעיקר השקעות בקרנות סל, תעודות השתתפות בקרנות נאמנות, קרנות השקעה, נגזרים פיננסיים, חוזים עתידיים, אופציות ומוצרים מובנים.

כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ

**נתונים כספיים מתוך הדוחות הכספיים המאוחדים ביניים
המיוחסים לחברה עצמה
ליום 31 במרס 2021
(תקנה 38ד')**

בלתי מבוקרים

תוכן העניינים

עמוד

3-3	דוח מיוחד של רואי החשבון המבקרים על מידע כספי ביניים נפרד
	מידע כספי ביניים נפרד של החברה:
3-4	נתונים על המצב הכספי ביניים
3-5	נתוני רווח והפסד ביניים
3-6	נתוני רווח כולל ביניים
3-7	נתונים על תזרימי המזומנים ביניים
3-8	מידע נוסף



קוסט פורר גבאי את קסירר
רח' מנחם בגין 144 א'
תל-אביב 6492102
טל. 03-6232525
פקס. 03-5622555
www.ey.com



סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רח' הארבעה 17, תא דואר 609
תל-אביב 6100601
03-6848000

לכבוד

בעלי המניות של כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ

**דוח מיוחד של רואי החשבון המבקרים על מידע כספי ביניים נפרד לפי תקנה 38'
לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970**

מבוא

סקרנו את המידע הכספי הביניים הנפרד, המובא לפי תקנה 38' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 של כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ (להלן: "החברה") ליום 31 במרס 2021 ולתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. המידע הכספי הביניים הנפרד הינו באחריות הדירקטוריון והנהלה של החברה. אחריותנו היא להביע מסקנה על המידע הכספי הביניים הנפרד לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל בדבר "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי ביניים נפרד מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת לבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הביניים הנפרד הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם להוראות תקנה 38' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון
מבקרים משותפים

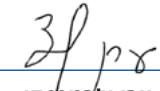
סומך חייקין
רואי חשבון

תל-אביב,
30 במאי 2021

נתונים על המצב הכספי ביניים

באלפי ש"ח	ליום 31 במרס		ליום 31 בדצמבר
	2021	2020	
מבוקר	בלתי מבוקר	מבוקר	מבוקר
נכסים			
השקעה בחברות מוחזקות	6,016,179	4,577,667	5,619,578
הלוואות ויתרות חברות מוחזקות	495,031	-	489,542
חייבים ויתרות חובה	491	164	141
השקעות פיננסיות אחרות:			
נכסי חוב סחירים	129,969	-	124,067
מניות	81	78	66
אחרות	6,503	21	15,666
סך כל ההשקעות הפיננסיות האחרות	136,553	99	139,799
מזומנים ושוי מזומנים	60,122	641,935	57,636
סך כל הנכסים	6,708,376	5,219,865	6,306,696
הון			
הון מניות	155,448	155,448	155,448
פרמיה על מניות	1,640,140	1,638,205	1,638,770
קרנות הון	1,132,407	482,510	969,936
עודפים	3,773,398	2,938,082	3,535,095
סך כל ההון	6,701,393	5,214,245	6,299,249
התחייבויות			
זכאים ויתרות זכות	6,983	5,620	7,447
סך כל ההתחייבויות	6,983	5,620	7,447
סך כל ההון וההתחייבויות	6,708,376	5,219,865	6,306,696

המידע הנוסף המצורף מהווה חלק בלתי נפרד מהמידע הכספי הביניים הנפרד של החברה.

 טל כהן סמנכ"ל בכיר מנהל אגף חשבונאות ראשית	 ערן צ'רנינסקי משנה למנכ"ל מנהל חטיבה פיננסית	 יורם נוח מנהל כללי	 חיים סאמט יו"ר הדירקטוריון	30 במאי 2021 תאריך אישור הדוחות הכספיים
---	--	---	--	--

נתוני רווח והפסד ביניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס		
	2020	2021	
מבוקר	בלתי מבוקר		באלפי ש"ח
440,711	(157,585)	234,325	חלק החברה ברווחי (הפסדי) חברות מוחזקות, נטו ממס
4,027	-	5,490	מחברות מוחזקות
2,837	754	2,439	אחרות
447,575	(156,831)	242,254	סך כל ההכנסות
8,899	836	2,581	הוצאות הנהלה וכלליות
-	53	-	הוצאות אחרות
8,899	889	2,581	סך כל ההוצאות
438,676	(157,720)	239,673	רווח (הפסד) לפני מיסים על הכנסה
-	-	-	מיסים על הכנסה (הטבת מס)
438,676	(157,720)	239,673	רווח (הפסד) לתקופה

המידע הנוסף המצורף מהווה חלק בלתי נפרד מהמידע הכספי הביניים הנפרד של החברה.

נתוני רווח כולל ביניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס		
	2020	2021	
מבוקר	בלתי מבוקר		באלפי ש"ח
438,676	(157,720)	239,673	רווח (הפסד) לתקופה
רווח כולל אחר:			
פריטי רווח כולל אחר שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל			
הועברו או יועברו לרווח והפסד:			
6,112	(39)	1,779	שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקק לקרן הון
(668)	-	(1,584)	שינוי, נטו, בשווי הוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
147,073	(334,870)	162,276	רווח (הפסד) כולל אחר בגין חברות מוחזקות שהועבר או יועבר לרווח והפסד, נטו ממס
152,517	(334,909)	162,471	רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה שהועבר או יועבר לרווח והפסד לפני מס
-	-	-	מסים (הטבת מס) בגין מרכיבים אחרים של רווח (הפסד) כולל
152,517	(334,909)	162,471	רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח
הכולל הועבר או יועבר לרווח והפסד, נטו ממס			
פריטי רווח כולל אחר שלא יועברו לרווח והפסד:			
10,550	9,368	-	רווח כולל אחר בגין חברות מוחזקות שלא יועבר לרווח והפסד, נטו ממס
10,550	9,368	-	רווח כולל אחר לתקופה שלא יועבר לרווח והפסד, נטו ממס
163,067	(325,541)	162,471	רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה
601,743	(483,261)	402,144	סך הכל רווח כולל לתקופה

המידע הנוסף המצורף מהווה חלק בלתי נפרד מהמידע הכספי הביניים הנפרד של החברה.

נתונים על תזרימי המזומנים ביניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס		
	2020	2021	
מבוקר	בלתי מבוקר		באלפי ש"ח
438,676	(157,720)	239,673	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
			רווח (הפסד) לתקופה
			התאמות:
(440,711)	157,585	(234,325)	חלק החברה ברווחי (הפסדי) חברות מוחזקות
3,996	-	-	דיבידנד מחברות מוחזקות
(1,010)	-	(15)	ריבית שנצברה בגין התחייבויות לתאגידים בנקאיים
(4,028)	-	(5,489)	ריבית שנצברה בגין שטר ההון לחברה מוחזקת
(1,331)	21	(1,844)	הפסד (רווח) מהשקעות פיננסיות אחרות
-	-	-	מיסים על הכנסה
(443,084)	157,606	(241,673)	
			שינויים בפריטים אחרים בנתונים על המצב הכספי, נטו:
(24)	(47)	(350)	שינוי בחייבים ויתרות חובה
1,888	61	(464)	שינוי בזכאים ויתרות זכות
1,864	14	(814)	
			מזומנים שהתקבלו במהלך התקופה עבור:
1,010	-	15	ריבית שהתקבלה
(1,534)	(100)	(2,799)	מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת
			תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
(485,500)	(35,500)	-	השקעה בשטרי הון בחברה מוחזקת
(152,163)	-	(35,079)	השקעה בנכסים פיננסיים זמינים למכירה
19,298	-	40,364	תמורה ממכירת נכסים פיננסיים זמינים למכירה
(618,365)	(35,500)	5,285	מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) השקעה
(619,899)	(35,600)	2,486	עלייה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים
677,535	677,535	57,636	מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
57,636	641,935	60,122	מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

מידע נוסף

1. כללי

המידע הכספי הנפרד ביניים מוצג בהתאם לתקנה 38ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 ואינו כולל את כל המידע הנדרש לפי תקנה 9ג' והתוספת העשירית לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 בעניין מידע כספי נפרד של התאגיד. יש לקרוא את המידע הכספי הביניים הנפרד ביחד עם המידע הכספי הנפרד ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020 וביחד עם תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים ליום 30 במרס 2021 (להלן: "דוחות הביניים המאוחדים").

**דוח רבעוני בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית
על הדיווח הכספי ועל הגילוי לפי תקנה 38ג(א)**

דוח רבעוני בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי לפי תקנה 38ג(א)

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון של כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ (להלן: "התאגיד"), אחראית לקביעתה והתקיימותה של בקרה פנימית נאותה על הדיווח הכספי ועל הגילוי בתאגיד.

לעניין זה, חברי ההנהלה הם:

1. יורם נוה - מנהל כללי של החברה וכלל ביטוח ומנכ"ל כלל פיננסים בע"מ;
2. ערן צירינסקי - מנהל החטיבה הפיננסית (נושא משרה בכלל ביטוח וכלל החזקות);
3. הדר ברין וייס - יועצת משפטית (נושא משרה בכלל ביטוח וכלל החזקות);
4. ערן שחף - מבקר פנימי (נושא משרה בכלל ביטוח וכלל החזקות);
5. יוסי דורי - מנהל חטיבת השקעות (נושא משרה בכלל ביטוח וכלל החזקות);
6. אבי בן נון - מנהל סיכונים (נושא משרה בכלל ביטוח וכלל החזקות);

בקרה פנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי כוללת בקורות ונהלים הקיימים בתאגיד אשר תוכננו בידי המנהל הכללי ונושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים או תחת פיקוחם או בידי מי שמבצע בפועל את התפקידים האמורים, בפיקוח דירקטוריון התאגיד ואשר נועדו לספק ביטחון סביר בהתייחס למהימנות הדיווח הכספי ולהכנת הדוחות בהתאם להוראות הדין, ולהבטיח כי מידע שהתאגיד נדרש לגלות בדוחות שהוא מפרסם על פי הוראות הדין נאסף, מעובד, מסוכם ומדווח במועד ובמתכונת הקבועים בדין.

הבקרה הפנימית כוללת, בין השאר, בקורות ונהלים שתוכננו להבטיח כי מידע שהתאגיד נדרש לגלותו כאמור, נצבר ומועבר להנהלת התאגיד, לרבות למנהל הכללי ולנושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים או למי שמבצע בפועל את התפקידים האמורים, וזאת כדי לאפשר קבלת החלטות במועד המתאים, בהתייחס לדרישת הגילוי.

בשל המגבלות המבניות שלה, בקרה פנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי אינה מיועדת לספק ביטחון מוחלט שהצגה מוטעית או השמטת מידע בדוחות תימנע או תתגלה.

כלל חברה לביטוח בע"מ ("כלל ביטוח"), חברה בת של התאגיד, היא גוף מוסדי, שחלות עליו הוראות הממונה על אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר, בדבר הערכת אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי.

בהתייחס לבקרה הפנימית בחברה הבת האמורה מיישם התאגיד את ההוראות האלה: חוזר גופים מוסדיים 10-9-2009 בנושא "אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי", חוזר גופים מוסדיים 6-9-2010 בנושא "אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי - תיקון" וחוזר גופים מוסדיים 7-9-2010 בנושא "בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים".

בדוח השנתי בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי אשר צורף לדוח התקופתי לתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020 (להלן: "**הדוח השנתי בדבר הבקרה הפנימית האחרון**"), העריכו הדירקטוריון וההנהלה את הבקרה הפנימית בתאגיד;

בהתבסס על הערכה זו, הדירקטוריון והנהלת התאגיד הגיעו למסקנה כי הבקרה הפנימית כאמור, ליום 31 בדצמבר 2020 היא אפקטיבית.

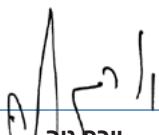
עד למועד הדוח, לא הובא לידיעת הדירקטוריון והנהלה כל אירוע או עניין שיש בהם כדי לשנות את הערכת האפקטיביות של הבקרה הפנימית, כפי שהובאה במסגרת הדוח השנתי בדבר הבקרה הפנימית האחרון.

למועד הדוח, בהתבסס על הערכת האפקטיביות של הבקרה הפנימית בדוח השנתי בדבר הבקרה הפנימית האחרון, ובהתבסס על מידע שהובא לידיעת ההנהלה והדירקטוריון כאמור לעיל: הבקרה הפנימית היא אפקטיבית.

הצהרת מנהלים הצהרת מנהל כללי

אני, יורם נוה, מצהיר כי:

1. בחנתי את הדוח הרבעוני של כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ (להלן: "התאגיד") לרבעון הראשון של שנת 2021 (להלן: "הדוחות");
 2. לפי ידיעתי, הדוחות אינם כוללים כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בהם, לאור הנסיבות שבהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופת הדוחות;
 3. לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוחות משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות ותזרימי המזומנים של התאגיד לתאריכים ולתקופות שאליהם מתייחסים הדוחות;
 4. גיליתי לרואה החשבון המבקר של התאגיד, לדירקטוריון ולוועדת המאזן של דירקטוריון התאגיד, בהתבסס על הערכתי העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי העלולים באופן סביר להשפיע לרעה על יכולתו של התאגיד לאסוף, לעבד, לסכם או לדווח על מידע כספי באופן שיש בו להטיל ספק במהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין; וכן-
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, שבה מעורב המנהל הכללי או מי שכפוף לו במישרין או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי;
 5. אני, לבד או יחד עם אחרים בתאגיד:
 - א. קבעתי בקורות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחי של בקורות ונהלים, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לתאגיד, לרבות חברות מאוחדות שלו כהגדרתן בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התשי"ע-2010, מובא לידיעתי על ידי אחרים בתאגיד ובחברות המאוחדות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות; וכן-
 - ב. קבעתי בקורות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחי של בקורות ונהלים, המיועדים להבטיח באופן סביר את מהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין, לרבות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים.
 - ג. לא הובא לידיעתי כל אירוע או עניין שחל במהלך התקופה שבין מועד הדוח התקופתי לבין מועד דוח זה, אשר יש בו כדי לשנות את מסקנת הדירקטוריון והנהלה בנוגע לאפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי של התאגיד.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.


יורם נוה
מנהל כללי

30 במאי 2021

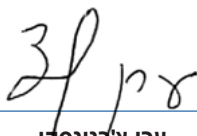
הצהרת מנהלים

הצהרת נושא המשרה הבכיר ביותר בתחום הכספים

אני, ערן צ'רנינסקי, מצהיר כי:

1. בחנתי את הדוחות הכספיים ביניים ואת המידע הכספי האחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים של כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ (להלן: "התאגיד") לרבעון הראשון של שנת 2021 (להלן: "הדוחות");
2. לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים ביניים והמידע הכספי האחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים אינם כוללים כל מצג לא נכון של עובדה מהותית, ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בהם, לאור הנסיבות שבהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופת דוחות;
3. לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים ביניים והמידע הכספי האחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות ותזרימי המזומנים של התאגיד לתאריכים ולתקופות שאליהם מתייחסים הדוחות;
4. גיליתי לרואה החשבון המבקר של התאגיד, לדירקטוריון ולוועדת המאזן של דירקטוריון התאגיד, בהתבסס על הערכתי העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי:
- א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי, ככל שהיא מתייחסת לדוחות הכספיים ביניים ולמידע הכספי האחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים, העלולים באופן סביר להשפיע לרעה על יכולתו של התאגיד לאסוף, לעבד, לסכם או לדווח על מידע כספי באופן שיש בו להטיל ספק במהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין; וכן-
- ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, שבה מעורב המנהל הכללי או מי שכפוף לו במישרין או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי.
5. אני, לבד או יחד עם אחרים בתאגיד-
- א. קבעתי בקורות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לתאגיד, לרבות חברות מאוחדות שלו כהגדרתן בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע-2010, מובא לידיעתי על ידי אחרים בתאגיד ובחברות המאוחדות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות; וכן-
- ב. קבעתי בקורות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחי של בקורות ונהלים, המיועדים להבטיח באופן סביר את מהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין, לרבות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים;
- ג. לא הובא לידיעתי כל אירוע או עניין שחל במהלך התקופה שבין מועד הדוח התקופתי לבין מועד דוח זה, המתייחס לדוחות הכספיים ביניים ולכל מידע כספי אחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים, אשר יש בו כדי לשנות, להערכתי את מסקנת הדירקטוריון וההנהלה בנוגע לאפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי של התאגיד.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.


ערן צ'רנינסקי
משנה למנכ"ל כלל ביטוח
מנהל חטיבה פיננסית

30 במאי 2021

הצהרת מנהלים

הצהרת מנהל אגף חשבונאות ראשית

אני, טל כהן, מצהיר כי:

1. בחנתי את הדוחות הכספיים ביניים ואת המידע הכספי האחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים של כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ (להלן: "התאגיד") לרבעון הראשון של שנת 2021 (להלן: "הדוחות");
 2. לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים ביניים והמידע הכספי האחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים אינם כוללים כל מצג לא נכון של עובדה מהותית, ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בהם, לאור הנסיבות שבהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופת דוחות;
 3. לפי ידיעתי, הדוחות הכספיים ביניים והמידע הכספי האחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות ותזרימי המזומנים של התאגיד לתאריכים ולתקופות שאליהם מתייחסים הדוחות;
 4. גיליתי לרואה החשבון המבקר של התאגיד, לדירקטוריון ולוועדת המאזן של דירקטוריון התאגיד, בהתבסס על הערכתי העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי, ככל שהיא מתייחסת לדוחות הכספיים ביניים ולמידע הכספי האחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים, העלולים באופן סביר להשפיע לרעה על יכולתו של התאגיד לאסוף, לעבד, לסכם או לדווח על מידע כספי באופן שיש בו להטיל ספק במהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין; וכן-
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, שבה מעורב המנהל הכללי או מי שכפוף לו במישרין או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי.
 5. אני, לבד או יחד עם אחרים בתאגיד-
 - א. קבעתי בקורות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לתאגיד, לרבות חברות מאוחדות שלו כהגדרתן בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התשי"ע-2010, מובא לידיעתי על ידי אחרים בתאגיד ובחברות המאוחדות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות; וכן-
 - ב. קבעתי בקורות ונהלים, או וידאתי קביעתם וקיומם תחת פיקוחי של בקורות ונהלים, המיועדים להבטיח באופן סביר את מהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים בהתאם להוראות הדין, לרבות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים;
 - ג. לא הובא לידיעתי כל אירוע או עניין שחל במהלך התקופה שבין מועד הדוח התקופתי לבין מועד דוח זה, המתייחס לדוחות הכספיים ביניים ולכל מידע כספי אחר הכלול בדוחות לתקופת הביניים, אשר יש בו כדי לשנות, להערכתי את מסקנת הדירקטוריון וההנהלה בנוגע לאפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי של התאגיד.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.


טל כהן
סמנכ"ל בכיר
מנהל אגף חשבונאות ראשית

30 במאי 2021

הצהרות בדבר בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים של כלל חברה לביטוח בע"מ כלל חברה לביטוח בע"מ הצהרה (certification)

אני, יורם נוה, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של כלל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "החברה") לרבעון שהסתיים ביום 31.3.21 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזמונים של החברה למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה; וכן-
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי. וכן-
5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדיקטוריון ולוועדת המאזן של דירקטוריון החברה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.


יורם נוה
מנהל כללי

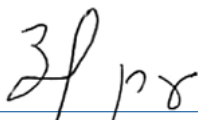
30 במאי 2021

כלל חברה לביטוח בע"מ הצהרה (certification)

אני, ערן צ'רנינסקי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של כלל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "החברה") לרבעון שהסתיים ביום 31.3.21 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה; וכן-
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי; וכן-
5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת המאזן של דירקטוריון החברה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.



ערן צ'רנינסקי
משנה למנכ"ל כלל ביטוח
מנהל חטיבה פנינסית

30 במאי 2021

כלל חברה לביטוח בע"מ (certification) הצהרה

אני, טל כהן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של כלל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "החברה") לרבעון שהסתיים ביום 31.3.21 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה; וכן-
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של החברה והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי. וכן-
5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדיקטוריון ולוועדת המאזן של דירקטוריון החברה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.


טל כהן
סמנכ"ל בכיר
מנהל אגף חשבונאות ראשית

30 במאי 2021